

การวิเคราะห์ความเสี่ยงธุรกิจสินเชื่อกาแฟจากแนวโน้มหนี้ค้างชำระของ
สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด

สุรภา บุรณะพิมพ์

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์
สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

ชื่อเรื่อง

การวิเคราะห์ความเสี่ยงธุรกิจสินเชื่อกาแฟจากแนวโน้มหนี้ค้างชำระของ
สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด

โดย

สุรภา บุรณะพิมพ์

พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร กิตติการกุล)

วันที่ 14 เดือน ๖.ค. พ.ศ. ๕๖

กรรมการที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ประสงค์ สายประเสริฐ)

วันที่ 14 เดือน ๖.ค. พ.ศ. ๕๖

กรรมการที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ จรรยาสุภาพ)

วันที่ 14 เดือน ๖.ค. พ.ศ. ๕๖

ประธานกรรมการประจำหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ จรรยาสุภาพ)

วันที่ 14 เดือน ๖.ค. พ.ศ. ๕๖

สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.เทพ พงษ์พานิช)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

วันที่ 14 เดือน ๖.ค. พ.ศ. ๒๕๕๖

ชื่อเรื่อง	การวิเคราะห์ความเสี่ยงธุรกิจสินเชื่อจากแนวโน้มหนี้ค้างชำระของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด
ชื่อผู้เขียน	นางสุรภา บุรณะพิมพ์
ชื่อปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร กิริติการกุล

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ความเสี่ยงธุรกิจสินเชื่อจากแนวโน้มหนี้ค้างชำระของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาของธุรกิจสินเชื่อและแนวทางแก้ไขปัญหาระยะสั้นของธุรกิจสินเชื่อ แนวโน้มหนี้ค้างชำระ และความเสี่ยงของธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด ประชากรในการศึกษาค้างชำระหนี้ มี 3 ฝ่าย คือ คณะกรรมการเงินกู้ จำนวน 9 คน ฝ่ายจัดการ จำนวน 5 คน และผู้บัญชาการกองร้อย ตชด. 241 – 247 จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น 19 คน ซึ่งในการศึกษาค้างชำระหนี้จะใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยข้อมูลเชิงปริมาณจะใช้อัตราส่วนทางการเงินวัดความเสี่ยงของธุรกิจสินเชื่อ และแนวโน้มหนี้ค้างชำระ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ของสหกรณ์ในปีทางบัญชี 2547 – 2551 สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพจะใช้ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเพื่อรวบรวมข้อมูลปัญหาการให้สินเชื่อและการติดตามหนี้ค้างชำระ ผลการศึกษามีดังนี้

ปัญหาธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ ได้แก่ การระดมทุนทั้งจากเงินรับฝาก และทุนเรือนหุ้นไม่เพียงพอต่อการใช้เป็นเงินทุนในการให้สินเชื่อแก่สมาชิก ความไม่คล่องตัวด้านระเบียบ/ข้อบังคับ เนื่องจากระเบียบ/ข้อบังคับมีการขยายวงเงินสินเชื่อสูงขึ้น ไม่สอดคล้องกับการค้าประกันการย้ายที่ทำงาน หรือลาออกของสมาชิกผู้ค้าประกัน วิธีหักเงิน ณ ที่จ่าย สมาชิกบางรายเงินเดือนไม่พอหักเพราะต้องหักชำระหนี้ให้แก่สถาบันการเงินอื่นก่อน แนวทางแก้ไขปัญหาระยะสั้นของธุรกิจสินเชื่อ คือ จัดหาเงินทุนให้เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิกทั้งจากแหล่งทุนภายในและภายนอก พิจารณาแก้ไขปรับปรุงระเบียบให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและความต้องการของสมาชิก ควรกำหนดวงเงินกู้ให้สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถในการชำระหนี้ สอดคล้องกับตามฐานเงินเดือนของสมาชิก ควรมีสวัสดิการหรือกองทุนเกี่ยวกับการค้าประกันเงินกู้ หรือพิจารณาให้ใช้หลักประกันอื่น ควรขยายวงการค้าชำระให้ยาวขึ้น เพิ่มช่องทางในการรับชำระหนี้

สำหรับผลการศึกษาแนวโน้มหนี้ค้างชำระของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด พบว่า โดยเฉลี่ย 5 ปี สหกรณ์มีหนี้ค้างชำระรวมเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 11.14 เป็นหนี้ค้างชำระระยะสั้นเพิ่มขึ้นอัตราร้อยละ 24.22 และหนี้ค้างชำระระยะยาวเพิ่มขึ้นอัตราร้อยละ 8.75 ทุนเรือนหุ้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 29.67 เงินรับฝากเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 4.34 จำนวนสมาชิกมีอัตราลดลงเฉลี่ยร้อยละ 12.59 โดยสมาชิกที่มีหนี้กับสหกรณ์มีอัตราลดลงเฉลี่ยร้อยละ 12.57 สมาชิกที่ไม่มีหนี้กับสหกรณ์มีอัตราลดลงเฉลี่ยร้อยละ 12.90 และลูกหนี้เฉลี่ยต่อสมาชิกมีอัตราเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 27.12 จากข้อมูลการลดลงของสมาชิกเกิดจากการลาออกของสมาชิกที่มีหนี้กับสหกรณ์ และเมื่อพิจารณาลูกหนี้เงินกู้ กลับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ดังนั้น หากพิจารณาโดยเฉลี่ยหนี้สินต่อสมาชิกแล้ว สมาชิกมีอัตราการเพิ่มขึ้นของหนี้สินเฉลี่ยร้อยละ 27.12 ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความเสี่ยงของสหกรณ์หากสมาชิกไม่สามารถชำระหนี้ได้

ความเสี่ยงของธุรกิจของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด พบว่า สหกรณ์มีความเสี่ยงสูงในด้านสภาพคล่อง พิจารณาจากอัตราส่วนของทุนเรือนหุ้นต่อสินทรัพย์รวมมีค่าต่ำ (0.44 เท่า) และอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อสินทรัพย์รวมมีค่าสูง (0.92) มีความเสี่ยงสูงด้านอัตราดอกเบี้ยพิจารณาจากส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่าย มีค่าเท่ากับ 0.06 (อัตราส่วนดอกเบี้ยรับ เท่ากับ 0.08 และ อัตราส่วนดอกเบี้ยจ่าย เท่ากับ 0.02 ของสินทรัพย์รวม) มีความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อต่ำ เนื่องจาก อัตราหนี้สูญต่อสินเชื่อ (0.00) และอัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ (0.00) มีค่าต่ำ อัตราการขยายตัวของสินเชื่อยังไม่สูงกว่าอัตราการขยายตัวของทุนเรือนหุ้นและเงินรับฝาก ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการสูง พิจารณาจากอัตราส่วนสินทรัพย์รวมต่อจำนวนพนักงาน มีค่าเท่ากับ 89.98 ล้านบาทต่อคน และอัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อจำนวนของพนักงาน มีค่าเท่ากับ 0.24 ล้านบาทต่อปีต่อคนแสดงให้เห็นถึงของพนักงานในการปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบที่สูง คู่มีค่าต่อค่าใช้จ่าย

Title	An Analysis of Credit Business Risks from Non-Payment Debt Trend of The Saving and Credit Cooperative of Border Patrol Police 24 Limited
Author	Mrs. Surapa Buranapim
Degree of	Master of Science in Cooperative Economics
Advisory Committee Chairperson	Associate Professor Dr. Siriporn Kiratikarnkul

ABSTRACT

The objectives of this study were to investigate: 1) credit business problems and problem-solving guideline development, 2) non-payment debt trend, and 3) credit business risks of the cooperative of border patrol police 24 limited. Population of the study included three ps of officers, nineteen samples were 1) nine loan committee representatives, 2) five management staff, and 3) five commanders of the border patrol police 241-247. Quantitative and qualitative data were analyzed. Financial ratio, a quantitative data, was used for measuring credit business risks and overdue-loan payment trends between the fiscal year of 2004-2008. Qualitative data, such as credit offering problems and non-payment loan collection, was obtained from the interview. The results were as follows:

Credit business problems included inadequate member contributed funds, from deposit money and retention money using for loans providing; and lacking of rules and regulations flexibility due to the expansion of credit limits rules. As a result, rules and regulations were not applicable to credit guarantee system, such as guarantor relocation or resign, and loan payment withholding. Some of the members did not have adequate income for withholding because they also had load payment for other financial institutes. Guidelines for problem solving were suggested. The credit business should seek for internal and external sources to provide adequate money for loan distribution and should consider the revision of rules and regulations to make them update and applicable to the present economic status and members needs. Loan limitation should be pertinent to the member needs, payment abilities, and incomes. In addition, benefits and credit guarantee should be available for the members; and payment timeline should be extended as well as payment choices should be increased.

The results on overdue loan payment trends showed that approximately every five years the overdue loan accumulation had been increased with the rate of 11.14 percent, 22.22 were short-term loan, 8.75 were long-term loan. Retention money and deposit money were increased approximately 29.67 and 4.34 percent, respectively; whereas, the ratio of the obligators to the members were decreased approximately 12.59 percent. The number of the members who had no loan were decreased approximately 12.90 percent; whereas, the ratio of the obligators to the members were increased approximately 27.12 percent. The member loan rates that had increased approximately 27.12 percent illustrated that there were the risks that the members would be unable to pay their loan.

Results on risks of the saving and credit cooperative showed that the financial liquidity risks were high. The ratio of retention money to total assets was low (0.44). The ratio of credit to assets was high (0.92). The interest rate risks were estimated from the differences between incoming interest and outgoing interest (0.06). The ratio of the incoming interest was 0.08; whereas, the ratio of the outgoing interest was 0.02 of the total assets. Risks of credits rationing were low because the rates of loan charge-offs to gross loans (0.00) and the rates of expecting loan charge-offs were low (0.00). The rates of credit expansion was not higher than the rates retention money and deposit money. The risks of business operation were high. The ratio of total assets to the numbers of employees was 89.98 million baht per person. The ratio of expenses to the number of employees was 0.24 million baht per year. These results illustrated that the employees were responsible and they were worthy employed.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลงไปด้วยดี ได้รับความกรุณาจากคณะกรรมการที่ปรึกษา ประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร กิริติการกุล ประธานกรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ประยงค์ สายประเสริฐ และรองศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ จรรยาสุภาพ กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำแนะนำตลอดการศึกษาวิจัย พร้อมทั้งตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณผู้บัญชาการกองร้อยตชด.241-247 คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือ และอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม รวมทั้งคณาจารย์มหาวิทยาลัยแม่โจ้ทุกท่าน ที่ได้ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และญาติผู้ใหญ่ทุกท่าน และขอขอบคุณพี่ ๆ น้อง ๆ และเพื่อนๆ แม่โจ้ทุกท่านที่ช่วยเป็นกำลังใจและให้การช่วยเหลือ ชี้นำเสมอมา

สุรภา บุรณะพิมพ์

ธันวาคม 2552

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(13)
สารบัญตารางผนวก	(14)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	3
วัตถุประสงค์ในการศึกษา	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
ขอบเขตและข้อจำกัดในการศึกษา	6
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	6
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	9
ประวัติสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด	9
แหล่งที่มาแห่งเงินทุนและความหมายของเงินทุนประเภทต่าง ๆ ของสหกรณ์	
ออมทรัพย์	19
การให้สินเชื่อและการติดตามสินเชื่อ	23
ความเสี่ยงของธุรกิจสินเชื่อ	25
แนวคิดเกี่ยวกับความเสี่ยง	29
อัตราส่วนทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยง	36
แนวโน้มหนี้ค้างชำระ	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
ภาคสรุป	48
กรอบแนวคิดในการศึกษา	49
บทที่ 3 วิธีการศึกษา	50
สถานที่ดำเนินการศึกษา	50

	(9)
ประชากร	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	51
บทที่ 4 ผลการศึกษา	54
ตอนที่ 1 ปัญหาของธุรกิจสินเชื่อบริษัทออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด	55
ตอนที่ 2 แนวโน้มหนี้ค้างชำระของบริษัทออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด	71
ตอนที่ 3 ความเสี่ยงของธุรกิจสินเชื่อบริษัทออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด	77
ตอนที่ 4 แนวทางแก้ไขปัญหาระบบสินเชื่อของบริษัทออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด	84
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	92
สรุปผลการศึกษา	92
อภิปรายผล	96
ข้อเสนอแนะจากการศึกษา	100
ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	101
บรรณานุกรม	102
ภาคผนวก	105
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์	106
ภาคผนวก ข ประวัติผู้วิจัย	112

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1	สรุปงบการเงินของสหกรณ์ และจำนวนสมาชิกคงเหลือปีการบัญชี 2547-2551
	สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด 4
2	สรุปประเภทของความเสี่ยงทางการเงินและปัจจัยความเสี่ยง
	33
3	ความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์
	33
4	จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล
	56
5	จำนวนและร้อยละของปัญหาด้านเงินทุนจำแนกตามตำแหน่งงานในปัจจุบันของผู้ให้ข้อมูล
	58
6	จำนวนและร้อยละของปัญหาด้านระเบียบ/ข้อบังคับการให้สินเชื่อของสหกรณ์จำแนกตามตำแหน่งในปัจจุบันของผู้ให้ข้อมูล
	61
7	จำนวนและร้อยละของปัญหาด้านวงเงินให้กู้จำแนกตามตำแหน่งในปัจจุบันของผู้ให้ข้อมูล
	63
8	จำนวนและร้อยละของปัญหาด้านหลักประกันเงินกู้จำแนกตามตำแหน่งในปัจจุบันของผู้ให้ข้อมูล
	65
9	จำนวนและร้อยละของปัญหาด้านการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้จำแนกตามตำแหน่งในปัจจุบันของผู้ให้ข้อมูล
	68
10	จำนวนและร้อยละของปัญหาด้านการหักชำระเงินกู้ยืมจากสหกรณ์จำแนกตามตำแหน่งในปัจจุบันของผู้ให้ข้อมูล
	70
11	แนวโน้มลูกหนี้เงินกู้ ทุนเรือนหุ้น และเงินรับฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด ในช่วงปี พ.ศ. 2546 – 2551 (โดยวิธีอัตราร้อยละของปีฐานคงที่)
	76
12	ความเสี่ยงทางการเงิน และตัวชี้วัดความเสี่ยงทางการเงิน ความเสี่ยงของธุรกิจของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด
	82
13	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาการให้สินเชื่อด้านเงินทุนจำแนกตามตำแหน่งในปัจจุบันของผู้ให้ข้อมูล
	85
14	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาการให้สินเชื่อด้านระเบียบและข้อบังคับในการให้สินเชื่อจำแนกตามตำแหน่งในปัจจุบันของผู้ให้ข้อมูล
	87

ตาราง

หน้า

15	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาค่าให้ สินเชื่อด้านการกำหนดวงเงินให้กู้และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (3 ประเภท) จำแนก ตามตำแหน่งในปัจจุบันของผู้ให้ข้อมูล	88
16	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาค่าให้ สินเชื่อด้านหลักประกันเงินกู้จำแนกตามตำแหน่งในปัจจุบันของผู้ให้ข้อมูล	89
17	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาค่าให้ สินเชื่อด้านการหักชำระเงินกู้จำแนกตามตำแหน่งในปัจจุบันของผู้ให้ข้อมูล	90
18	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาค่าให้ สินเชื่อด้านอื่น ๆ จำแนกตามตำแหน่งในปัจจุบันของผู้ให้ข้อมูล	91

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 โครงสร้างงานบริหารงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด	13
2 แหล่งเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์	20
3 ประเภทของความเสี่ยงทางการเงิน	29
4 กรอบแนวคิดในการศึกษา	49
5 อัตราร้อยละของแนวโน้มลูกหนี้เงินกู้ ทุนเรือนหุ้น และเงินรับฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด ในช่วงปี พ.ศ. 2547 – 2551	73
6 มูลค่าของลูกหนี้เงินกู้ ทุนเรือนหุ้น และเงินรับฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด ในช่วงปี พ.ศ. 2547 – 2551	74
7 อัตราร้อยละของจำนวนสมาชิกทั้งหมด สมาชิกที่มีหนี้กับสหกรณ์ สมาชิกไม่มีหนี้ สหกรณ์และลูกหนี้รวมเฉลี่ยต่อสมาชิก ของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด ในช่วงปี พ.ศ. 2547 – 2551	74
8 จำนวนสมาชิกทั้งหมด สมาชิกที่มีหนี้กับสหกรณ์ และสมาชิกไม่มีหนี้สหกรณ์ ของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด ในช่วงปี พ.ศ. 2547 – 2551	75

บทที่ 1

บทนำ

สหกรณ์ออมทรัพย์ คือ องค์กรที่จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่สมาชิก โดยสมาชิกแต่ละคนออมรายได้ฝากไว้กับสหกรณ์เป็นประจำสม่ำเสมอในลักษณะการถือหุ้นและฝากเงิน นอกจากนั้น หากสมาชิกประสบความเดือดร้อนเกี่ยวกับการเงินก็สามารถช่วยเหลือได้โดยการให้กู้ยืม ซึ่งอัตราดอกเบี้ยจะต่ำกว่าสถาบันการเงินอื่น สมาชิกสหกรณ์ทั้งหมดจะเป็นผู้ที่อยู่ในหน่วยงานเดียวกันและมีเงินเดือนประจำด้วย สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นการรวมกลุ่มบุคคลที่ประกอบอาชีพเดียวกัน อยู่ในหน่วยงานเดียวกัน หรือมีถิ่นฐานใกล้เคียงกัน และมีการดำเนินการ หรือมีการทำงานในลักษณะของกลุ่มหรือการทำงานเป็นทีมที่มีการรวบรวมทรัพยากรและความพยายามของทุกฝ่ายมาดำเนินกิจการร่วมกัน มุ่งเน้นที่จะดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จตามปรัชญาของสหกรณ์คือ การกินดี อยู่ดี มีสันติสุข และส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของบรรดาสมาชิกโดยวิธีการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามอุดมการณ์สหกรณ์ ลักษณะโครงสร้างของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยจัดตั้งจากล่างขึ้นสู่บน (Bottom-Up) กล่าวคือ มีการจัดตั้งสหกรณ์ในระดับท้องถิ่นแล้วพัฒนาขึ้นไปสู่ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด ซึ่งถือว่าเป็นสหกรณ์ในระดับชาติ โดยสหกรณ์ออมทรัพย์ชั้นปฐมซึ่งมีบุคลากรมาเป็นสมาชิกโดยจำแนกออกเป็นกลุ่มตามสาขาอาชีพของสมาชิก ซึ่งแบ่งออกเป็น 9 รูปแบบย่อย ได้แก่ ครู ตำรวจ ทหาร พนักงานรัฐวิสาหกิจ โรงพยาบาล/สาธารณสุข สถาบันอุดมศึกษา ส่วนราชการ/ส่วนท้องถิ่น เอกชนและอื่น ๆ และ ชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทยมีสถานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายสหกรณ์ และกระทรวงการคลังได้ประกาศให้สหกรณ์ออมทรัพย์ติดดอกเบี้ยเงินกู้ยืมได้เช่นเดียวกับสถาบันการเงิน ตามประกาศกระทรวงการคลัง เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2526 สหกรณ์ออมทรัพย์แห่งแรก ชื่อ สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ไม่จำกัดสินใช้ ปัจจุบันคือ สหกรณ์ออมทรัพย์ ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด สมาชิกเป็นข้าราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ จัดตั้งเมื่อ ปี 2492

ในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ออมทรัพย์นั้น สหกรณ์มีทุนดำเนินงานมาจากเงินค่าหุ้น และเงินรับฝากจากสมาชิก ซึ่งมีทั้งเงินฝากประจำและเงินฝากออมทรัพย์โดยไม่มีเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ เงินทุนเหล่านี้ จะนำไปให้กู้ยืม แก่สมาชิก ที่เดือดร้อนหรือจำเป็น สินทรัพย์ของสหกรณ์มี 956,893.10 ล้านบาท มากกว่าร้อยละ 80.43 จะเป็นการให้เงินกู้แก่สมาชิก สำหรับการส่งชำระค่าหุ้น และชำระหนี้เงินกู้ สหกรณ์ใช้ระบบการหักเงิน ณ ที่จ่าย ทำให้มีเงินทุนหมุนเวียนไหลเข้า สหกรณ์อย่างสม่ำเสมอทุกเดือน (ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย, ม.ป.ท.) ปัจจุบัน

สหกรณ์ออมทรัพย์มีจำนวนทั้งสิ้น 1,336 สหกรณ์ มีจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 2,511,041 คน ปริมาณธุรกิจรวม 990,800.82 ล้านบาท แยกเป็น เงินรับฝากทั้งสิ้น 268,184.61 ล้านบาท เงินให้กู้ 722,585.79 ล้านบาท จัดหาสินค้ามาจำหน่าย 22.91 ล้านบาท ให้บริการ/ส่งเสริม 7.50 ล้านบาท มีรายได้จากการดำเนินงานธุรกิจรวม 58,049.64 ล้านบาท มีค่าใช้จ่ายรวม 22,767.76 ล้านบาท กำไรขาดทุน 35,281.87 ล้านบาท มีสินทรัพย์รวมทั้งสิ้น 956,893.10 ล้านบาท หนี้สินรวม 441,768.11 ล้านบาท และมีทุนรวม 515,124.99 ล้านบาท (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2552)

สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด จัดเป็นสหกรณ์ขั้นปฐมประเภทหนึ่งสำหรับผู้ที่มีอาชีพรับราชการ มีสำนักงาน ณ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 เลขที่ 187 หมู่ 4 ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี จัดทะเบียนก่อตั้งครั้งแรกตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 เมื่อวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2514 เลขทะเบียนสหกรณ์ที่ กพร. 114/11754 มีข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดนเขต 4 ทั้งสิ้น 3,117 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิก โดยวิธีช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักสหกรณ์ (สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด, 2546: 1) และได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่วันที่ 20 ตุลาคม 2514 และ ในปีบัญชี 2551 (30 กันยายน 2551) สหกรณ์มีจำนวนสมาชิก 1,732 คน มีทุนดำเนินงาน 646.4 ล้านบาท แยกเป็นทุนเรือนหุ้นที่สมาชิกถือหุ้นในสหกรณ์เป็นเงิน 393.9 ล้านบาท เงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากภายนอก 250.5 ล้านบาท กำไรสุทธิประจำปี 35.9 ล้านบาท (สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด, 2551) ทั้งนี้ในการดำเนินงานของสหกรณ์ตลอด 37 ปีที่ผ่านมา ถือได้ว่าสหกรณ์มีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่เป็นเสมือน “สื่อกลาง” ระหว่าง “ผู้ออมเงิน” กับ “ผู้ต้องการใช้เงิน” โดยการระดมเงินออมจัดสรรไปสู่ผู้ต้องการกู้เงิน นับเป็นสถาบันการเงินแหล่งสุดท้าย ที่สามารถช่วยแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจของสมาชิกได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งจากข้อมูลธุรกิจสินเชื่อในปีบัญชี 2551 พบว่า สมาชิกมีหนี้กับสหกรณ์ 1,631 ราย คิดเป็นร้อยละ 94.17 โดยแบ่งเป็นสัญญาเงินกู้สามัญ 1,236 สัญญา มูลค่า 544.6 ล้านบาท และเงินกู้ฉุกเฉิน 4,243 สัญญา มูลค่า 81.8 ล้านบาท คิดเป็นมูลค่าสินเชื่อรวมทั้งสิ้น 626.4 ล้านบาท ส่วนธุรกิจเงินรับฝากพบว่า สหกรณ์มีเงินฝากออมทรัพย์ ประจำ และเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ จำนวนรวม 775 บัญชี มูลค่า 64.6 ล้านบาท (หรือคิดเป็นร้อยละ 10.31 ของมูลค่าธุรกิจสินเชื่อ)

ความสำคัญของปัญหา

จากตาราง 1 ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในปีบัญชี 2547 – 2551 พบว่าในปี 2551 สหกรณ์มีสินทรัพย์รวม 646.4 ล้านบาท มีการลงทุนในรายการที่สำคัญในธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ โดยเป็นลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น 110.9 ล้านบาท ลูกหนี้เงินกู้ระยะยาว 515.5 ล้านบาท แม้จะมีขนาดของสินทรัพย์ลดลงจากปี 2549 ซึ่งมีสินทรัพย์รวม 660.8 ล้านบาท แต่เมื่อเทียบกับปี 2547 ก็มีสินทรัพย์เพิ่มขึ้น ซึ่งปี 2547 สหกรณ์มีสินทรัพย์ 567.4 ล้านบาท แต่รายการสำคัญก็เป็นการลงทุนในการให้กู้ยืมแก่สมาชิก ซึ่งสมาชิกกว่าร้อยละ 90 ของสหกรณ์ กู้ยืมเงินหรือมีหนี้กับสหกรณ์ สำหรับแหล่งทุนที่สหกรณ์ระดมมาเพื่อใช้ในธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์มีแหล่งที่มา สำคัญ 2 แหล่ง ประกอบด้วย

1. แหล่งเงินทุนภายในประกอบด้วย ทุนเรือนหุ้น ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มจาก 294.4 ล้านบาท ในปี 2547 เป็น 393.9 ล้านบาท ในปี 2551 แต่อัตราการเพิ่มของทุนของสหกรณ์ยังอยู่ในอัตราที่ต่ำ (เฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 33.8) นอกจากนี้สหกรณ์ยังรับฝากเงินจากสมาชิกเพียง 65.45 ล้านบาท (ในปี 2547) อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงของเงินรับฝากมีไม่มากนัก กล่าวคือ อยู่ระหว่าง 53.8 - 66.8 ล้านบาท ในปี 2547 - 2551

2. แหล่งเงินทุนภายนอก กู้ยืมเงินทั้งระยะสั้นและระยะยาวจากสถาบันการเงินภายนอก (ประกอบด้วย ชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย สหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด สหกรณ์ออมทรัพย์กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จำกัด สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานบริษัทการบินไทย จำกัด) แม้จะลดลงจาก 205.6 ล้านบาท ในปี 2547 เป็น 185.9 ล้านบาท ในปี 2551 แต่ก็มีสัดส่วนของแหล่งเงินทุนภายนอกที่ค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับเงินทุนที่ใช้ในการให้สินเชื่อแก่สมาชิก

แม้การให้สินเชื่อแก่สมาชิกจะสร้างรายได้ให้แก่สหกรณ์เพิ่มขึ้นเกือบทุกปี โดยมีรายได้เพิ่มจาก 41.5 ล้านบาท ในปี 2547 เป็น 54.4 ล้านบาท ในปี 2551 ทำให้สหกรณ์มีกำไรสุทธิเพิ่มขึ้นทุกปี เพิ่มจาก 26.3 ล้านบาทในปี 2547 เป็น 35.9 ล้านบาท ในปี 2551 แต่สถานการณ์การให้สินเชื่อที่เพิ่มขึ้นเกิดปัญหาที่สำคัญ 3 ประการกล่าวคือ แม้การให้กู้ยืมจะเป็นไปตามหลักการการเพิ่มปริมาณการให้กู้ยืมแต่อยู่ในลักษณะที่มีการแก้ไขระเบียบการให้กู้โดยการขยายวงเงินกู้ยืมให้แก่สมาชิก ประการที่ 2 การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของคณะกรรมการดำเนินการในปี 2548 สาเหตุเนื่องมาจากหน่วยงานต้นสังกัด กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด ได้มีโครงการของรัฐบาลร่วมกับธนาคารอาคารสงเคราะห์ให้สมาชิกสามารถกู้เงินกับธนาคารเพื่อซื้อที่อยู่อาศัย ประกอบกับธนาคารได้ทำสัญญาหักชำระหนี้กับธนาคารเป็นอันดับแรก (ซึ่งสมาชิกที่กู้ยืมเงินจากธนาคารอาคารสงเคราะห์มีจำนวนทั้งสิ้น 87 ราย รวมเป็นเงินกู้

7,574,850.00 บาท เกิดปัญหาหักเงินกับสมาชิกไม่เต็มจำนวน 42 ราย รวมเป็นเงิน 136,878 บาท) ประการที่ 3 ในปี 2552 ยังมีการกู้ยืมจากธนาคารกรุงไทย จำกัด ที่จะสามารถตัดเงินเดือนได้ จึงทำให้สหกรณ์เกิดปัญหาหักเงินกับสมาชิกได้ไม่เต็มจำนวนเงินที่ต้องชำระ ทำให้ต้องมีการปรับหนี้ค้างชำระของลูกหนี้ที่มีปัญหาหักชำระหนี้ไม่ได้ ให้เป็นลูกหนี้ปรับโครงสร้างโดยการโอนหุ้นชำระหนี้หนี้คงเหลือให้ผ่อนชำระกับสหกรณ์แต่สมาชิกได้หมดสถานสภาพการเป็นสมาชิกแล้ว (ให้สมาชิกลาออกจากสหกรณ์ และปรับโครงสร้างหนี้ คือ ให้โอนหุ้นชำระหนี้และเปลี่ยนสถานภาพเป็นลูกหนี้รื้อเรียกคืน ให้หักชำระหนี้เงินรายเดือน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548)

ตาราง 1 สรุปงบการเงินของสหกรณ์ และจำนวนสมาชิกคงเหลือปีการบัญชี 2547-2551 สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด

(หน่วย: ล้านบาท)

รายการ	ปี พ.ศ.				
	2547	2548	2549	2550	2551
สินทรัพย์	567.4	624.5	660.8	650.3	646.4
ลูกหนี้เงินกู้	553.3	603.9	639.6	637.7	626.4
ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น	89.4	95.1	184.1	191.9	110.9
ลูกหนี้เงินกู้ระยะยาว	463.9	508.8	455.5	445.8	515.5
หนี้สิน	273.0	295.0	304.4	276.9	252.5
ทุนของสหกรณ์	294.4	329.5	356.4	373.4	393.9
เงินรับฝาก	65.4	66.8	53.8	56.9	64.6
เงินกู้ยืม	205.6	226.2	249.3	216.6	185.9
รายได้ของสหกรณ์	41.5	43.9	48.8	54.4	54.4
กำไรสุทธิ	26.3	27.9	28.0	30.8	35.9
จำนวนสมาชิก (คน)	1,875	1,810	1,816	1,779	1,732
สมาชิกมีหนี้กับสหกรณ์ (คน)	1,754	1,692	1,707	1,688	1,631
สมาชิกไม่มีหนี้กับสหกรณ์ (คน)	121	118	109	91	101

ที่มา: สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด (2547: 17 - 20; 2548: 15 - 18; 2549: 19 - 22; 2550: 16 - 18; 2551: 29 - 33)

จากวิธีการแก้ไขปัญหาค้างชำระหนี้ของคณะกรรมการดำเนินการ และแหล่งเงินทุนที่นำมาใช้ในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อสหกรณ์ อาจกล่าวได้ว่า สหกรณ์ควรมีการบริหารจัดการให้เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการของสหกรณ์ โดยเฉพาะธุรกิจสินเชื่อที่เป็นธุรกิจหลัก และมีความเสี่ยงสูงจากปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะวิเคราะห์ความเสี่ยงธุรกิจสินเชื่อจากแนวโน้มหนี้ค้างชำระของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด เพื่อสหกรณ์ และคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ สามารถนำข้อมูลจากการศึกษาไปใช้ในการกำหนดนโยบายการติดตามหนี้ค้างชำระ การระดมเงินทุน การให้สินเชื่ออย่างเหมาะสมแก่สมาชิก มาตรการด้านการเงินที่สอดคล้องกับสถานการณ์วิกฤติทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีการแข่งขันอย่างสูงในปัจจุบัน รวมทั้งเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการธุรกิจสินเชื่อ และแนวทางในการวางแผนกำหนดนโยบายการบริหารจัดการสหกรณ์ตามภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันและอนาคตต่อไปได้

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปัญหาของธุรกิจสินเชื่อและแนวทางแก้ไขปัญหาระยะหนี้ค้างชำระของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด
2. เพื่อศึกษาแนวโน้มหนี้ค้างชำระของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด
3. เพื่อศึกษาความเสี่ยงของธุรกิจสินเชื่อ ของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. คณะกรรมการดำเนินการ/ฝ่ายจัดการสามารถนำผลการศึกษา ไปใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจ การให้สินเชื่อ การติดตามหนี้ค้างชำระ เพื่อวางแผนงานพัฒนาธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด
2. คณะกรรมการดำเนินการ/ฝ่ายจัดการสามารถกำหนดนโยบายการบริหารจัดการเงินทุนและนโยบายการติดตามหนี้ค้างชำระของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด

3. สหกรณ์ออมทรัพย์อื่น ๆ ที่สถานการณ์ปัญหาหนี้ค้างชำระ มีโครงสร้างทางธุรกิจสินเชื่อคล้ายคลึงกันสามารถนำผลการศึกษาไปปรับใช้ในการแก้ปัญหาและลดความเสี่ยงของธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ได้

ขอบเขตและข้อจำกัดในการศึกษา

ขอบเขตในการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงปัญหาของธุรกิจสินเชื่อแนวโน้มหนี้ค้างชำระและวิเคราะห์ความเสี่ยงธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ 4 ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อ ความเสี่ยงด้านการตลาด (อัตราดอกเบี้ย) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการและความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิทางการเงินของสหกรณ์ประกอบด้วย งบดุล งบกำไรขาดทุน และรายการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สำหรับเนื้อหาในส่วนของปัญหาธุรกิจสินเชื่อใช้ข้อมูลปฐมภูมิ

ขอบเขตด้านเวลา ในการศึกษาครั้งนี้จะศึกษารายงานการเงินในช่วงเวลา 5 ปี ตั้งแต่ปีบัญชี 2547 – 2551 และข้อมูลปฐมภูมิใช้ข้อมูลในปี 2552

ข้อจำกัดในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ จะศึกษาภายใต้สภาพการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด

โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์ หมายถึง รูปแบบการบริหารจัดการของสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วย ที่ประชุมใหญ่สมาชิก คณะกรรมการดำเนินการ และฝ่ายจัดการ

ที่ประชุมใหญ่สมาชิก หมายถึง สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด

คณะกรรมการดำเนินการ หมายถึง คณะกรรมการบริหารงานสหกรณ์ออมทรัพย์ ดำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการย่อยอีก 4 คณะ คือ คณะกรรมการ อำนวยการ คณะกรรมการเงินกู้ คณะกรรมการการศึกษา และคณะกรรมการประชาสัมพันธ์

ฝ่ายจัดการ หมายถึง พนักงานของสหกรณ์ในทุกระดับ ซึ่งประกอบด้วย ผู้จัดการ รองผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายการเงิน ฝ่ายสินเชื่อ ฝ่ายบัญชี และฝ่ายธุรการ

เงินให้กู้ของสหกรณ์ หมายถึง เงินให้กู้ประเภทเงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน และเงินกู้ สามัญ

เงินกู้ประเภทเงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน หมายถึง เงินกู้ระยะสั้นที่สหกรณ์ให้สมาชิก กู้ยืมได้ไม่เกิน 20,000 บาทต่อครั้ง และส่งชำระหนี้คืนภายใน 8 งวด โดยชำระดอกเบี้ยให้แก่ สหกรณ์ในอัตราร้อยละ 8.0

เงินกู้ประเภทเงินกู้สามัญ หมายถึง เงินกู้ระยะปานกลางที่สหกรณ์ให้สมาชิกกู้ยืม ได้ไม่เกิน 500,000 บาทต่อครั้ง และส่งชำระหนี้คืนภายใน 96 งวด โดยชำระดอกเบี้ยให้แก่สหกรณ์ ในอัตราร้อยละ 8.0

ปีบัญชี หมายถึง ปีทางบัญชีของสหกรณ์ออมทรัพย์ ดำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด ซึ่งเริ่มตั้งแต่ 1 ตุลาคม – 30 กันยายน ของทุกปี

งบดุล หมายถึง รายงานการเงินที่แสดงฐานะทางการเงินของสหกรณ์ ซึ่งแสดงให้เห็นขนาดของสินทรัพย์ และที่มาของสินทรัพย์ที่มีที่มาจากหนี้สินและทุนของสหกรณ์

แหล่งเงินทุนของสหกรณ์ หมายถึง แหล่งที่มาของทุนในการดำเนินธุรกิจ 2 แหล่ง คือ แหล่งเงินทุนภายในและแหล่งเงินทุนภายนอก

งบกำไรขาดทุน หมายถึง รายงานการเงินที่แสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ได้แก่ รายได้ และค่าใช้จ่าย

แหล่งเงินทุนภายใน หมายถึง เงินที่สหกรณ์ระดมได้จากสมาชิกในสหกรณ์ ได้แก่ เงินรับฝาก ทุนเรือนหุ้น ทุนสะสมตามข้อบังคับ และเงินสำรองตามกฎหมาย

แหล่งเงินทุนภายนอก หมายถึง เงินที่สหกรณ์กู้ยืมจากสถาบันการเงินอื่น
หนี้ค้างชำระ หมายถึง หนี้ที่ลูกหนี้ไม่สามารถชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยคืนให้แก่ สหกรณ์เมื่อครบกำหนดที่ต้องชำระ

ความเสี่ยงธุรกิจสินเชื่อ หมายถึง การพิจารณาความเสี่ยงของธุรกิจสินเชื่อของ สหกรณ์จากแนวโน้มหนี้ค้างชำระใน 4 ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อ ความเสี่ยงด้าน การตลาด (อัตราดอกเบี้ย) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการและ ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ซึ่งจะใช้ ตัวเลขค่าเฉลี่ยในช่วงปีบัญชี 2547 – 2551 เป็นฐานในการคำนวณ

ความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อ หมายถึง ความเสี่ยงที่ผู้กู้อาจไม่ปฏิบัติตามสัญญา หรือไม่มีความสามารถชำระหนี้สินเมื่อครบกำหนดชำระ

ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง หมายถึง ความเสี่ยงที่สหกรณ์ได้ลงทุนจากเงินทุนของ สหกรณ์ที่ได้มานำไปลงทุนในสินทรัพย์ที่สำคัญได้แก่เงินกู้เพื่อดูความสามารถในการชำระหนี้ของ สหกรณ์

ความเสี่ยงด้านการตลาด หมายถึง การลงทุนของสหกรณ์เมื่อปล่อยสินเชื่อไปแล้ว จะมีรายได้ในรูปของดอกเบี้ยที่ได้รับจากการลงทุนแล้วเทียบกับภาระดอกเบี้ยจ่ายที่กู้เงินจาก สถาบันการเงินเพื่อนำมาลงทุนแล้วผลต่างที่ได้รับนั้นดอกเบี้ยรับมีแนวโน้มสูงขึ้นหรือไม่

ความเสี่ยงด้านปฏิบัติงาน หมายถึง ความสามารถของพนักงาน ตลอดจนค่าใช้จ่าย ของพนักงานให้เกิดสินทรัพย์ได้มีแนวโน้มสูงขึ้นหรือไม่

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ในการศึกษาเรื่อง แนวโน้มหนี้ค้างชำระสมาชิกและแนวทางแก้ไขกับความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด ในปีบัญชี 2547 – 2551 ผู้ศึกษาได้ทำการทบทวนวรรณกรรม ค้นคว้าเอกสาร และรวบรวมแนวคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว ดังนี้

1. ประวัติสหกรณ์ออมทรัพย์ ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด
2. แหล่งที่มาแห่งเงินทุนและความหมายของเงินทุนประเภทต่าง ๆ ของสหกรณ์ออมทรัพย์
3. การให้สินเชื่อและการติดตามสินเชื่อ
4. ความเสี่ยงของธุรกิจสินเชื่อ
5. แนวคิดเกี่ยวกับความเสี่ยง
6. อัตราส่วนทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยง
7. แนวโน้มหนี้ค้างชำระ
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
9. ภาคสรุป
10. กรอบแนวคิดในการศึกษา

ประวัติสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด

สหกรณ์ออมทรัพย์ ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2514 ในปีนั้นได้ใช้ชื่อว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนเขต 4 มีข้าราชการตำรวจและลูกจ้างประจำในสังกัดจำนวน 3,645 นาย ครอบคลุมพื้นที่ เขตภาคอีสานตอนบนได้แก่ จังหวัดขอนแก่น กาฬสินธุ์ เลย อุดรธานี หนองคาย นครพนม และสกลนคร ต่อมา กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนได้ทำการแบ่งพื้นที่การบังคับบัญชาให้ออกเป็น 2 เขต โดยได้แยกจังหวัดขอนแก่น ออกเป็นกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนภาค 2 โดยครอบคลุมพื้นที่ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดสกลนครเป็น กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 ครอบคลุมพื้นที่ จังหวัดนครพนมและได้ตั้งให้พื้นที่จังหวัดอุดรธานีเป็นกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 โดยครอบคลุมพื้นที่จังหวัด หนองคายและจังหวัดเลย สหกรณ์ออมทรัพย์จึงได้ทำการแยกสหกรณ์

ขึ้นตรงกับกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 เป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 เนื่องจากคำครองชีพของประชาชนและข้าราชการตำรวจสูงขึ้น และเป็นการเพิ่มสวัสดิการให้กับข้าราชการตำรวจ อีกทั้งข้าราชการและลูกจ้างส่วนใหญ่มีรายได้ประจําน้อย จึงต้องกู้ยืมเงินจากนายนทุนนอกระบบ พันตำรวจเอกสมควร หริกุล ผู้กำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต 4 ได้มีนโยบายจัดตั้งสหกรณ์จดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์กับนายทะเบียนสหกรณ์ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 เมื่อวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2514 โดยมีคณะผู้ก่อตั้งจำนวน 10 คน (สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด, 2551: 3)

สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด ได้ดำเนินงานมาแล้ว 37 ปี ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2551 มีภาพรวมของฐานะการเงินและข้อมูลทั่วไปดังนี้ (สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด, 2551: 5)

1. สมาชิก	1,732 ราย
2. ทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้ว	312,120,120.00 บาท
3. เงินสำรอง	45,712,277.34 บาท
4. เงินทุนสะสมตามข้อบังคับอื่น	142,630.06 บาท
5. เงินให้กู้ยืมเหลือ	626,383,058.98 บาท
6. เงินรับฝาก	64,656,782.82 บาท
7. กำไรสุทธิประจำปี	35,898,436.01 บาท
8. ทุนของสหกรณ์	393,873,463.41 บาท
9. สินทรัพย์ทั้งหมด	646,373,127.44 บาท

สหกรณ์ออมทรัพย์ ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิก โดยวิธีช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักสหกรณ์ รวมทั้งในข้อต่อไปนี้ (สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด, 2551: 5 - 8)

1. ส่งเสริมให้สมาชิกออมทรัพย์ โดยช่วยให้สามารถสงวนส่วนแบ่งรายได้ของตนไว้ในทางอันมั่นคงและได้รับประโยชน์ตามสมควร
2. ส่งเสริมการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่สมาชิก
3. รับฝากเงินจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่น
4. จัดหาทุนเพื่อกิจการตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์
5. ให้เงินกู้แก่สมาชิก
6. ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงิน

7. ชื่อหุ้นของธนาคารซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่
สหกรณ์

8. ชื่อหุ้นของชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น

9. ชื่อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอันทำให้เกิดความสะดวกหรือส่งเสริม
ความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์

10. ชื่อหลักทรัพย์รัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ

11. ออกตั๋วสัญญาใช้เงินและตราสารการเงิน

12. ฝากหรือลงทุนอย่างอื่นตามกฎหมายและตามที่คณะกรรมการพัฒนาการ
สหกรณ์แห่งชาติกำหนด

13. ดำเนินการให้กู้ยืมเพื่อการเคหะ

14. ให้สวัสดิการและการสงเคราะห์ตามสมควรแก่สมาชิกและครอบครัว

15. ร่วมมือกับทางราชการ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมชนสหกรณ์
และสหกรณ์อื่นเพื่อส่งเสริมและปรับปรุงกิจการของสหกรณ์

16. กระทำการต่าง ๆ ตามที่อนุญาตไว้ในกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ เพื่อให้เป็นไป
ตามวัตถุประสงค์ที่กล่าวข้างต้น รวมถึง ชื่อ ถือกรรมสิทธิ์หรือทรัพย์สินครอบครอง กู้ยืม เช่า
หรือให้เช่า เช่าซื้อหรือให้เช่าซื้อ โอนหรือรับโอน สิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ ขายหรือ
จำหน่าย จำนองหรือรับจำนอง จำนำหรือรับจำนำ ด้วยวิธีอื่นใด ซึ่งทรัพย์สินแก่สมาชิกหรือของ
สมาชิก

17. ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก

18. ขอหรือรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากทางราชการ หน่วยงานของ
ต่างประเทศหรือบุคคลอื่นใด

19. ดำเนินกิจการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตาม
วัตถุประสงค์ของสหกรณ์

ทุน ที่มาของทุน สหกรณ์หาทุนเพื่อดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. ออกหุ้น

2. รับฝากเงินจากสมาชิก หรือสหกรณ์อื่น

3. กู้ยืมเงินและรับเงินจากการออกตั๋วสัญญาใช้เงินและตราสารการเงินอย่างอื่น

4. สะสมทุนสำรองและทุนอื่น ๆ

5. รับเงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินที่มีผู้ยกให้

หุ้น โดยการออกหุ้นได้โดยไม่จำกัดจำนวน มีมูลค่าหุ้นละสิบบาท

การดำเนินงาน

รับฝากเงิน สหกรณ์อาจรับฝากเงินประเภทออมทรัพย์ ออมทรัพย์พิเศษ หรือ ประเภทประจำจากสมาชิก หรือสหกรณ์อื่นได้ตามระเบียบของสหกรณ์ ซึ่งในการดำเนินการรับฝากเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ ดำรงจระเขยแคว้นที่ 24 จำกัด สหกรณ์รับฝากเงินอยู่ 2 ประเภท คือ ประเภทเงินฝากออมทรัพย์ และประเภทเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ โดย

1. เงินรับฝากออมทรัพย์ เปิดบัญชีตั้งแต่ 100 บาทขึ้นไป จ่ายดอกเบี้ย ณ 30 กันยายน ของทุกปี และผู้ฝากสามารถเรียกคืนได้ตามต้องการ โดยได้รับดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 4.50 ต่อปี
2. เงินรับฝากออมทรัพย์พิเศษ เปิดบัญชีตั้งแต่ 100,000 บาทขึ้นไป จ่ายดอกเบี้ย ทุกเดือนตามระยะเวลาการฝาก แต่ผู้ฝากสามารถเรียกคืนได้เดือนละ 1 ครั้ง โดยได้รับดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 4.50 ต่อปี

การให้เงินกู้ มี 3 ประเภท ได้แก่ เงินกู้ฉุกเฉิน เงินกู้สามัญ และเงินกู้พิเศษ ซึ่งในการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ ดำรงจระเขยแคว้นที่ 24 จำกัด ในปัจจุบัน (ณ ปี 2552) ไม่มีนโยบายให้กู้ประเภทเงินกู้พิเศษ ส่วนรายละเอียดของเงินกู้ฉุกเฉิน และเงินกู้สามัญ มีดังนี้

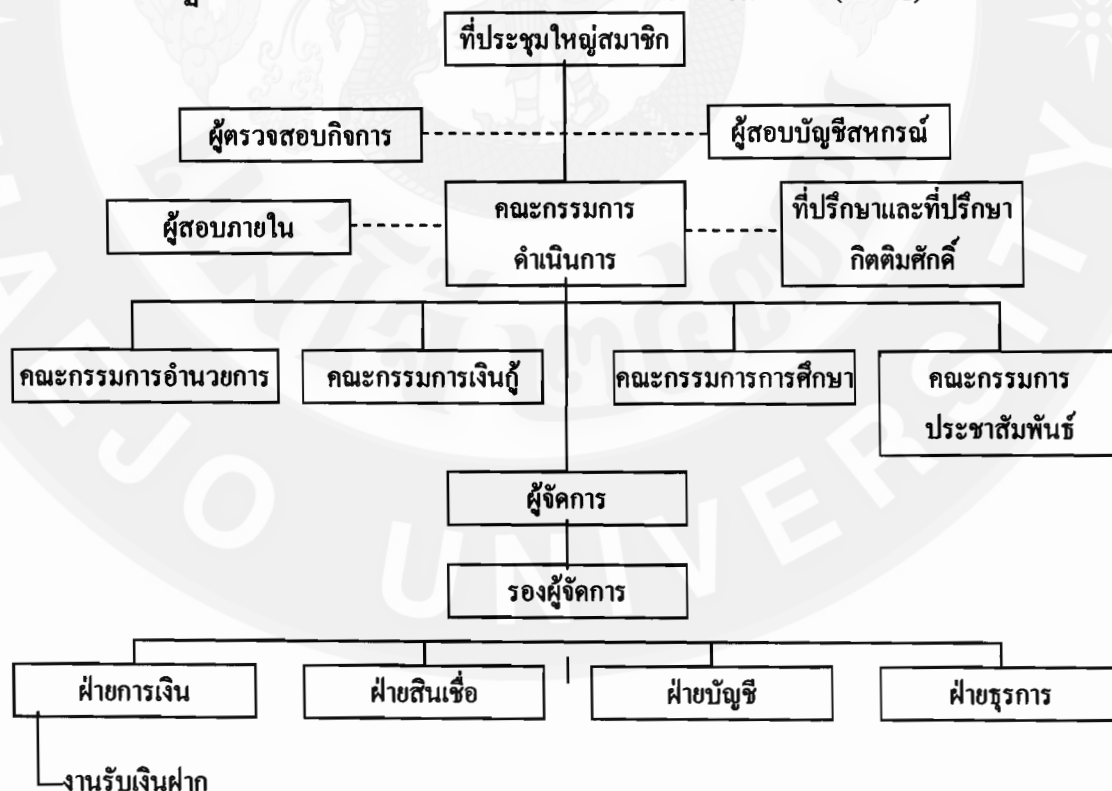
1. เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน ในกรณีที่สมาชิกมีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุอันจำเป็นรีบด่วน และมีความประสงค์ขอกู้เงิน คณะกรรมการดำเนินการอาจให้เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉินได้ตามระเบียบของสหกรณ์ สหกรณ์จะให้เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน แก่สมาชิกคนหนึ่งวงเงินไม่เกินครั้งละ 20,000 บาท หรือไม่เกินเงินได้รายเดือนของสมาชิก การส่งคืนเงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน สมาชิกผู้กู้จะต้องส่งเงินคืนต้นเงินกู้เต็มจำนวนพร้อมด้วยดอกเบี้ยเป็นงวดเดียวหรืออาจแบ่งส่งคืนได้ไม่เกิน 8 งวด ทั้งนี้ โดยความยินยอมของสมาชิกผู้กู้ให้หักจากเงินได้รายเดือน ณ ที่จ่ายในวันสิ้นเดือน หรือต้องชำระอย่างน้อย 3 งวด จึงสามารถกู้ฉุกเฉินอย่างต่อเนื่องในคราวต่อไปได้ และให้นำเงินกู้ที่ได้รับหักหนี้เงินกู้ฉุกเฉินที่เหลือได้ทั้งนี้โดยไม่มีการผ่อนเวลาแต่อย่างใดอีก และสมาชิกผู้กู้ต้องเป็นสมาชิกมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 เดือน

2. เงินกู้สามัญ ในกรณีที่สมาชิกมีความประสงค์ขอกู้เงินสำหรับใช้จ่าย เพื่อการอันจำเป็นหรือมีประโยชน์ต่าง ๆ คณะกรรมการดำเนินการอาจพิจารณาให้เงินกู้สามัญแก่สมาชิกนั้นได้ตามระเบียบ จำนวนเงินกู้สามัญที่ให้แก่สมาชิกผู้กู้คนหนึ่ง ๆ นั้นย่อมสุดแต่คณะกรรมการดำเนินการจะพิจารณาเห็นสมควรแต่ต้องอยู่ภายในจำกัด ไม่เกิน 500,000 บาท โดยมีค่าหุ้นเป็นหลักประกันให้กู้ได้ภายในจำนวนไม่เกินร้อยละ 90 ของค่าหุ้นทั้งหมดที่เป็นหลักประกัน หรือสมาชิกค้ำประกันจำนวน 2 คน หรือไม่เกินร้อยละ 60 ของเงินเดือน และสมาชิกผู้กู้ต้องเป็นสมาชิก

มาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี สมาชิกผู้ถือหุ้นส่งคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยภายในระยะเวลาไม่เกิน 96 งวด ให้สมาชิกผู้ถือหุ้นส่งคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน จึงจะมีสิทธิยื่นคำขอกู้ใหม่ได้ โดยคำขอกู้นั้น จะต้องผ่านการพิจารณาวินิจฉัยของที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการประจำเดือนนั้น

โครงสร้างการบริหารงาน

โครงสร้างของสหกรณ์ เป็นโครงสร้างในการจัดองค์กรสำหรับการบริหารจัดการภายในสหกรณ์ซึ่งลักษณะของการจัดองค์กรนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ โดยเริ่มจากการรวมตัวของสมาชิกสหกรณ์ เมื่อมีสมาชิกจำนวนมากจำเป็นต้องหาตัวแทนมาดำเนินการแทนนั้นคือ คณะกรรมการดำเนินการ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการดังกล่าวเลือกตั้งมาจากรัฐใหญ่ของสมาชิก คณะกรรมการดำเนินการก็เข้ามาบริหารจัดการในธุรกิจของสหกรณ์ตามที่ได้รับมอบหมายจากที่ประชุมใหญ่ ในทางปฏิบัติแล้วคณะกรรมการดำเนินการไม่สามารถจะดำเนินการได้ทั้งหมด มีความจำเป็นต้องหาผู้จัดการมาดำเนินการแทนคณะกรรมการ ดังนั้น จะเห็นว่าคณะกรรมการดำเนินการจะเป็นผู้บริหารให้เป็นไปตามเป้าหมายของที่ประชุมใหญ่ โดยฝ่ายจัดการเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด (ภาพ 1)

ภาพ 1 โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด
ที่มา: สหกรณ์ออมทรัพย์ ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด (2551: 8)

จากภาพ 1 มีองค์ประกอบดังนี้ (สหกรณ์ออมทรัพย์ ดำรงตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด (2551: 11 - 16)

1. ที่ประชุมใหญ่สมาชิก มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยเรื่องทั้งปวงที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการดำเนินการของสหกรณ์ เพื่อรับทราบเรื่องการรับสมาชิกเข้าใหม่ สมาชิกออกจากสหกรณ์ การเลือกตั้งผู้แทนสมาชิก พิจารณาเลือกตั้งและถอดถอนกรรมการดำเนินการและผู้ตรวจสอบกิจการ พิจารณาอนุมัติงบดุล และจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ รับทราบรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ของคณะกรรมการดำเนินการและของผู้ตรวจสอบกิจการ พิจารณากำหนดบำเหน็จค่าตอบแทนการปฏิบัติงานของกรรมการดำเนินการหรือกรรมการอื่น ๆ และผู้ตรวจสอบกิจการ พิจารณากำหนดวงเงินซึ่งสหกรณ์อาจกู้ยืมหรือค้ำประกัน อนุมัติแผนงานและงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสหกรณ์ พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ

2. ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้ตรวจสอบกิจการต้องได้รับการพิจารณาแต่งตั้งจากที่ประชุมใหญ่โดยการเลือกตั้งซึ่งผู้ตรวจสอบกิจการอยู่ในตำแหน่งได้มีกำหนดเวลาหนึ่งปีทางบัญชี สหกรณ์ มีอำนาจหน้าที่เพื่อตรวจสอบเอกสาร สรรพสมุด บัญชี ทะเบียนและการเงิน ตลอดจนทรัพย์สินและหนี้สินทั้งปวงของสหกรณ์ เพื่อทราบฐานะและข้อเท็จจริงของสหกรณ์ ตรวจสอบหลักฐานและความถูกต้องของการดำเนินธุรกิจแต่ละประเภทของสหกรณ์เพื่อประเมินผลและอาจให้ข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการดำเนินการ ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ ตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนงาน และการใช้จ่ายเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสหกรณ์ ติดตามผลการดำเนินงานของคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อพิจารณาหาทางปรับปรุงแผนงาน ข้อบังคับ ระเบียบมติ ตลอดจนคำสั่งต่าง ๆ ของสหกรณ์ ให้เสนอรายงานผลการตรวจสอบประจำเดือนต่อคณะกรรมการดำเนินการในการประชุมประจำเดือน แล้วเสนอผลการตรวจสอบประจำปีต่อที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์

3. ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สหกรณ์จัดจ้างผู้สอบบัญชีสหกรณ์ผู้ชำนาญการสอบบัญชีสหกรณ์ที่ได้รับการรับรองจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

4. ผู้สอบภายใน คณะกรรมการดำเนินการอาจเชิญสมาชิกหรือนุคคลภายนอก ที่มีความรู้ความสามารถทางการตรวจสอบภายในทางด้านบัญชี การเงิน และการจัดการอื่น ๆ เป็นผู้สอบภายในสหกรณ์ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่สหกรณ์กำหนด

5. ที่ปรึกษาและที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ คณะกรรมการดำเนินการอาจเชิญสมาชิกหรือนุคคลภายนอก ซึ่งทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและเหมาะสมเป็นที่ปรึกษาและที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ได้จำนวนไม่เกินห้าคน เพื่อให้ความเห็นแนะนำในการดำเนินงานทั่วไปของสหกรณ์ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่สหกรณ์กำหนด

6. คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด ประกอบด้วย ประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการดำเนินการอีก 14 คน ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิก และให้กรรมการดำเนินการเลือกตั้งในระหว่างกันเองขึ้นดำรงตำแหน่งรองประธานกรรมการหนึ่งหรือหลายคน เลขานุการคนหนึ่ง และ/หรือเหรัญญิกคนหนึ่ง นอกนั้นเป็นกรรมการ

นอกจากคณะกรรมการดำเนินการแล้ว สหกรณ์ยังมีคณะกรรมการย่อยอีก 4 คณะ ได้แก่ คณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการเงินกู้ คณะกรรมการศึกษาและคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ มีรายละเอียดดังนี้

6.1 คณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการดำเนินการอาจตั้งคณะกรรมการอำนวยการจำนวน 7 คน โดยให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ เหรัญญิก และเลขานุการของคณะกรรมการดำเนินการเป็นกรรมการอำนวยการ และให้คณะกรรมการดำเนินการตั้งกรรมการดำเนินการอื่นเป็นกรรมการร่วมอีกตามสมควร คณะกรรมการอำนวยการให้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับกำหนดเวลาของคณะกรรมการดำเนินการซึ่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการนั้น

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการ มีหน้าที่ควบคุมในเรื่องการรับเงิน การจ่ายเงิน การสะสมเงิน การฝากหรือการเก็บรักษาเงินให้เป็นไปตามข้อบังคับ และระเบียบของสหกรณ์ ควบคุมการจัดทำบัญชี และทะเบียนต่าง ๆ ของสหกรณ์ให้ถูกต้องครบถ้วนเป็นปัจจุบัน เสนอ เสนอแนะคณะกรรมการดำเนินการในการปรับปรุง หรือแก้ไขการบริหารงานของสหกรณ์ ควบคุมดูแลเก็บรักษาเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ตลอดจนทรัพย์สินของสหกรณ์ให้อยู่ในสภาพอันดี และปลอดภัย และพร้อมที่จะให้ผู้เกี่ยวข้องตรวจสอบได้ทันที ควบคุมดูแลการจัดทำงบดุล รวมทั้งบัญชีกำไรขาดทุน และรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์เสนอคณะกรรมการดำเนินการพิจารณา เพื่อเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ออุมัติ พิจารณาจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ เสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาเสนอให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณาอนุมัติ พิจารณาแผนงานและงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสหกรณ์ เสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการพิจารณา และเสนอที่ประชุมใหญ่ออุมัติ ทำนิติกรรมกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมาย

6.2 คณะกรรมการเงินกู้ คณะกรรมการดำเนินการอาจตั้งคณะกรรมการเงินกู้จำนวน 15 คน โดยให้มีตำแหน่งประธานกรรมการคนหนึ่ง และเลขานุการคนหนึ่ง นอกนั้นเป็นกรรมการ คณะกรรมการเงินกู้ให้อยู่ในตำแหน่งได้เท่ากับกำหนดเวลาของคณะกรรมการดำเนินการซึ่งตั้งคณะกรรมการเงินกู้

คณะกรรมการเงินกู้ มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยอนุมัติการให้เงินกู้แก่สมาชิกตามกฎหมาย ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์รวมทั้ง ตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกให้เป็นไปตามความมุ่งหมายที่ให้เงินกู้นั้น ตรวจสอบการควบคุมให้เงินกู้มีหลักประกันตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์ และเห็นว่าหลักประกันสำหรับเงินกู้อย่างใดเกิดบกพร่อง ก็ต้องกำหนดให้ผู้จัดการแก้ไขให้คืนดี ภายในระยะเวลาที่กำหนด ดูแลและติดตามการชำระหนี้ของสมาชิกผู้กู้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในสัญญา และสอบสวนเบื้องต้นให้ได้ข้อความจริง ในกรณีสมาชิกผู้กู้ขอผ่อนเวลาการส่งเงินพิจารณาผ่อนผัน หรือเรียกคืนเงินกู้ หรือสอบสวนลงโทษให้สมาชิกออกจากสหกรณ์

6.3 **คณะกรรมการศึกษาและประชาสัมพันธ์** คณะกรรมการดำเนินการอาจตั้งคณะกรรมการการศึกษาและประชาสัมพันธ์ จำนวน 5 คน โดยให้มีตำแหน่งเป็นประธานกรรมการคนหนึ่งและเลขานุการคนหนึ่งนอกนั้นเป็นกรรมการ ให้คณะกรรมการศึกษาและประชาสัมพันธ์ให้อยู่ในตำแหน่งได้เท่าที่กำหนดเวลาของคณะกรรมการดำเนินการ ซึ่งตั้งคณะกรรมการศึกษาและประชาสัมพันธ์นั้น

คณะกรรมการศึกษาและประชาสัมพันธ์ มีอำนาจหน้าที่ ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก โดยให้การศึกษาและอบรมแก่สมาชิกและผู้สนใจให้ทราบถึงเจตนารมณ์ หลักวิชาการ และการบริหารงานของสหกรณ์ ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับลักษณะ ประโยชน์ รวมทั้งผลงานของสหกรณ์ให้สมาชิก และบุคคลภายนอกรับทราบ ดำเนินการในการหาผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิก ให้การศึกษอบรมและเผยแพร่แก่สมาชิกถึงวิธีการออมทรัพย์ และการใช้จ่ายเงินอย่างรอบคอบ ตลอดจนวิชาการต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ ศึกษาและติดตามข่าวความเคลื่อนไหวด้านการดำเนินงานของสหกรณ์อื่น ๆ ทั้งในและนอกประเทศ เพื่อนำตัวอย่างที่ดีมาเสนอคณะกรรมการดำเนินการพิจารณานำมาบริการสมาชิกตามความเหมาะสม

7. **ผู้จัดการสหกรณ์** ให้คณะกรรมการดำเนินการแต่งตั้งหรือจ้างผู้จัดการ ต้องให้ผู้จัดการรับทราบ และรับรองที่จะปฏิบัติหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษร

อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ได้แก่ ตรวจสอบการสมัครเข้าเป็นสมาชิก ให้เป็นการถูกต้อง ตลอดจนเป็นธุระจัดให้ผู้เข้าเป็นสมาชิกลงลายมือชื่อในทะเบียนสมาชิก และชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้ากับเงินค่าหุ้นตามข้อบังคับของสหกรณ์ ควบคุมให้มีการเก็บเงินค่าหุ้นรายเดือน แยกยอดจำนวนหุ้น จ่ายเงินคืนค่าหุ้นและชักชวนการถือหุ้นในสหกรณ์ รับฝากเงิน จ่ายเงินฝาก และส่งเสริมการรับฝากเงินของสหกรณ์ เป็นธุระในการตรวจสอบคำขอผู้จ่ายเงินกู้ จัดทำเอกสารเกี่ยวกับเงินกู้ ให้เป็นไปตามแบบและระเบียบของสหกรณ์ จัดทำรายละเอียดของสมาชิกราย

ตัวเกี่ยวกับเงินค่าหุ้น และเงินให้กู้ทุกหกเดือนพร้อมกับแจ้งให้สมาชิกทราบเป็นรายบุคคล พิจารณา จัดจ้างเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดในระเบียบของสหกรณ์รวมถึงกำหนด หน้าที่และวิธีปฏิบัติงานของบรรดาเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ ตลอดจนเป็นผู้บังคับบัญชาและ รับผิดชอบดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปโดยถูกต้องเรียบร้อย รับผิดชอบและดูแลใน การจัดทำบัญชีและทะเบียนต่าง ๆ ของสหกรณ์ให้ถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน จัดทำแผนงาน และงบประมาณรายจ่ายประจำปี ของสหกรณ์ เสนอคณะกรรมการพิจารณา จัดทำแผนปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่ให้สอดคล้องกับแผนงานที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่ เข้าร่วมประชุมและชี้แจง ในการประชุมใหญ่ ประชุมคณะกรรมการดำเนินการและประชุมคณะกรรมการอื่น เว้นแต่กรณีซึ่ง ที่ประชุมนั้น ๆ มิให้เข้าร่วมประชุม ปฏิบัติการเกี่ยวกับงานสารบรรณของสหกรณ์ รักษาความตรา ของสหกรณ์ และรับผิดชอบตรวจตราดูแลทรัพย์สินต่าง ๆ ของสหกรณ์ให้อยู่ในสภาพอันดีและ ปลอดภัย เสนอรายงานกิจการประจำเดือนของสหกรณ์ต่อคณะกรรมการดำเนินการ เสนอรายการ หรือรายงานของสหกรณ์ต่อทางราชการ ตามแบบและระยะเวลาที่ทางราชการกำหนด ปฏิบัติงาน อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการ หรือคณะกรรมการอื่น ๆ ของสหกรณ์มอบหมาย หรือตามที่ ควรกระทำ เพื่อให้กิจการในหน้าที่ลุล่วงไปด้วยดี

8. รองผู้จัดการ มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามที่ คณะกรรมการดำเนินการหรือผู้จัดการมอบหมายหรือตามควรกระทำเพื่อให้กิจการในหน้าที่ของตน ลุล่วงไปด้วยดี ในกรณีที่ผู้จัดการไม่อยู่ หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองผู้จัดการเป็นผู้ปฏิบัติ หน้าที่แทน

9. เจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานคือ รับจ่าย เก็บรักษาเงินสดของสหกรณ์ภายในอำนาจที่ได้รับมอบหมายจากผู้จัดการ ลงบัญชีสมุดเงิน สดรับจ่ายพร้อมหลักฐานการรับจ่าย และเสนอสมุดเงินสดรับจ่ายให้ผู้จัดการหรือประธานกรรมการ ทราบเป็นประจำ จัดทำเกี่ยวกับการรับฝากเงินออมทรัพย์ ออมทรัพย์พิเศษ รับชำระหนี้เงินกู้ จ่าย เงินกู้ จัดทำทะเบียนจ่ายเงินเดือน เงินสวัสดิการต่าง ๆ ตามที่เจ้าหน้าที่และลูกจ้างที่มีสิทธิได้รับ ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้จัดการ

10. เจ้าหน้าที่ประจำหน่วย ตรวจสอบค่าของเงินสามัญ ลูกเงิน และพิเศษของ สมาชิกเกี่ยวกับการถือหุ้นและหนี้สิน จัดทำบัญชีเงินกู้และทะเบียนหุ้นรายตัวให้เป็นปัจจุบัน คัดเงิน ปันผลตามหุ้นทุก ๆ วันสิ้นปีทางบัญชีและทำรายการจ่ายเงินปันผล จัดทำรายการหุ้น หนี้คงเหลือ รายตัวประจำเดือน และรายหน่วยตรวจสอบกับยอดคุมของฝ่ายบัญชีให้ถูกต้อง จัดทำ ใบเสร็จรับเงินประจำเดือน และใบเสร็จรับเงินก่อนกำหนด จัดทำทะเบียนสหกรณ์หนังสือกู้เงิน สามัญ ลูกเงิน และเงินกู้พิเศษ ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้จัดการ

11. เจ้าหน้าที่ฝ่ายบัญชี มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับจัดทำบัญชีประจำวัน ท่างบตครองประจำเดือน ทดสอบความถูกต้องของบัญชี จัดทำและควบคุมงบคงเหลือท้ายเพิ่มทะเบียนทุนเรือนหุ้น บัญชีเงินกู้ซึ่งเจ้าหน้าที่หน่วยต่าง ๆ ส่งมาว่าตรงกับประเภทในสมุดรวมบัญชีทั่วไปหรือไม่เป็นประจำเดือน และปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้จัดการ

12. เจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานทำหน้าทำงานสารบรรณโดยทั่วไป รับสมัครผู้เข้าเป็นสมาชิก โดยจัดทำทะเบียนสมาชิกและดัชนีชื่อสมาชิก รับคำขอกู้เงินจากสมาชิกและตรวจสอบคำขอกู้เงิน โดยทำทะเบียนคำขอกู้เงินแต่ละประเภทไว้ รวบรวมและเก็บรักษาคำขอกู้ หนังสือกู้และหนังสือค้ำประกัน รับหนังสือแสดงความจำนงการเปลี่ยนแปลงคำหุ้นเงินงวดชำระหนี้ เงินฝาก ประชาสัมพันธ์ งานบรรจุแต่งตั้ง รับส่งบันทึกเสนอ และร่างพิมพ์หนังสือได้ตอบเกี่ยวกับการดำเนินการและการติดต่อทั่วไปของสหกรณ์ และปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้จัดการ

รายนามคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการ

คณะกรรมการดำเนินการประจำปีบัญชี 2552 ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการชุดที่ 39 (สหกรณ์ออมทรัพย์ ดำรงตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด (2551: 32)

1. พ.ต.อ.สุภัทร	ม่วงสมัย	ประธานกรรมการ
2. พ.ต.อ.อนุชา	จารุณัฐ	รองประธานกรรมการ
3. พ.ต.ท.ชัยรัตน์	อุพิทักษ์	รองประธานกรรมการ
4. พ.ต.ท.ปฐมพงศ์	นกออยู่	รองประธานกรรมการ
5. พ.ต.ท.หญิงปรางค์	ภาษา	กรรมการและเหรัญญิก
6. พ.ต.ต.หญิงพัชรา	ภาษา	กรรมการและเลขานุการ
7. พ.ต.ท.ธานี	ภูติกา	กรรมการ
8. พ.ต.ท.ประจวบ	บุลิตี	กรรมการ
9. พ.ต.ต.พิพัฒน์	นฤพธมน์ตรี	กรรมการ
10. พ.ต.ต.สุชาติ	นุปปาจันโท	กรรมการ
11. พ.ต.ต.คำสอน	คำจันวงษา	กรรมการ
12. ร.ต.ท.มณูญ	แก้วกำ	กรรมการ
13. พ.ต.ต.พงษ์ศักดิ์	ชุมแวงวาปี	กรรมการ

14. ร.ต.ต.รักษาดิ	นามมูล	กรรมการ
15. ค.ต.พีระพงษ์	พลชา	กรรมการ
คณะเจ้าหน้าที่สหกรณ์ออมทรัพย์ตชด.ที่ 24 จำกัด		
1. นางสุรภา	บุรณะพิมพ์	ผู้จัดการ
2. นางนงคราญ	ตั้งขจรศักดิ์	รองผู้จัดการ
3. นางเกษกนก	กาญจนสร	เจ้าหน้าที่หน่วยการเงิน
4. นางจิตาภา	พายุบุตร	เจ้าหน้าที่หน่วยสินเชื่อ
5. นายชยุต	บุรณะพิมพ์	เจ้าหน้าที่หน่วยสินเชื่อ
6. นายแสนชัย	มงคลแสน	เจ้าหน้าที่ธุรการ
7. นางเยาวดี	สอนเสนา	เจ้าหน้าที่บัญชี

แหล่งที่มาแห่งเงินทุนและความหมายของเงินทุนประเภทต่าง ๆ ของสหกรณ์ออมทรัพย์

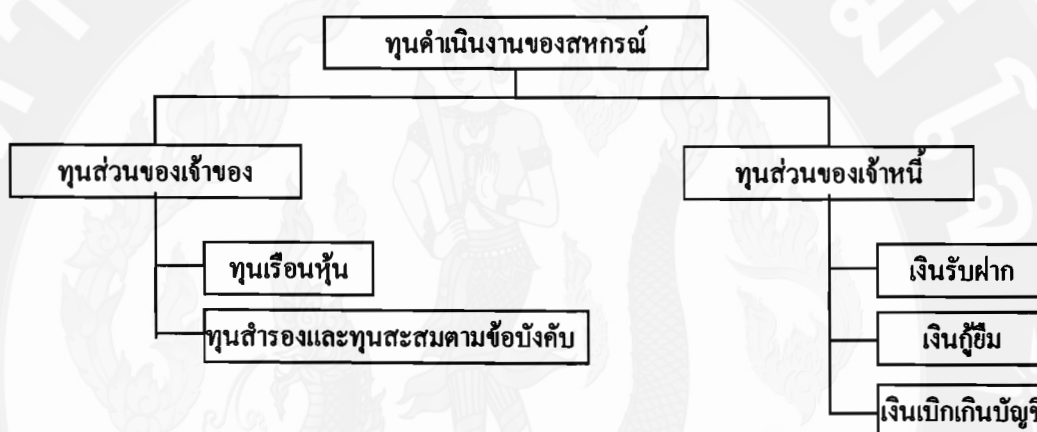
จํานง สมประสงค์ (2531: 33) ได้กล่าวถึงแหล่งที่มาแห่งเงินทุนและความหมายของเงินทุนประเภทต่าง ๆ ของสหกรณ์ออมทรัพย์ประกอบด้วยทุนประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. ทุนเรือนหุ้น ทุนส่วนนี้ได้จากการขายหุ้นให้สมาชิก มูลค่าหุ้นมักกำหนดไว้ตายตัว ตามกฎหมายหรือข้อบังคับของแต่ละสหกรณ์ โดยมากมักกำหนดจำนวนหุ้นขั้นต่ำที่สมาชิกแต่ละคนถือและจำกัดไว้ไม่เกินอัตราที่กำหนด เช่น ไม่เกินหนึ่งในห้าหรือไม่เกินร้อยละ 10 ของหุ้นทั้งหมด ทุนเรือนหุ้นถือเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างเงินทุนเพื่อการประกอบกิจการของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นทุนถาวรอันแสดงถึงฐานะความมั่นคงทางการเงินสร้างความเชื่อมั่นแก่สมาชิก องค์การที่สหกรณ์ติดต่อประสานงานหรือทำธุรกิจด้วย ประการสำคัญกว่านี้คือ ทุนเรือนหุ้นเป็นสิ่งแสดงถึงความร่วมมือ ช่วยเหลือเกื้อกูลกันของบรรดาสมาชิกในขบวนการสหกรณ์

2. ทุนสำรองและทุนสะสมตามข้อบังคับ เป็นทุนสำรองตามข้อบังคับที่หักจากกำไรสุทธิไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี ส่วนนี้จะสะสมเป็นส่วนของผู้ถือหุ้นที่ทวีความสำคัญมากขึ้นทุกปี และไม่มีกรอบนอกใช้ ยกเว้นการเกิดจากขาดทุนซึ่งไม่ค่อยปรากฏ และเป็นเงินทุนที่ไม่มีต้นทุนในการได้มาซึ่งเงินทุนส่วนนี้ ทุนสำรองมีบทบาทในการรักษาเสถียรภาพทางการเงินเพื่อการขยายกิจการ เพิ่มสัดส่วนทุนส่วนของผู้ถือหุ้น เพิ่มอำนาจการกู้ยืมและเป็นกันชนสำหรับป้องกันความรับผิดชอบเพื่อหนี้สินของสมาชิก สำหรับเงินสะสมนั้น ประกอบด้วยทุนสาธารณะประโยชน์ ทุนรักษาระดับอัตราเงินปันผล และทุนเพื่อสงเคราะห์สมาชิก

3. เงินรับฝากจากสมาชิก การรับฝากเงินเป็นจุดมุ่งหมายและกิจกรรมที่สำคัญของสหกรณ์ออมทรัพย์ ทั้งยังเป็นแหล่งเงินทุนที่ได้จากแหล่งภายในที่ไม่ต้องมีหลักประกันและเสียดอกเบี้ยในอัตราต่ำเมื่อเทียบกับการกู้เงินจากแหล่งภายนอกอื่น ๆ

4. เงินกู้ยืม การดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ นอกจากใช้เงินทุนของตนเองแล้ว ยังต้องอาศัยเครดิตทางการเงินจากแหล่งเงินกู้ยืมสำคัญ ได้แก่ เงินกู้และเงินเบิกเกินบัญชีจากธนาคารพาณิชย์ เงินกู้ยืมจากชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย เงินกู้ระหว่างสหกรณ์ออมทรัพย์ และจากแหล่งอื่น

ภาพ 2 แหล่งเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์
ที่มา: จ่านง สมประสงค์ (2531: 33)

การจัดการเงินทุน

ทุนเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ที่ต้องใช้เพื่อการลงทุนในทรัพย์สินถาวร และใช้เป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจประจำวัน เงินทุนของสหกรณ์จึงควรมีพอดีกับการดำเนินธุรกิจ ไม่มากเกินไปและน้อยเกินไป การจัดหาทุนมากเกินไปภาระเรื่องดอกเบี้ย ถ้าน้อยเกินไปธุรกิจไม่คล่องตัว โดยทุนของสหกรณ์ได้รับมาจากแหล่งต่าง ๆ คือ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2538: 340-341)

1. ทุนเรือนหุ้น
2. เงินกู้ยืม
3. การสะสมกำไร
4. เงินที่มีผู้ยกให้

ทุนเพื่อการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. เงินทุนหมุนเวียน (working capital) หมายถึง เงินลงทุนในสินทรัพย์ระยะสั้น หรือ สินทรัพย์หมุนเวียนที่ใช้เพื่อการดำเนินการประจำวันของกิจการ ได้แก่ เงินสด ลูกหนี้ และ หลักทรัพย์ชั่วคราว โดยสินทรัพย์เหล่านี้สามารถเปลี่ยนแปลงเป็นเงินสดได้ทันที หรือสามารถเปลี่ยนแปลงได้ภายในหนึ่งปีโดยความต้องการเงินทุนหมุนเวียนขึ้นอยู่กับปริมาณธุรกิจ หรือขนาดของการดำเนินการ ประเภทของเงินทุนหมุนเวียนที่ใช้สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าแรงงาน ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์ และค่าของใช้เบ็ดเตล็ด ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

2. เงินทุนถาวร (fixed capital) หมายถึง เงินทุนในสินทรัพย์ถาวร เช่น ที่ดิน อาคาร เครื่องจักร อุปกรณ์ ยานพาหนะ ตลอดจนอุปกรณ์สำนักงาน เงินทุนที่นำมาลงทุนในสินทรัพย์ประเภทนี้จะไม่สามารถที่จะแปรสภาพกลับมาเป็นเงินทุนเพื่อใช้ดำเนินการประจำวันได้โดยง่าย กล่าวคือ การแปรสภาพ เงินทุนถาวรให้เป็นเงินสด (พสุ สัตถาภรณ์, 2533: 340-341)

จำนวนเงินทุนถาวรที่ต้องการขึ้นอยู่กับปัจจัยดังต่อไปนี้

2.1 ประเภทของกิจการที่ประกอบ

2.2 ขนาดหรือ สมรรถนะของกิจการ

2.3 ความเป็นไปได้ในการจัดหาสินทรัพย์ต่างๆ โดยการเช่า แทนที่จะซื้อเป็น

กรรมสิทธิ์

2.4 เงินทุน และแหล่งที่มาของเงินทุนสหกรณ์

แหล่งเงินทุนของสหกรณ์มีที่มาอยู่ 2 ทาง คือ

1. แหล่งเงินทุนจากภายในสหกรณ์ มีรูปแบบของทุนเรือนหุ้น เงินฝาก ทุนสำรอง ค่าธรรมเนียมสมาชิก เงินทุนสะสมอื่นๆ และการจัดหาทุนโดยวิธีอื่น เช่น แผนเงินทุนหมุนเวียน เป็นต้น

2. แหล่งเงินทุนจากภายนอกสหกรณ์ มีรูปแบบของการกู้ยืมและวิธีอื่น ๆ เช่น เงินกู้ จากกองทุนส่งเสริมสหกรณ์ เงินกู้จากธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินต่าง ๆ

ทั้งนี้ ส่วนใหญ่จะพบว่า สหกรณ์ควรจะให้ความสำคัญกับเงินทุนจากแหล่งภายใน ให้มากกว่าเงินทุนภายนอก เพื่อสร้างความมั่นคงและความเชื่อถือของสหกรณ์ต่อบุคคลภายนอก (พสุ สัตถาภรณ์, 2533: 78)

ปัจจัยในการพิจารณาตัดสินใจเลือกแหล่งและวิธีการจัดหาเงินทุน

วิธีการจัดหาทุนจากแหล่งภายในและวิธีการจัดหาทุนจากแหล่งภายนอก จะมีลักษณะของทุนชนิดต่างๆ ที่ขัดแย้งกันทั้งในด้านระยะเวลา เงื่อนไขภาระผูกพัน จึงจำเป็นต้องพิจารณา อย่างถี่ถ้วนเสียก่อนว่า จะจัดหาทุนจากแหล่งใด ด้วยวิธีใดจึงจะเหมาะสมที่สุด

ปัจจัยที่นำมาพิจารณาตัดสินใจเลือกแหล่งและวิธีการจัดหาทุน ได้แก่ (พสุ สัตถาภรณ์, 2533: 359-360)

1. ความเหมาะสม คือ เงินที่ได้มาควรมีความสอดคล้องกับลักษณะการใช้ เช่น หนี้สิน ระยะยาวใช้สำหรับลงทุนในสินทรัพย์ถาวร และหนี้สินระยะสั้นสำหรับทรัพย์สินหมุนเวียน เป็นต้น
2. ความเสี่ยง โดยพิจารณาว่าถ้าจัดหาทุนจากแหล่งหรือวิธีนั้น ๆ แล้วสหกรณ์จะสามารถชดเชยหนี้สินได้หรือไม่ จะใช้ได้ตรงตามเงื่อนไขหรือข้อตกลงหรือไม่ สหกรณ์พร้อมที่จะเผชิญกับความเสี่ยงดังกล่าวได้หรือไม่
3. รายได้ โดยพิจารณาถึงปริมาณรายได้ และระยะเวลาที่จะได้รับรายได้นั้น ตัวอย่างเช่น สหกรณ์ออมทรัพย์กู้เงินจากชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย ในอัตราร้อยละ 13 ต่อปี เพื่อให้สมาชิกกู้อัตราร้อยละ 15 ต่อปี ก็จะมีรายได้จากความแตกต่างของอัตราดอกเบี้ย แต่ถ้ากู้มา เท่ากับอัตราที่ให้สมาชิกกู้จะไม่มีรายได้เลย จึงไม่ควรจะกู้จากแหล่งนี้ และต้องพิจารณาถึงระยะเวลาส่งใช้เงินกู้และดอกเบี้ยอีกด้วย
4. การควบคุม โดยพิจารณาว่าการจัดหาทุนโดยวิธีนั้น ๆ จะยังผลให้เป็นข้อจำกัดสำหรับสหกรณ์หรือไม่ เพราะเจ้าหน้าที่อาจกำหนดเงื่อนไขบางประการที่จะควบคุมสหกรณ์ เช่น มิให้ก่อหนี้รายอื่น ๆ หรือมิให้จ่ายเงินปันผลแก่สมาชิก เป็นต้น
5. ความเป็นไปได้ในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของทุน การที่สหกรณ์สามารถเลือกใช้วิธีจัดหาทุนโดยวิธีต่าง ๆ ได้ย่อมเป็นผลดีต่อสหกรณ์เอง ในฐานะที่สามารถตัดสินใจเลือกได้โดยอิสระ ไม่ต้องคำนึงถึงข้อจำกัดในการต่อรองมากนัก แต่ในกรณีที่สหกรณ์มีหนี้สินมากอยู่แล้ว ความเป็นไปได้ในการจัดหาทุนด้วยการก่อหนี้อื่นอีกย่อมกระทำได้ยาก แม้ว่าแหล่งเงินทุนที่จะกู้ในภายหลังจะเสียค่าใช้จ่ายน้อยก็ตาม
6. จังหวะเวลาสหกรณ์ สหกรณ์จะสามารถดำเนินการจัดหาทุนประเภทไหนได้หรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับจังหวะเวลาด้วย เช่น ภาวะเศรษฐกิจในช่วงเวลานั้นเป็นอย่างไร แนวโน้มในอนาคตจะเป็นอย่างไร จังหวะเวลาในช่วงดังกล่าวย่อมเป็นปัจจัยกำหนดแหล่งและวิธีการจัดหาทุนนั้น ๆ ว่าจะได้หรือไม่

การให้สินเชื่อและการติดตามสินเชื่อ

การให้เงินกู้และการติดตามเรียกคืนเงินกู้ของสหกรณ์ออมทรัพย์

ความมุ่งหมายของเงินกู้

เงินกู้ที่สหกรณ์ให้แก่สมาชิกทุกประเภทจะให้ได้เฉพาะเพื่อการอันจำเป็นหรือมีประโยชน์ตามที่คณะกรรมการดำเนินการเห็นชอบ (เสกสรร ศุภแสง, 2544: 16)

นโยบายการให้เงินกู้

ตามข้อบังคับสหกรณ์ออมทรัพย์จะกำหนดประเภทและจำกัดแห่งเงินกู้ที่สหกรณ์อาจให้เงินกู้แก่สมาชิกได้รวม 3 ประเภท คือ เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน เงินกู้สามัญ และเงินกู้พิเศษ ดังนั้น ในการกำหนดนโยบายการให้เงินกู้แก่สมาชิก คณะกรรมการดำเนินการจำเป็นต้องคำนึงถึงและพิจารณาศึกษาจากข้อมูลต่าง ๆ ก่อนตัดสินใจ เช่น

1. สภาพคล่องทางการเงินของสหกรณ์มีปริมาณมากน้อยเพียงใด
2. ต้นทุนเงินที่นำมาให้สมาชิกกู้เป็นอย่างไรและระยะเวลาใช้คืนเพียงใด
3. ค่าบริหารในการดำเนินงานจำนวนเท่าใด
4. การสะสมเงินเป็นทุนหมุนเวียนระหว่างเดือนและใช้จ่ายประจำปี
5. ข้อมูลอื่นในอดีตที่จำเป็นต่อการกำหนดนโยบายเพื่อความมั่นคง
6. กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ คำสั่ง ของสหกรณ์และของนายทะเบียน

สหกรณ์ที่กำหนดไว้ให้กระทำได้เพียงใด (เสกสรร ศุภแสง, 2544: 16)

วิเคราะห์เงินกู้

ดูที่เหตุ การให้เงินกู้ของสหกรณ์แก่สมาชิก ผู้บริหารจะต้องวิเคราะห์และจัดทำเอกสารให้สมบูรณ์ตามกฎหมายจึงจะได้ชื่อว่า บริหารงานอันบังเกิดผลดีแก่สหกรณ์ เช่น

1. วิเคราะห์ฐานะลูกหนี้ คือ สมาชิกผู้กู้เงินให้ละเอียด รอบคอบชัดเจน หักกลบลบหนี้กันแล้วเหลือรายได้สุทธิเพียงใดพอส่งคืนหนี้หรือไม่
2. หนังสือเงินให้กู้ต้องสมบูรณ์ หนังสือเงินให้กู้ของสหกรณ์ส่วนมากจะใช้แบบพิมพ์สำเร็จรูปที่มีการร่างโดยสมบูรณ์ตามกฎหมายอยู่แล้ว ชื่อได้จากชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด อย่างไรก็ดี หากสหกรณ์ใดต้องการจะร่างหนังสือเงินให้กู้หรือข้อสัญญาเพิ่มเติมให้สหกรณ์ได้เปรียบผู้กู้เงินก็อาจทำได้ แต่ต้องระวังผลทางกฎหมายอาจใช้บังคับได้ไม่ทั้งหมดที่

เขียนไว้เพราะปัจจุบันมีพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 ใช้บังคับอยู่ (เสกสรร สุภแสง, 2544: 98)

หลักประกันมั่นคงเชื่อถือได้

การให้เงินกู้สมาชิก ผู้บริหารควรตอบปัญหาในเบื้องต้นให้ได้ว่า เมื่อสมาชิกกู้เงิน และได้รับเงินไปแล้ว เกิดลูกหนี้ตายหรือถูกฟ้องเป็นคดี หรือก่อหนี้เพิ่มขึ้นอีกโดยไม่บอกสหกรณ์ หรือถูกออกจากการงานไม่ว่าจะด้วยเหตุใด ๆ จนไม่สามารถส่งคืนหนี้ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยได้ แล้ว สหกรณ์จะไปรับหนี้คืนจากใคร ดังนั้นการพิจารณาหลักประกันจึงมีความสำคัญมาก โดยเฉพาะ ข้อบังคับสหกรณ์มีบทบัญญัติว่าด้วยการควบคุมหลักประกันและการเรียกคืนเงินกู้ไว้อย่างชัดเจน หากคณะกรรมการดำเนินการไม่ถือปฏิบัติอาจต้องรับผิดชอบทำละเมิดต่อสหกรณ์ ส่งผลให้ต้อง ชดใช้เงินคืนแก่สหกรณ์ได้ โดยข้อบังคับสหกรณ์กำหนดให้คณะกรรมการดำเนินการต้อง ดำเนินการดังนี้ (เสกสรร สุภแสง, 2544: 108)

1. ตรวจสอบควบคุมเงินให้กู้ทุกรายมีหลักประกันตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์
2. หลักประกันสำหรับเงินกู้อย่างใดเกิดบกพร่อง ผู้กู้จะต้องจัดการแก้ไขจะเป็นบุคคล สหกรณ์ทรัพย์หรืออสังหาริมทรัพย์ คณะกรรมการดำเนินการจะต้องพิจารณาให้ได้ว่า
 - 2.1. นำเชื่อถือหรือไม่
 - 2.2. เพียงพอคุ้มเงินกู้หรือไม่
 - 2.3. มีความสามารถใช้คืนเงินกู้ได้หรือไม่ เมื่อผิดนัด
 - 2.4. ครบถ้วนสมบูรณ์ตามกฎหมายหรือไม่
 - 2.5. สละสิทธิขายเบี่ยงอำนาจการใช้คืนได้ทันท่วงทีเพียงใด

การติดตามเรียกคืนเงินกู้

ข้อบังคับสหกรณ์กำหนดว่า ในกรณีอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเงินกู้ไม่ ว่าประเภทใด ๆ เป็นอันถึงกำหนดส่งคืนโดยสิ้นเชิงพร้อมดอกเบี้ยในทันที โดยมีพักต้องคำนึงถึง กำหนดเวลาที่ให้ไว้ และให้คณะกรรมการดำเนินการจัดการเรียกคืน โดยมีชักช้าโดยมิเจือใจ ดังนี้

1. เมื่อสมาชิกผู้กู้ออกจากสหกรณ์ไม่ว่าเพราะเหตุใด
2. เมื่อปรากฏต่อคณะกรรมการดำเนินการว่าผู้กู้นำเงินกู้ไปใช้ผิดความมุ่งหมายที่ ให้เงินกู้ขึ้น

3. เมื่อคณะกรรมการดำเนินการเห็นว่าหลักประกันสำหรับเงินกู้รายใดเกิดบกพร่องและผู้กู้มิได้จัดการแก้ไขให้คืนค่างวดในระยะเวลาที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด

4. เมื่อค่างวดเงินงวดชำระหนี้ไม่ว่าค่างวดเงินหรือดอกเบี้ยติดต่อกันเป็นเวลาถึงสองเดือน หรือผิดนัดการส่งเงินงวดชำระหนี้ดังว่านั้นถึงสามคราวสำหรับเงินกู้รายหนึ่ง ๆ

สำหรับผู้ค้ำประกันที่จะต้องรับผิดชอบชำระหนี้แทนผู้กู้ตาม ที่ข้อดังกล่าวนี้ และไม่สามารถชำระหนี้โดยสิ้นเชิงได้ คณะกรรมการดำเนินการอาจผ่อนผันให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้เป็นงวดรายเดือนจนครบจำนวนตามที่ผู้กู้ได้ทำหนังสือให้ไว้ต่อสหกรณ์ได้

การเรียกคืนเงินกู้จะไม่มีปัญหา หากสหกรณ์มีหนังสือแจ้งให้ผู้กู้หรือผู้ค้ำประกันชำระหนี้คืนสหกรณ์ทันทีหากเข้าเงื่อนไขดังกล่าว แต่เกือบร้อยละร้อยไม่มีเงินคืนแก่สหกรณ์ จึงอาจทำได้ 2 ลักษณะ คือทำหนังสือรับสภาพหนี้ กรณียังไม่ขาดอายุความ หรือ ทำหนังสือรับสภาพความผิดกรณีขาดอายุความฟ้องร้อง (เสกสรร สุภแสง, 2544: 118)

ความเสี่ยงของธุรกิจสินเชื่อ

การพิจารณาให้สินเชื่อของสถาบันการเงินแก่ธุรกิจทั่ว ๆ ไป รวมทั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ล้วนแล้วแต่มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์หลักที่เหมือนกัน คือ ต้องการให้ผู้กู้นำเงินไปใช้ให้เกิดประโยชน์ตามต้องการของผู้กู้ในขณะที่เดียวกันก็ต้องการให้ผู้กู้สามารถส่งคืนได้ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย ไม่เกิดหนี้เสียหรือสูญแต่อย่างใด (เฉลิมพล คุณสัมพันธ์, 2544: 50)

หลักการวิเคราะห์ทั่วไป

หลักการวิเคราะห์ทั่วไป จะใช้ในการพิจารณาให้สินเชื่อของสถาบันการเงินโดยจะพิจารณาความเสี่ยง (risk) โดยใช้หลัก 2 หลัก คือ 5'CS ประกอบด้วย 1) CHARACTER อุปนิสัย 2) CAPACITY ความสามารถ 3) CAPITAL เงินทุน 4) COLLATERAL หลักประกัน 5) CONDITION เงื่อนไข

CHARACTER คุณสมบัติของผู้กู้ หมายถึง คุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ เช่น นิสัย การศึกษา ชื่อเสียง ครอบครัว ความซื่อสัตย์ เพื่อที่จะดูว่าผู้ขอสินเชื่อมีพฤติกรรมอย่างไร และมีความตั้งใจที่จะชำระหนี้มากน้อยเพียงใด

เกณฑ์การดู CHARACTER ของผู้ขอสินเชื่อโดยดูประวัติของผู้ขอสินเชื่อในอดีต เพื่อเป็น ข้อมูลประกอบการตัดสินใจเช่น 1) หน้าที่การเงินที่ทำอยู่ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน 2) ฐานะทางครอบครัว และทางสังคม 3) ประวัติการเป็นหนี้และการชำระหนี้

CAPACITY ความสามารถในการชำระหนี้ หมายถึง สมรรถภาพในการหารายได้ เพื่อมาชำระหนี้โดยดูจากความเป็นไปได้ที่ผู้ขอสินเชื่อจะสามารถชำระหนี้ได้ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยได้ตามกำหนดเวลา และเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ตกลงไว้เงินที่จะนำมาชำระหนี้นี้ ควรเป็นเงินจากรายได้ (เงินเดือน) ที่เหลือจากหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แล้ว

CAPTIAL เงินทุนหมายถึง ทรัพย์สินเงินทุนของผู้ขอสินเชื่อว่ามีมากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นหลักประกันความปลอดภัยในกรณีที่คุณสมบัติของผู้กู้ไม่ค่อยดีนัก ว่าหากกรณีที่มีปัญหาผู้ขอสินเชื่อยังมีทรัพย์สิน เงินทุน เพียงพอสำหรับการนำมาชำระหนี้ทดแทนได้

COLLATERAL หลักประกัน หมายถึง หลักประกันของผู้ขอสินเชื่อแต่ละรายว่าจะใช้อะไรเป็นหลักประกันในการขอสินเชื่อ เช่น ทรัพย์สิน ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง หุ่น เงินรับฝากหรือบุคคล เพื่อป้องกันต่อความสูญเสียที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

CONDITION เงื่อนไข หมายถึง สถานการณ์ต่าง ๆ ที่มีความเปลี่ยนแปลงไปเช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี วัฒนธรรม และการตลาด เป็นต้น

หลัก 5'PS ประกอบด้วย 1) PEOPLE ผู้ขอสินเชื่อ 2) PURPOSE วัตถุประสงค์ 3) PAYMENT ความสามารถในการชำระหนี้ 4) PROTECTION หลักประกัน 5) PROSPECT แนวโน้มในอนาคต

PEOPLE ผู้ขอสินเชื่อ หมายถึง ตัวผู้ขอสินเชื่อโดยพิจารณาจากประวัติที่ผ่านมาของผู้ขอสินเชื่อว่าเป็นอย่างไร มีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด ข้อมูลจากประวัติของผู้ขอสินเชื่อไปรุ่งไปตรงไปตรงมา หรือมีการแต่งเติมแก้ไขให้ดูดี

PURPOSE วัตถุประสงค์ หรือจุดมุ่งหมาย หมายถึง ผู้ขอสินเชื่อมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่จะกู้เงินไปใช้ในเรื่องใด เช่น ชำระเจ้าหนี้รายอื่น ใช้จ่ายในครอบครัว ซื้อทรัพย์สิน ซื้อที่ดิน บ้านพร้อมที่ดิน และลงทุนประกอบอาชีพ

PAYMENT ความสามารถในการชำระหนี้ หมายถึง ผู้ขอสินเชื่อจะมีความสามารถในการชำระหนี้ได้ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย ภายใต้เงื่อนไขและระยะเวลาที่กำหนดได้หรือไม่

PROTECTION หลักประกัน หมายถึง หลักประกันที่ผู้ขอสินเชื่อนำมาใช้เป็นหลักประกัน ในกรณีที่ผู้ขอสินเชื่อไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามเงื่อนไข ผิดนัด หลักประกันที่ใช้นั้นจะต้องน่าเชื่อถือ คู่กับมูลหนี้ มีสภาพคล่องและไม่มีข้อจำกัดทางกฎหมายเป็นต้น

PROSPECT แนวโน้มในอนาคต หมายถึง การพิจารณาถึงแนวโน้มในอนาคตของตัวลูกหนี้ว่าจะเป็นอย่างไร ฐานะทางการเงิน หน้าที่การงาน และยังพิจารณาถึงสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป อันอาจจะมีผลกระทบต่อตำแหน่ง หน้าที่การงาน เช่น โอกาสที่จะถูกยุบเลิกหน่วยงาน หรือตำแหน่งงานนั้น ๆ หรือถูกแปรรูป หรือไม่ เป็นต้น

ปัจจัยความเสี่ยงด้านสินเชื่อ

ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำใด ๆ ที่เกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน อันจะส่งผลกระทบต่อความเสียหายหรือความล้มเหลวแก่บุคคลหรือองค์กรนั้น ๆ ได้

ดังนั้น ความเสี่ยงจึงมีความสัมพันธ์กันระหว่างเหตุการณ์ การกระทำ สถานการณ์ ความเสียหาย ความล้มเหลว (เฉลิมพล คุณสัมพันธ์, 2544: 68)

ความเสี่ยงด้านสินเชื่อ หมายถึง ความน่าจะเป็นหรือโอกาสที่ผู้ให้อาจจะไม่ได้รับเงินคืน ทั้งต้นหรือดอกเบี้ยจากลูกหนี้ ดังนั้นความเสี่ยงจากการให้กู้จึงมีความสัมพันธ์กับคุณภาพของลูกหนี้ว่าเป็นเช่นไร เช่น ลูกหนี้ชั้นดี ลูกหนี้ชั้นปานกลาง ลูกหนี้มีปัญหา ลูกหนี้สงสัยจะสูญ หรือลูกหนี้สูญ

ความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อเป็นปัจจัยเสี่ยงพื้นฐานที่สถาบันการเงิน หรือสหกรณ์ออมทรัพย์จะต้องประสบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้แต่จะเสี่ยงมากหรือน้อยแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับสถาบันการเงินหรือสหกรณ์ออมทรัพย์นั้น ๆ ว่าจะศึกษาวิเคราะห์ทำความเข้าใจถึงปัจจัยความเสี่ยงและหาทางแก้ไขป้องกันหรือควบคุมมิให้ความเสี่ยงเกิดขึ้น หรือให้โอกาสเกิดความเสี่ยงได้น้อยที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ (เฉลิมพล คุณสัมพันธ์, 2544: 68)

สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีวิธีการบริหารสินเชื่อที่รอบคอบ รัดกุม ไม่ประมาท ยึดมั่นในหลักการ กฎเกณฑ์ อย่างเคร่งครัด ไม่โลภมาก หรือคำนึงถึงความถูกต้องมากกว่าความถูกต้อง ไม่เล่นพรรค สหกรณ์ออมทรัพย์นั้นจะมีความเสี่ยงน้อยมากและจะมีผลทำให้สหกรณ์ออมทรัพย์ประสบความสำเร็จเป็นที่ชื่นชมศรัทธาต่อมวลสมาชิก สามารถสร้างผลกำไรตามเป้าหมาย และจ่ายเงินปันผล เงินเฉลี่ยคืนได้ตามที่สมาชิกพึงพอใจ

ปัจจัยความเสี่ยงด้านสินเชื่อ หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบทำให้เกิดความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อของสหกรณ์ แบ่งเป็น 2 ปัจจัยหลัก ดังนี้ (เฉลิมพล คุณสัมพันธ์, 2544: 70)

1. ปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายนอกที่ทำให้เกิดความเสี่ยงด้านสินเชื่อ ซึ่งสหกรณ์ออมทรัพย์ไม่สามารถควบคุมได้ มีดังนี้

1.1 ภาวะเศรษฐกิจ รุ่งเรือง หดตัว ตกต่ำ ฟืนตัว

1.2 อัตราดอกเบี้ย

1.3 นโยบายของรัฐบาล กรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชี

1.4 การเมือง

1.5 ภาวะการแข่งขันที่รุนแรง

1.6 พระราชบัญญัติสหกรณ์

1.7 การเปลี่ยนแปลงของหน่วยงานต้นสังกัด

1.8 เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด

1.9 ตัวสมาชิก

2. ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายในที่มีผลกระทบต่อความเสี่ยงด้านสินเชื่อ ซึ่งสหกรณ์
ออมทรัพย์สามารถควบคุมได้

2.1 โครงสร้างทุนดำเนินการ

2.2 การให้เงินกู้แก่สมาชิก

2.3 การกู้เงินระหว่างสหกรณ์

2.4 การติดตาม ควบคุม ตรวจสอบ

2.5 คณะกรรมการดำเนินการ

การแก้ไขความเสี่ยงด้านสินเชื่อ

การบริหารสินเชื่อที่มีประสิทธิภาพ คือ การบริหารงานที่มีจุดประสงค์ที่จะให้
สินเชื่อที่สหกรณ์ปล่อยออกไปได้รับประโยชน์คุ้มค่า สหกรณ์ได้รับคืนเงินพร้อมทั้งดอกเบี้ยคืนมา
ในเวลาอันสมควร

การแก้ไขความเสี่ยงด้านสินเชื่อมีองค์ประกอบดังนี้ (เฉลิมพล ดุลสัมพันธ์, 2544:
73)

1. นโยบาย คือ ให้ความสำคัญกับความปลอดภัยมากกว่าผลตอบแทน ต้อง
บริหารสินเชื่อให้เกิดความสมดุล คือเงินลงทุนระยะสั้นไม่ควรปล่อยกู้ระยะยาว

2. บุคลากร คือ ให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการ
ดำเนินการ เจ้าหน้าที่ สมาชิก และผู้ตรวจสอบกิจการ

3. กระบวนการปฏิบัติตามนโยบาย การควบคุมและตรวจสอบ

ดังนั้น การบริหารสินเชื่อของสหกรณ์ออมทรัพย์ในปัจจุบันและอนาคต จำเป็น
อย่างยิ่งที่ผู้บริหารสหกรณ์จะต้องให้ความสำคัญกับการประเมินความเสี่ยงและแก้ไขความเสี่ยงอัน

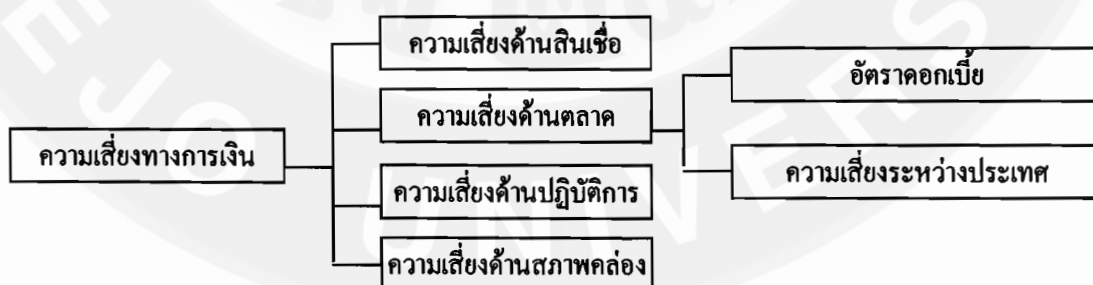
อาจจะเกิดขึ้นกับสหกรณ์ได้ทุกขณะ นั้นย่อมหมายความว่า หากสหกรณ์มีความเสี่ยงภัยสูงกับสินเชื่อที่ปล่อยไปนั้น สหกรณ์ก็จะไม่ประสบความสำเร็จดังที่ตั้งเป้าหมายเอาไว้ นอกจากจะไม่ประสบความสำเร็จแล้ว อาจจะทำให้สหกรณ์ประสบกับปัญหาเหมือนกับธนาคารพาณิชย์ที่กำลังประสบอยู่ในปัจจุบัน เช่น มีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สูง ประสบกับการขาดทุนแล้วยังต้องตั้งสำรองเพิ่ม และเพิ่มทุนชดเชยกับการขาดทุนที่เกิดขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับความเสี่ยง

การดำเนินงานของสถาบันการเงินต่าง ๆ ในปัจจุบัน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมุ่งบริหารเงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดท่ามกลางภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจที่ผันผวนอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น การดำเนินงานของสถาบันการเงินต่าง ๆ ในช่วงต่อจากนี้เป็นต้นไป จะต้องให้ความสำคัญต่อการบริหารความเสี่ยงในระดับที่ลึกมากขึ้น และครอบคลุมความเสี่ยงต่าง ๆ มากยิ่งขึ้นเพื่อป้องกันความเสียหาย ความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นจากสถานการณ์และปัจจัยต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว หรือไม่ได้คาดคิดมาก่อน

ประเภทความเสี่ยงทางการเงิน

สำหรับประเภทของความเสี่ยงทางการเงินมีหลายประเภท (ภาพ 3) ซึ่งประกอบด้วยความเสี่ยงด้านสินเชื่อ ความเสี่ยงด้านตลาด ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ และความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง

ภาพ 3 ประเภทของความเสี่ยงทางการเงิน

ที่มา: Morgan and Andersen, 1997 (อ้างใน ถัสถนา คลังทรัพย์, 2544: 16)

นิยามของประเภทของความเสียหายทางการเงินในการศึกษาเป็นการอ้างอิงจาก Corporate Risk Management ซึ่งประเภทของความเสียหายทางการเงิน ประกอบด้วย (ลัดดนา คลังทรัพย์, 2544: 16 – 18)

1. ความเสี่ยงด้านสินเชื่อ (credit risk)
2. ความเสี่ยงด้านตลาด (market risk)
3. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (operational risk)
4. ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (liquidity risk)

ความเสี่ยงด้านสินเชื่อ

การให้สินเชื่อนับเป็นหัวใจสำคัญอันดับแรกของสถาบันการเงิน โดยให้ผลตอบแทนในรูปของอัตราดอกเบี้ย ขณะเดียวกันย่อมมีความเสี่ยงในลักษณะที่ผู้กู้อาจไม่ปฏิบัติตามสัญญาหรือไม่มีความสามารถชำระหนี้สินเมื่อครบกำหนด ซึ่งอาจเกิดจากการวิเคราะห์สินเชื่อผิดพลาด ขาดการติดตามอย่างเหมาะสม เจตนาที่ไม่บริสุทธิ์ของผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป

ความเสี่ยงด้านสินเชื่อ มีความหมายถึงระดับความไม่แน่นอนในความสามารถทางการเงิน ของหน่วยธุรกิจหนึ่งที่จะปฏิบัติตามสัญญาทางการเงินที่ให้ไว้แก่หน่วยธุรกิจอื่น ๆ ความเสี่ยงจากการไม่ปฏิบัติตามสัญญาทางการเงินที่ให้ไว้ (default risks) สามารถส่งสัญญาณความไม่แน่นอนดังกล่าวได้ในหลายระดับ เริ่มตั้งแต่รายได้ของธุรกิจไม่เป็นไปตามความคาดหมาย เลื่อนระยะเวลาการชำระหนี้ ผิดนัดชำระหนี้ในส่วนของการดอกเบี้ยและเงินต้น ไปจนถึงการเบี้ยวหนี้ หรือเจตนาไม่ชำระหนี้ การกำหนดวงเงินรับความเสี่ยงในแต่ละระดับ (credit risk limit) จึงมีความสำคัญ และสามารถป้องกันความเสียหายจากเครดิตได้เป็นอย่างดี ซึ่งการประเมินค่าความเสี่ยงในเชิงปริมาณในทุกประเภทจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดวงเงินรับความเสี่ยงดังกล่าว

นอกจากนี้ การกำหนดการกระจายตัวในเชิงเครดิต (diversification) จะเป็นประเด็นหลักที่สำคัญอีกประการหนึ่ง เพื่อไม่ให้เกิดการกระจุกตัว ผลลัพธ์จากความเข้าใจข้างต้นจะนำไปสู่การจัดลำดับความน่าเชื่อถือ (risk rating) ในกลุ่มธุรกิจ จนถึงระดับมหภาค ปัจจุบัน ธนาคารกลางเกือบทุกประเทศได้พยายามเก็บข้อมูลพฤติกรรมของหน่วยธุรกิจต่าง ๆ ย้อนหลังในอดีต ทั้งนี้เพื่อทราบถึงโอกาสความเป็นไปได้ที่หน่วยธุรกิจต่าง ๆ จะไม่ปฏิบัติตามสัญญาทางการเงินที่ได้ให้ไว้ (default probability)

ความเสี่ยงด้านตลาด

ความเสี่ยงด้านตลาด เกิดขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในทุกปัจจัยของตลาด ซึ่งส่งผลให้มูลค่าสถานะทางการเงินได้รับผลกระทบ ส่งผลต่อต้นทุนของเงินทุน ฐานะเงินตราต่างประเทศ และฐานะการลงทุนของสถาบันการเงิน ทำให้ผลกำไรหรือขาดทุนต้องเปลี่ยนแปลงไป โดยปกติการเปลี่ยนแปลงในปัจจัยของตลาดจะหมายถึงการเปลี่ยนแปลงอันเกิดจากอัตราแลกเปลี่ยน การเปลี่ยนแปลงอันเกิดจากอัตราดอกเบี้ย การเปลี่ยนแปลงอันเกิดจากความผันผวนของตลาด (volatility) การเปลี่ยนแปลงอันเกิดจากดัชนีของตลาด และราคาหลักทรัพย์ ฯลฯ การจัดการความเสี่ยงประเภทนี้สามารถกระทำได้เพียงระดับหนึ่ง แต่ธุรกิจก็ยังได้รับผลกระทบทางอ้อม เนื่องจากต้องดำเนินธุรกิจอยู่ในระบบเศรษฐกิจแบบเปิด นอกจากนั้นยังทำให้โอกาสที่จะแสวงหากำไรต้องลดน้อยลง ดังนั้น จึงมักยินยอมให้มีความเสี่ยงในระดับหนึ่งที่ยอมรับได้ และเน้นด้านการบริหารและติดตามควบคุมอย่างใกล้ชิด

ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ

โดยทั่วไปแล้วจะไม่มีใครวัดและตีราคาความเสี่ยงประเภทนี้ ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานภายในองค์กรธุรกิจ ระบบฐานข้อมูล ความผิดพลาดจากการประมวลผล ระบบและเครื่องคอมพิวเตอร์จัดซื้อ ความผิดพลาดของบุคลากรระหว่างปฏิบัติงาน ความเสี่ยงจากการทุจริต รวมถึงความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการที่สัญญาไม่มีผลบังคับใช้ตามกฎหมายหรือไม่ได้กำหนดรายละเอียดของข้อสัญญาอย่างถูกต้องรัดกุม

ความเสี่ยงอันเกิดจากระบบประมวลผลและขั้นตอนการปฏิบัติงาน จะหมายถึงโอกาสขาดทุนของหน่วยธุรกิจอันเป็นผลมาจากระบบประมวลผลที่ขาดประสิทธิภาพ ระบบการบริหารงานที่ขาดการรัดกุม ระบบการควบคุมที่ผิดพลาด การไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนของระบบงานที่วางไว้ ความผิดพลาดอันเกิดจากความสะเพร่าของบุคคล ตลอดจนความเจตนาหลอกลวงคดโกงในทุกหน่วยธุรกิจ นอกจากนี้ ความเสี่ยงนี้ยังหมายรวมถึงการขาดระบบการควบคุมความเสี่ยงที่ดีพอในการประเมินค่าความเสี่ยงในเชิงประมาณที่เหมาะสม และระบบความบกพร่องในระบบฐานข้อมูล การประเมินค่าความเสี่ยงอันเกิดจากระบบประมวลผล และขั้นตอนการปฏิบัติงานในเชิงปริมาณจะมีความยากลำบาก เนื่องด้วยต้องมีการคำนวณ โอกาสที่เหตุการณ์ข้างต้นจะเกิดขึ้นในทุกกรณี

ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง

เป็นความเสี่ยงประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญมากต่อการดำเนินธุรกิจ ธุรกิจอาจสามารถดำเนินการได้แม้จะขาดทุน แต่หากขาดสภาพคล่องแล้วก็อาจต้องปิดกิจการลงได้ ความเสี่ยงประเภทนี้อาจเกิดจากความไม่สมดุลระหว่างสินทรัพย์และหนี้สิน ความเชื่อถือของผู้ฝากเงิน ภาวะตลาดเงินตลาดทุน และตลาดแลกเปลี่ยนเงินตรา เป็นต้น

ความเสี่ยงในระดับสภาพคล่อง คือโอกาสในการขาดทุนของหน่วยธุรกิจอันเกิดจากการมีสภาพคล่องที่ไม่เพียงพอต่อการดำเนินธุรกิจ โดยคำนิยามของสภาพคล่องสามารถพิจารณาได้ใน 2 ประเด็น คือ (ลัลลนา คลังทรัพย์, 2544: 19 – 21)

1. สภาพคล่องในรูปของตัวเงินที่เกิดจากกระแสเงินสดทั้งในระยะสั้นและในระยะยาว การบริหารสภาพคล่องเพื่อลดความเสี่ยงดังกล่าว สามารถจัดสรรกระแสเงินสดให้เหมาะสมสอดคล้องในแต่ละระยะเวลา และลดระดับการเปิดรับความเสี่ยงให้มากที่สุดตลอดจนจัดหาแหล่งเงินทุนสำรองระยะสั้น เพื่อทดแทนในกรณีฉุกเฉิน (contingency liquidity) การกำหนดระดับ gapping limit จะสามารถลดความเสี่ยงดังกล่าวนี้ได้เป็นอย่างดี

2. สภาพคล่องของตลาดในรูปของปริมาณคู่ค้า จำนวนรายการที่ซื้อขายในตลาดบางกรณีเนื่องด้วยสภาพคล่องในตลาดไม่เพียงพอ ไม่มีคู่ค้าที่จะสามารถดำเนินธุรกรรมกับหน่วยธุรกิจต่าง ๆ ได้ เช่น ในช่วงปลายปีของทุกปี สภาพตลาดที่เบาบางทำให้การบริหารสถานะทางการเงินของธุรกิจได้รับผลกระทบ เนื่องจากตลาดขาดสภาพคล่องในการดำเนินธุรกรรมดังกล่าว

นอกจากความเสี่ยงหลัก ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ความเสี่ยงของสถาบันการเงินยังอาจพิจารณาได้จากอัตราส่วนการดำรงเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (capital adequacy ratio) ซึ่งชี้ให้เห็นถึงระดับความเพียงพอของเงินกองทุนที่รองรับกับสินทรัพย์เสี่ยงของกิจการสถาบันการเงินแต่ละแห่งในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ซึ่งในปัจจุบันมุ่งวัดความเสี่ยงด้านคุณภาพสินทรัพย์เป็นหลัก (risk weighted asset) แต่ในอนาคตอาจผนวกการพิจารณาความเสี่ยงด้านการตลาด (market risk) และอื่น ๆ ด้วยตามสถานการณ์

จากการศึกษาถึงประเภทและปัจจัยของความเสี่ยงทางการเงิน (ตาราง 2) จะเห็นว่าความเสี่ยงทางการเงินทุกประเภทและปัจจัยความเสี่ยงทุกปัจจัยส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ ดังนั้น หน่วยธุรกิจจึงควรให้ความสำคัญในการพิจารณาแนวทางในการบริหารความเสี่ยงให้เหมาะสมกับความเสี่ยงที่หน่วยธุรกิจเผชิญอยู่

ตาราง 2 สรุปประเภทของความเสี่ยงทางการเงินและปัจจัยความเสี่ยง

ประเภทความเสี่ยง	ปัจจัยความเสี่ยง
ความเสี่ยงด้านสินเชื่อ (credit risk)	การไม่ปฏิบัติตามสัญญาของคู่สัญญา (default risk)
ความเสี่ยงด้านตลาด (market risk)	อัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน
ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (operational risk)	ระบบงานภายในองค์กร บุคคล
ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (liquidity risk)	ปริมาณเงิน ปริมาณลูกค้า

ที่มา: Morgan and Andersen (1997: 120 อ้างใน ลัลลนา คลังทรัพย์, 2544: 23)

พันทิพา โลจายะ (2543: 8-9) กล่าวถึงแนวคิดจากหนังสือ Bank Management ของ Hempel และคณะ ในปี 1994 ถึงความเสี่ยงที่ธนาคารพาณิชย์ต้องเผชิญ แบ่งออกเป็น 4 ประเภทดังนี้ (ตาราง 3)

ตาราง 3 ความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์

ประเภทของความเสี่ยง	ลักษณะความเสี่ยง
1. ความเสี่ยงจากสภาพแวดล้อม (environment risks)	ความเสี่ยงจากกฎหมาย, ความเสี่ยงจากเศรษฐกิจ, ความเสี่ยงจากการแข่งขันและความเสี่ยงจากกฎข้อบังคับต่าง ๆ
2. ความเสี่ยงจากการบริหารงาน (management risks)	ความเสี่ยงจากการทุจริต, ความเสี่ยงจากการจัดองค์การ, ความเสี่ยงจากความสามารถและความเสี่ยงจากผลตอบแทน
3. ความเสี่ยงจากการให้บริการทางการเงิน (delivery risks)	ความเสี่ยงจากการปฏิบัติงาน, ความเสี่ยงจากเทคโนโลยี, ความเสี่ยงจากผลิตภัณฑ์ใหม่และความเสี่ยงจากนโยบายบริหาร
4. ความเสี่ยงทางการเงิน (financial risks)	ความเสี่ยงจากการจัดหาเงินทุน, ความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อ, ความเสี่ยงจากสภาพคล่อง, ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยและความเสี่ยงระหว่างประเทศ

ที่มา: Hempel et al. (1994: 59 อ้างใน พันทิพา โลจายะ, 2543: 9)

ทัศนีย์ สราพัฒน์กร (2543: 18-19) ให้ความเห็นว่า ความเสี่ยง คือ โอกาสที่ผลตอบแทนที่ได้รับไม่ตรงกับผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับมาจากสาเหตุต่าง ๆ ซึ่งความเสี่ยงรวม

จะใช้ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นตัววัดความเสี่ยงรวมจะประกอบด้วยความเสี่ยงที่เป็นระบบ (systematic risk) และความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ (unsystematic risk)

1. ความเสี่ยงที่เป็นระบบ (systematic risk) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของอัตราผลตอบแทนของการลงทุนในหลักทรัพย์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ของตลาดทั้งหมด เช่น การเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ซึ่งเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะทำให้ราคาของหุ้นโดยทั่ว ๆ ไปเปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกัน โดยสามารถแบ่งความเสี่ยงที่เป็นระบบออกได้ ตามรายละเอียดดังนี้

1.1 ความเสี่ยงตลาด (market risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของการคาดคะเนของผู้ลงทุน เช่น คาดว่าบริษัททั่วไป ผลการดำเนินงานลดลง ทำให้ราคาหุ้นลดลงด้วย หรืออาจเป็นการตกใจกลัวภาวะใดภาวะหนึ่ง เช่น การปฏิวัติ

1.2 ความเสี่ยงเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ย (interest rate risk) เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย ซึ่งจะทำให้ราคาหุ้นเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้าม เช่น อัตราดอกเบี้ยในท้องตลาดทั่ว ๆ ไป เพิ่มขึ้นราคาหุ้นก็จะลดลง

1.3 ความเสี่ยงเกี่ยวกับอัตราเงินเฟ้อ (inflation risk) เมื่อเกิดภาวะเงินเฟ้อจะทำให้ค่าของเงินลดลง ทำให้ผลตอบแทนที่แท้จริง (real return) ลดลงด้วย ส่งผลให้ราคาหุ้นลดลงในที่สุด

2. ความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ (unsystematic risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเฉพาะกับกิจการใดกิจการหนึ่ง เช่น ปัญหาการดำเนินงานของกิจการและปัญหาการจัดการเงินทุนของกิจการ เป็นต้น ซึ่งเราสามารถจำแนกความเสี่ยงที่ไม่มีระบบออกได้เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการดำเนินงานและความเสี่ยงทางการเงิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ความเสี่ยงอันเกิดจากการดำเนินงาน (business risk) คือ ความไม่แน่นอนของผลกำไรในการดำเนินงานของกิจการและการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อกำไรของกิจการและการจ่ายปันผล ความเสี่ยงนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

2.1.1 ความเสี่ยงภายในกิจการ (internal business risk) คือ ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกิจการภายใต้สภาวะแวดล้อมแต่ละแห่ง ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารเอง

2.1.2 ความเสี่ยงภายนอกกิจการ (external business risk) คือ ผลการดำเนินงานที่ขึ้นอยู่กับสภาวะแวดล้อมของกิจการ นอกเหนืออำนาจการควบคุมของผู้บริหาร แต่ละกิจการจะประสบความเสี่ยงนี้ต่างกันตามลักษณะการดำเนินงานของกิจการ

2.2 ความเสี่ยงทางการเงิน (financial risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการตัดสินใจเลือกโครงสร้างเงินทุน (capital structure) เช่น ถ้ามีการกู้ยืมเงินมาลงทุนมักจะมีต้นทุน

เพราะดอกเบี้ยสามารถถือเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อหักภาษีได้ แต่ความเสี่ยงสูงเพราะต้องจำคืนในเงื่อนไขที่กำหนด

ทั้งนี้ความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ (unsystematic risk) นั้นสามารถกำจัดได้โดยการถือหลักทรัพย์ไว้หลาย ๆ ชนิดในขณะที่ความเสี่ยงที่เป็นระบบไม่สามารถกำจัดได้ เพราะเป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นกับหลักทรัพย์ทุกหลักทรัพย์ในตลาด ซึ่งความเสี่ยงของกิจการจะเป็นไปในลักษณะใดนั้นขึ้นอยู่กับว่ากิจการดังกล่าวถูกกระทบโดยความเสี่ยงที่เป็นระบบมากหรือน้อยกว่าความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ

ไพศาล เตียวงษ์สุวรรณ (2544: 45-49) ให้ความเห็นว่า ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่อาจจะเกิดความเสียหาย หรือความสูญเสียในเรื่องใดเรื่องหนึ่งในอนาคต ซึ่งมีผลมาจากการตัดสินใจในการบริหารจัดการ และดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งของผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในปัจจุบัน ท่ามกลางสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และไม่ได้คาดคิดมาก่อน และระบุว่าการเสี่ยงทั้ง 4 เรื่อง โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. การบริหารความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อ สหกรณ์ออมทรัพย์จะต้องกำหนดปริมาณเงินที่จะให้สินเชื่อแก่สมาชิก และควบคุมกระบวนการในการปล่อยสินเชื่อให้มีความเหมาะสม รวมทั้งการควบคุมคุณภาพของสินเชื่อที่ให้แก่สมาชิกให้อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกที่จะไม่ทำให้เกิดความเดือดร้อนในการดำรงชีพ โดยเฉพาะกรณีการให้สินเชื่อพิเศษแก่สมาชิกนั้น จะต้องใช้หลักการวิเคราะห์สินเชื่อที่นอกจากจะพิจารณาถึงความสามารถในการชำระหนี้แล้ว จะต้องพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ของการขอสินเชื่อของสมาชิก และการพิจารณาหลักประกันเพื่อใช้รองรับความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตอีกทางหนึ่งด้วย

2. การบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง สหกรณ์ออมทรัพย์จะต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของ พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ในเรื่องเกี่ยวกับการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ซึ่งในการดำเนินการจะต้องวางแผนในการจัดหาเงินทุนทั้งระยะสั้นและระยะยาว การใช้ไปของเงินทุนตลอดจนการจัดหาแหล่งเงินจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อใช้ในการเตรียมความพร้อมให้มากกว่าความต้องการใช้เงินในภาวะปกติ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถมีความคล่องตัว และรองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางด้านลบที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยที่ไม่ได้คาดคิดไว้ก่อนได้

3. การบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารเงินลงทุน เป็นการบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับการนำเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ไปลงทุนประเภทต่าง ๆ เพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่สูง ซึ่งจะต้องมีความเสี่ยงสูงตามไปด้วย ดังกฎเกณฑ์ที่ว่า “High Risk High Return” ดังนั้น ผู้บริหารเงินลงทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์จะต้องกำหนดสัดส่วนการถือครองทรัพย์สินหรือหนี้สิน โดย

พิจารณาปัจจัยเกี่ยวกับระยะเวลาการถือครอง และการปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยตามระยะเวลาต่าง ๆ ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงเป็นเงินได้อย่างรวดเร็ว และปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามลักษณะทรัพย์สิน หรือหนี้สินแต่ละประเภท โดยรายละเอียดในเรื่องการบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารเงินลงทุน

4. การบริหารความเสี่ยงจากการบริหารจัดการและการปฏิบัติการ โดยทั่วไปแล้ว ความเสี่ยงประเภทนี้จะเป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของฝ่ายบริหารและฝ่ายจัดการของสหกรณ์ออมทรัพย์ รวมทั้งประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ความผิดพลาดระหว่างปฏิบัติงาน ซึ่งในทางปฏิบัติแล้ว ความเสี่ยงประเภทนี้สามารถป้องกันได้ โดยการพัฒนาการฝึกอบรมให้แก่กรรมการ ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จำเป็นในการบริหารจัดการ และการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการให้ความสำคัญต่อการตรวจสอบภายในสหกรณ์ออมทรัพย์ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามกฎระเบียบ และข้อบังคับของสหกรณ์ออมทรัพย์ เพื่อป้องกันความผิดพลาดทั้งที่ไม่ตั้งใจและตั้งใจที่อาจจะเกิดขึ้นได้

อัตราส่วนทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยง

Koch (1995: 75 – 78 อ้างในไพศาล เตียวงษ์สุวรรณ, 2544: 50 - 53) กล่าวว่า อัตราส่วนทางการเงินที่นำมาใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Evaluating bank performance) โดยวัดความสามารถในการทำกำไรและความเสี่ยงของสถาบันการเงิน ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 4 ด้าน ดังนี้

1. ความเสี่ยงด้านสินเชื่อ (Credit Risk)
2. ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk)
3. ความเสี่ยงด้านการตลาด (Market Risk) / ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk)
4. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (Operational Risk)

ความเสี่ยงด้านสินเชื่อ

โดยอัตราส่วนที่ใช้ในการวัดความเสี่ยงด้านสินเชื่อนั้น ประกอบไปด้วย

1. อัตราส่วนหนี้สูญสุทธิต่อเงินให้สินเชื่อรวม (Net loan charge-offs/gross loans & lease) เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพของสินเชื่อ ว่าการปล่อยสินเชื่อนั้นมีหนี้สูญ

เกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด ผลของอัตราส่วนนี้ยิ่งต่ำยิ่งดี เนื่องจากจะแสดงให้เห็นว่าสินเชื้อมีคุณภาพ และมีการเกิดหนี้สูญในสัดส่วนที่ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับเงินให้สินเชื่อ สูตรที่ใช้คำนวณ คือ

$$\text{อัตราส่วนหนี้สูญสุทธิต่อเงินให้สินเชื่อ} = \frac{\text{หนี้สูญสุทธิ}}{\text{เงินให้สินเชื่อ}}$$

2. อัตราส่วนทุนสำรองต่อเงินให้สินเชื่อรวม (Loss reserves/Gross loans & leases) เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพของสินเชื่อ เนื่องจากจำนวนทุนสำรองที่กำหนดไว้สำหรับเป็นการป้องกันความสูญเสียที่จะเกิดขึ้น ถ้าผลของอัตราส่วนนี้สูง แสดงให้เห็นถึงความเสี่ยงด้านสภาพคล่องสูงขึ้น จึงต้องกำหนดทุนสำรองเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีการปล่อยสินเชื่อในระดับที่สูงขึ้นจึงต้องมีการกำหนดทุนสำรองที่สูงขึ้นตามไปด้วยเพื่อรักษาคุณภาพของเงินทุนและช่วยให้ผู้ฝากเงินมีความมั่นใจในความสามารถรองรับผลขาดทุนหรือค่าใช้จ่ายความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต

$$\text{อัตราส่วนทุนสำรองต่อเงินให้สินเชื่อ} = \frac{\text{ทุนสำรอง}}{\text{เงินให้สินเชื่อ}}$$

3. อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อรวม (Provisions for loan losses / Gross loans & leases) เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพของสินเชื่อ เนื่องจากจำนวนเงินที่กันไว้เผื่อหนี้สงสัยจะสูญจะสำรองไว้สำหรับสินเชื่อที่คาดว่าจะเป็หนี้สูญ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายต่อผู้ฝากเงินและเจ้าหนี้ ซึ่งเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญของกิจการ ผลของอัตราส่วนนี้ยิ่งต่ำยิ่งดี เนื่องจากจะแสดงให้เห็นว่าสินเชื้อมีคุณภาพและมีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในสัดส่วนที่ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับเงินให้สินเชื่อ สูตรที่ใช้คำนวณ คือ

$$\text{อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อ} = \frac{\text{ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ}}{\text{เงินให้สินเชื่อ}}$$

4. อัตราการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อรวม (Annual gross loan & lease growth rate) เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นว่าการขยายตัวของสินเชื่อเพิ่มขึ้นหรือลดลง เพื่อศึกษาคุณภาพหนี้ของกิจการ คือ ถ้าอัตราการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อต่ำกว่าการขยายตัวของค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ แสดงให้เห็นว่าหนี้มีคุณภาพต่ำลง สูตรที่ใช้ในการคำนวณ คือ

$$\text{อัตราการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อ} = \frac{\text{เงินให้สินเชื่อปีนี้} - \text{เงินให้สินเชื่อปีก่อน}}{\text{เงินให้สินเชื่อปีก่อน}}$$

$$\frac{\text{อัตราขยายตัวของ} \quad \text{ค่าเผ่อนี้สงสยะจะสุญปีนี้} - \text{ค่าเผ่อนี้สงสยะจะสุญปีก่อน}}{\text{ค่าเผ่อนี้สงสยะจะสุญ} \quad \text{เงินให้สินเชื่อก่อน}}$$

ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง

โดยอัตราส่วนที่ใช้ในการวัดความเสี่ยงด้านสภาพคล่องนั้น ประกอบไปด้วย

1. อัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวม (Total equity/Total assets) เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมมีส่วนของผู้ถือหุ้นเท่าไรเมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวม ถ้าผลของอัตราส่วนนี้ต่ำ แสดงถึงความเสี่ยงด้านสภาพคล่องสูงขึ้น นั่นคือความสามารถในการชำระหนี้ในช่วงปีดังกล่าวลดลง แสดงถึงความเสี่ยงด้านสภาพคล่องเพิ่มขึ้น อันเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นในส่วนของผู้ถือหุ้นต่ำกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ นั่นคือ ความสามารถในการชำระหนี้ลดลง สูตรที่ใช้ในการคำนวณ คือ

$$\text{อัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

2. อัตราส่วนเงินรับฝากต่อสินทรัพย์รวม (Core deposits/Total assets) เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมมีส่วนของเงินรับฝากเป็นจำนวนเท่าใดเมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวม ถ้าผลของอัตราส่วนนี้สูง แสดงถึงสัดส่วนของภาระที่กิจการจะต้องชำระคืนต่อผู้ฝากและเจ้าหนี้ต่อสินทรัพย์รวมที่กิจการมีอยู่สูง อันแสดงถึงความเสี่ยงด้านสภาพคล่องสูงขึ้น อันเนื่องมาจากอัตราส่วนการเพิ่มขึ้นของเงินรับฝากมากกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์รวมนั่นเอง สูตรที่ใช้ในการคำนวณ คือ

$$\text{อัตราส่วนเงินรับฝากต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{อัตราส่วนเงินรับฝาก}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

3. อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม (Volatile liabilities/Total assets) เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมมีภาระที่จะต้องชำระคืนเป็นสัดส่วนเท่าใดต่อสินทรัพย์ที่กิจการมีอยู่ ผลของอัตราส่วนนี้ยิ่งต่ำก็ยิ่งดี เนื่องจากจะแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมมีภาระที่ต้องจ่ายเงินเพื่อคืนหนี้สินเหล่านั้นไม่มาก ซึ่งกิจการที่มีอัตราส่วนนี้ต่ำก็แสดงว่ามีความเสี่ยงที่ขาดสภาพคล่องมากกว่ากิจการที่มีอัตราส่วนนี้สูง สูตรที่ใช้ในการคำนวณ คือ

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

4. อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net loans & leases/Total assets) เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นส่วนของเงินให้สินเชื่อมีจำนวนเท่าใดเมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวม ถ้าผลของอัตราส่วนนี้ต่ำ แสดงถึงความเสี่ยงด้านสภาพคล่องลดลง สูตรที่ใช้ในการคำนวณ คือ

$$\text{อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อสุทธิต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{เงินให้สินเชื่อสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

ความเสี่ยงด้านการตลาด

ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย

โดยอัตราส่วนที่ใช้ในการวัดความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยนั้น ประกอบไปด้วย

1. อัตราส่วนดอกเบี้ยรับต่อสินทรัพย์รวม (Repriceable assets/Total assets) เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นส่วนของเงินดอกเบี้ยรับมีจำนวนเท่าใดเมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวม ถ้าผลของอัตราส่วนนี้ลดลง แสดงให้เห็นว่าสินทรัพย์ก่อให้เกิดรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยให้กับกิจการลดลง นั่นหมายถึงประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ให้เป็นรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยลดลง แสดงถึงความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้น

$$\text{อัตราส่วนดอกเบี้ยรับต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{ดอกเบี้ยรับ}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

2. อัตราดอกเบี้ยจ่ายต่อสินทรัพย์รวม (Repriceable liabilities/Total assets) เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นส่วนของดอกเบี้ยจ่ายมีจำนวนเท่าใดเมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวม ถ้าอัตราส่วนนี้สูงขึ้น มีผลมาจากเงินรับฝากเพิ่มขึ้นในอัตราที่เพิ่มขึ้นหรือมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทำให้ดอกเบี้ยจ่ายมีแนวโน้มสูงขึ้นไปด้วย แสดงถึงภาระของกิจการในการที่จะต้องชำระคืนแก่ผู้ฝากต่อสินทรัพย์รวมที่กิจการมีอยู่มีอัตราส่วนสูงขึ้น ทำให้ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้น

$$\text{อัตราส่วนดอกเบี้ยจ่ายต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{ดอกเบี้ยจ่าย}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

3. ส่วนต่างระหว่างคอกเบี้ยรับและคอกเบี้ยจ่าย (Repriceable assets – Repriceable liabilities) เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นส่วนของส่วนต่างระหว่างคอกเบี้ยรับและคอกเบี้ยจ่าย ถ้าผลของอัตราส่วนนี้สูงขึ้น เนื่องจากคอกเบี้ยรับมีแนวโน้มสูงขึ้นมากกว่าคอกเบี้ยจ่าย แสดงถึงความเสี่ยงด้านคอกเบี้ยลดลง

$$\text{ส่วนต่างระหว่างคอกเบี้ยรับและคอกเบี้ยจ่าย} = \text{คอกเบี้ยรับ} - \text{คอกเบี้ยจ่าย}$$

ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ

โดยอัตราส่วนที่ใช้ในการวัดความเสี่ยงด้านเงินทุนระยะยาวนั้น ประกอบไปด้วย

1. อัตราส่วนสินทรัพย์รวมต่อจำนวนพนักงาน (Total Assets/Number of employees) เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นว่าสินทรัพย์มีจำนวนเท่าใดเมื่อเทียบกับจำนวนพนักงานของกิจการ ผลของอัตราส่วนนี้สูง แสดงถึงความสามารถของพนักงานในการปฏิบัติงานให้เกิดสินทรัพย์ได้สูง และแสดงถึงการที่พนักงานได้ปฏิบัติงานได้เต็มความสามารถ สูตรที่ใช้ในการคำนวณ คือ

$$\text{อัตราส่วนสินทรัพย์รวมต่อจำนวนพนักงาน} = \frac{\text{สินทรัพย์รวม}}{\text{จำนวนพนักงาน}}$$

2. อัตราส่วนค่าใช้จ่ายของพนักงานต่อจำนวนของพนักงาน (Personnel expense / Number of employees) เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นว่าค่าใช้จ่ายมีจำนวนเท่าใดเมื่อเทียบกับจำนวนของพนักงาน ผลของอัตราส่วนนี้สูง แสดงถึงกิจการต้องมีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้สูงเกินความสามารถของพนักงาน และแสดงถึงประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานต่ำกว่าอัตราค่าจ้างสูตรที่ใช้ในการคำนวณ คือ

$$\frac{\text{อัตราส่วนค่าใช้จ่ายของพนักงานต่อ}}{\text{จำนวนของพนักงาน}} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายของพนักงาน}}{\text{จำนวนพนักงาน}}$$

แนวโน้มหนี้ค้างชำระ

ในการวิเคราะห์หนี้ค้างชำระโดยใช้ข้อมูลชุดเดียวเพื่อวิเคราะห์ทิศทางและแนวโน้มของการค้างชำระหนี้ สามารถใช้เครื่องมือทางการเงินที่เรียกว่าแนวโน้ม (trend) มาทำการวิเคราะห์ ดังนี้

แนวโน้ม (trend)

ข้อมูลที่น่ามาหาแนวโน้ม ควรจะเป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นในระยะเวลาอันพอสมควร แนวโน้มนี้ถือเสมือนว่าเป็นค่าเฉลี่ยของทุก ๆ รายการรวมกัน การสร้างแนวโน้มดังกล่าวไม่จำเป็นว่าจะเป็นเส้นตรงเสมอ อาจเป็นเส้นโค้งก็ได้ (กัลยา คุ้มมี, 2538: 168)

แนวโน้มเป็นส่วนประกอบอย่างหนึ่งของอนุกรมเวลา แนวโน้มเป็นส่วนที่ชี้ให้เห็นแนวทางการเคลื่อนไหวของข้อมูลที่เกิดขึ้นในระยะเวลาอันว่าข้อมูลมีแนวโน้มสูงขึ้นหรือต่ำลงแนวโน้มอาจมีลักษณะเป็นเส้นตรงหรือเส้นโค้งก็ได้ ข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์แนวโน้มเป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมมานานกว่า 10 ปี ช่วงเวลาทั้งนี้เพื่อเห็นลักษณะการเคลื่อนไหวของข้อมูล (ศิริลักษณ์ สุวรรณวงศ์, 2535: 19)

การสร้างแนวโน้ม โดยทั่วไป ทำได้ 2 แบบ คือ การกะประมาณด้วยสายตา และการคำนวณ

1. การกะประมาณด้วยสายตา สามารถทำได้ 2 วิธีคือ

1.1 วิธีลากด้วยมือ (freehand) เมื่อลงจุดข้อมูลในกราฟแล้ว สังเกตดูว่าเส้นแนวโน้มที่ลากนั้นควรจะมีรูปร่างอย่างไรจึงจะทำให้ข้อมูลจากเส้นแนวโน้มใกล้เคียงกับข้อมูลเดิมมากที่สุดหลักในการลากเส้นก็คือ พยายามให้ส่วนเบี่ยงเบนเหนือเส้นและใต้เส้นแนวโน้มรวมกันแล้วต่างกันน้อยที่สุด

1.2 วิธีเลือกจุด (selected points) วิธีนี้ทำโดยเลือกจุด 2 จุด ในอนุกรมเวลา โดยถือว่าเป็นตัวแทนที่ดีของข้อมูลนั้นทั้งหมดแล้วลากเส้นตรงเชื่อมจุดทั้ง 2 นั้น ก็จะได้เส้นแนวโน้มที่ต้องการ

2. การสร้างเส้นแนวโน้มโดยการคำนวณ มีหลายวิธีดังนี้

2.1 วิธีเลือกจุด 2 จุดใด ๆ (selected two points method) เป็นวิธีการสร้างเส้นแนวโน้มที่เป็นเส้นตรง โดยพิจารณาจากแผนภาพการกระจายของข้อมูล

2.2 วิธีกึ่งเฉลี่ย (semi-average method) เป็นวิธีที่สร้างเส้นแนวโน้มที่เป็นเส้นตรง โดยใช้หลักการสร้างคล้ายกับวิธีเลือกจุด 2 จุดใด ๆ กล่าวคือ จะต้องหาจุด 2 จุด และลากเส้นเชื่อมจุด 2 จุดเช่นเดียวกัน ต่างกันที่จุด 2 จุด ของวิธีกึ่งเฉลี่ยจะต้องได้จากค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้

2.3 วิธีค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ (moving average method) เป็นวิธีการคำนวณหาเส้นแนวโน้มที่เป็นเส้นตรง ซึ่งมีหลักการคล้ายกับวิธีกึ่งเฉลี่ยคือใช้ค่าเฉลี่ยของข้อมูลแต่ใช้ค่าเฉลี่ยหลายค่า และแต่ละค่าเฉลี่ยคำนวณได้จากข้อมูลที่มีช่วงเวลาซ้อนกัน วิธีค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ที่เป็นวิธีหา

เส้นแนวโน้มโดยใช้เทคนิคการจัดส่วนประกอบของอนุกรมเวลาที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงที่อยู่ในอนุกรมเวลาให้หมดไป เพื่อเหลือแต่ค่าแนวโน้มของข้อมูลโดยใช้การเฉลี่ยข้อมูล

2.4 วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (least square method) เป็นวิธีการสร้างเส้นแนวโน้มที่ใช้แนวความคิดที่จะทำให้ผลรวมของกำลังสองของผลต่างระหว่างค่าแนวโน้มกับข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้น้อยที่สุดการสร้างเส้นแนวโน้มด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดเป็นวิธีที่นิยมเพราะเป็นวิธีที่ใช้คุณสมบัติทางคณิตศาสตร์ที่สำคัญ และน่าเชื่อถือในการหาเส้นที่เหมาะสมที่สุดที่เป็นตัวแทนของข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้และใช้สร้างเส้นแนวโน้มที่เป็นเส้นตรงหรือไม่ใช่เส้นตรงก็ได้

การพยากรณ์ทางธุรกิจ

สุพล ศุภกิจวัฒนา (2537: 20 - 25) ได้กล่าวเกี่ยวกับการพยากรณ์ทางธุรกิจไว้ว่า การพยากรณ์เป็นกระบวนการเกี่ยวกับการเตรียมข้อมูลหรือการหาหลักฐานไว้พร้อมสำหรับเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอนในอนาคตเป็นความพยายามของนักบริหารที่จะมองเหตุการณ์ในอนาคตจากการตรวจสอบข้อมูลที่มีอยู่ในอดีตและปัจจุบันมาทำการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบโดยอาศัยเทคนิคการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) และเชิงคุณภาพ (qualitative analysis)

การพยากรณ์อาจจำแนกออกตามปรัชญาของการพยากรณ์ได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. การพยากรณ์อนุกรมเวลา (extrapolation method) เป็นวิธีการที่มีแนวความคิดว่าพฤติกรรมในอดีตสิ่งที่จะพยากรณ์ควรจะเพียงพอที่จะพยากรณ์พฤติกรรมในอนาคตของตนเองได้ วิธีการพยากรณ์ในประเภทนี้ ได้แก่

1.1 การเฉลี่ยเคลื่อนที่ (moving averages)

1.2 การปรับเรียบเอ็กโปเนนเชียลอย่างง่าย (single exponential smoothing)

1.3 การถดถอยของอนุกรมเวลา (time – series regression)

1.4 การปรับเรียบเอ็กโปเนนเชียลของแนวโน้มเชิงเส้น (the exponential smoothing of linear trend)

1.5 การแยกส่วนของข้อมูลฤดูกาล (the decomposition of seasonal data)

2. วิธีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร (causal method) เป็นวิธีการที่มีแนวความคิดว่า พฤติกรรมของสิ่งที่จะพยากรณ์ถูกกำหนดขึ้นโดยสิ่งอื่น ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์บางลักษณะกับสิ่งที่จะพยากรณ์

3. วิธีการคิดคะแนน (judgmental method) เป็นวิธีการคาดคะเนจากผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้เชี่ยวชาญการพยากรณ์ที่สามารถวัดได้ในเชิงปริมาณ ได้แก่ การพยากรณ์ประเภทที่ 1 และ 2 ซึ่งมีข้อขัดแย้งกันอย่างรุนแรงในความคิดพื้นฐาน และยากที่จะกล่าวว่าการพยากรณ์เชิงปริมาณประเภทที่ 1 ดีกว่าหรือเลวกว่าประเภทที่ 2 การพยากรณ์เชิงปริมาณทั้ง 2 ประเภทนี้เป็นสิ่งที่ยอมรับกันในการศึกษา และธุรกิจอุตสาหกรรม การพยากรณ์เชิงปริมาณประเภทที่ 1 ได้เปรียบประเภทที่ 2 ในด้านข้อมูลการพยากรณ์เชิงปริมาณประเภทที่ 1 ใช้ข้อมูลในอดีตของสิ่งที่พยากรณ์เท่านั้น ไม่ได้ใช้ข้อมูลอย่างอื่นเลย ส่วนการพยากรณ์ประเภทที่ 2 จะต้องใช้ข้อมูลของสิ่งอื่น ๆ ซึ่งคาดว่าจะมีผลกระทบต่อสิ่งที่พยากรณ์ นอกเหนือไปจากข้อมูลในอดีตของสิ่งที่พยากรณ์ ดังนั้น จำนวนข้อมูลที่ใช้ในการพยากรณ์เชิงปริมาณประเภทที่ 1 จึงน้อยกว่าและมักจะเป็นข้อจำกัดอย่างหนึ่งในการเลือกระเบียบวิธีการพยากรณ์

การวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้ม (Trend Analysis)

มี 2 ลักษณะ คือ วิเคราะห์แนวโน้มจากข้อมูลเดิม และวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้ม (ศิริพร กิริติการกุล, 2547: 87 - 88)

1. วิเคราะห์แนวโน้มจากข้อมูลเดิม เป็นการศึกษาแนวโน้มจากข้อมูลที่ให้มาโดยตรง เช่น จำนวนเงินมีหน่วยเป็นบาท น้ำหนักมีหน่วยเป็นกิโลกรัม เป็นต้น ข้อมูลอาจเป็นรายเดือนหรือรายปี หรือช่วงฤดูกาลแล้วแต่ต้องการว่าแนวโน้มในช่วงระยะเวลาใด แล้วสรุปว่ารายการดังกล่าวมีแนวโน้มสูงขึ้นหรือลดลงและการที่มีแนวโน้มสูงขึ้นหรือลดลงเป็นผลดีหรือผลเสียอย่างไร ซึ่งถ้าแสดงแนวโน้มโดยรูปกราฟก็จะได้ภาพที่ชัดเจนขึ้น

2. การวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้ม แบ่งการวิเคราะห์ออกได้ 2 วิธี คือ

2.1 อัตราร้อยละของปีฐานเคลื่อนที่ (Progressive year horizontal trend analysis) ในที่นี้จะใช้คำสั้น ๆ ว่า “อัตราการเพิ่ม” ซึ่งคำนวณเป็นอัตราร้อยละของการเพิ่มหรือลดของรายการนั้น ๆ ในแต่ละช่วงเวลาที่ผ่านไป การคำนวณลักษณะนี้มีสูตรการคำนวณดังนี้

$$G_t = \frac{X_t - X_{t-1}}{X_{t-1}} \times 100$$

ในที่นี้ G_t คือ อัตราการเพิ่มลดของปีที่ต้องการหา

X_t คือ ตัวเลขของรายการตามปีที่ต้องการหาอัตราเพิ่ม (ลด)

2.2 อัตราร้อยละของปีฐาน (Simple base year horizontal trend analysis) ตามวิธีนี้จะใช้ปีใดปีหนึ่งเป็นฐานเพียงปีเดียว เทียบปีดังกล่าวให้เป็นร้อยละแล้วนำข้อมูลของปีอื่น ๆ ซึ่ง

เป็นรายการเดียวกันเทียบกับกับปีฐานทุกปีตลอดช่วงเวลาที่ต้องการวิเคราะห์จะได้แนวโน้มอีกรูปแบบหนึ่ง ดังนั้น ข้อมูลที่ถูกเลือกให้เป็นปีฐาน ควรเป็นข้อมูลจากปีที่ปรกติกล่าวคือ เป็นข้อมูลที่สามารถเป็นตัวแทนของข้อมูลทั้งหมด ไม่มีการแกว่งอันเนื่องจากการผิดใด ๆ เช่น ช่วงเศรษฐกิจที่อัตราเงินเฟ้อ อาจทำให้ราคาสินค้าสูงผิดปกติเมื่อเทียบกับข้อมูลราคาในปีอื่น ๆ ได้ เป็นต้น ถ้าสังเกตให้ดี วิธีนี้อาจเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “การย่อส่วนตามแนวราบ (Common-size horizontal analysis)” เนื่องจากใช้การคำนวณเช่นเดียวกันกับวิธีย่อส่วนตามแนวดิ่ง แต่ต่างทิศทาง เท่านั้น และต่างก็ให้ความหมายแตกต่างกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เรืองอุไร เศษสูงเนิน (2546) ศึกษาความเสี่ยงทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเสี่ยงทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน และวัดความเสี่ยงในเชิงปริมาณโดยใช้ค่าเบต้าและค่าดัชนีความเสี่ยง โดยทำการศึกษาในช่วงระหว่างปีบัญชี 2535 – 2544 พบว่า ความเสี่ยงด้านสินเชื่อ และด้านอัตราดอกเบี้ยมีแนวโน้มสูงขึ้น ขณะที่ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องและด้านเงินทุนระยะยาวมีแนวโน้มลดลง ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงโดยใช้อัตราส่วนทางการเงินจึงยังไม่สามารถบอกได้แน่ชัดว่า สหกรณ์ออมทรัพย์มีความเสี่ยงทางการเงินเพิ่มขึ้นหรือไม่ ส่วนการวัดความเสี่ยงทางการเงินโดยใช้ค่าเบต้า และค่าดัชนีความเสี่ยงพบว่า สหกรณ์ออมทรัพย์มีความเสี่ยงต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์ เนื่องจากความเสี่ยงด้านสินเชื่อและความเสี่ยงด้านเงินทุนระยะยาวของสหกรณ์ออมทรัพย์ต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์ นอกจากนี้ สหกรณ์ออมทรัพย์ไม่มีความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน เนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์ไม่ได้ดำเนินธุรกิจด้านซื้อขายเงินตราต่างประเทศ และกิจการวิเทศธุรกิจ ความเสี่ยงทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์จึงต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์

กิตติภูมิ ทองเจริญ (2546) ศึกษาการวิเคราะห์พัฒนาการและความมั่นคงของสหกรณ์ออมทรัพย์ กรณีศึกษา สหกรณ์ออมทรัพย์ 17 रामอินทรา จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการของสหกรณ์ออมทรัพย์ตลอดจนความมั่นคง รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของสหกรณ์ออมทรัพย์ ผลการศึกษาพบว่า สหกรณ์มีพัฒนาการที่ดี มีการบริหารสินทรัพย์ที่ดีตลอดจนประสบความสำเร็จในด้านส่งเสริมการออมทรัพย์แก่สมาชิก มีความมั่นคงในการบริหารงาน มีเสถียรภาพในระดับที่น่าพอใจทั้งด้านสภาพคล่อง ความเพียงพอของเงินทุน และอัตรากำไร แม้มีแนวโน้มที่ลดลง สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อความมั่นคงของสหกรณ์โดยใช้ CAMEL คือ ความสามารถในการทำกำไร

ไพโรพนา จำเริญอรุณ (2548: (3)-(4)) ศึกษาปัญหาและแนวทางในการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อกองสหกรณ์การเกษตร กรมศึกษา: สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ศึกษาปัญหา อุปสรรคในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ และศึกษาแนวทางแก้ไข ปัญหา และแนวทางการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ผลการศึกษาพบว่าสาเหตุของปัญหาด้านสินเชื่อที่มีสาเหตุมาจากคณะกรรมการดำเนินการ คือ คณะกรรมการดำเนินการทั้งหมดไม่เคยตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีสมาชิกผิดนัดชำระหนี้ และไม่เคยมิตตามการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกให้เป็นไปตามกำหนด นอกจากนี้ ร้อยละ 60 คณะกรรมการไม่เคยพิจารณาประเมินหลักทรัพย์ สำหรับสาเหตุที่มาจากเจ้าหน้าที่ ได้แก่ ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่ทั้งหมดไม่มีการวิเคราะห์แผนการกู้เงินของสมาชิกเพื่อใช้ประกอบพิจารณาของคณะกรรมการดำเนินการ และไม่ตรวจสอบการใช้เงินกู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ สำหรับแนวทางการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อ คือ จัดทำโครงการแก้ไขปัญหานี้ต่างชำระ ประชาสัมพันธ์ธุรกิจสหกรณ์ในหลายช่องทาง จัดทำข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกเป็นรายบุคคล ส่งเสริมอาชีพแก่สมาชิกควบคู่กับการให้สินเชื่อ และดำเนินการฟ้องร้องสมาชิกที่มีหนี้ต่างชำระโดยไม่มีเหตุผลอันควร

สาโรช อังสุมาลิน (2549: 3-4) วิจัยเรื่องการบริหารสินทรัพย์และหนี้สินของสหกรณ์ออมทรัพย์ กรมศึกษา: สหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการบริหารสินทรัพย์และหนี้สินของสหกรณ์ออมทรัพย์ ที่เป็นมาในอดีต 2) ศึกษาแนวทางในการบริหารสินทรัพย์และหนี้สินของสหกรณ์ออมทรัพย์ตามแนวทางของ GAP ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิจากรายงานกิจการประจำปี 2542-2546 ของสหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด ผลการศึกษาพบว่าในช่วงเวลาดังกล่าว การบริหารสินทรัพย์และหนี้สินของสหกรณ์ยังไม่เป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีการบริหารสินทรัพย์และหนี้สินแนว GAP สหกรณ์จึงไม่ได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากการลดลงของอัตราดอกเบี้ย จากการพยากรณ์ว่าอัตราดอกเบี้ยในปี 2547 มีแนวโน้มจะปรับตัวสูงขึ้น ดังนั้นสหกรณ์ควรปรับสัดส่วนสินทรัพย์และหนี้สินให้เป็นไปตามแนวคิดทฤษฎี คือปรับ GAP ให้เป็นบวกมากขึ้นโดยการเพิ่ม RSA ขึ้นและลด RSL ลง ซึ่งจะส่งผลให้สหกรณ์มีรายได้ดอกเบี้ยสุทธิเพิ่มมากขึ้นทำให้ได้รับประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยในการศึกษานี้การบริหารสินทรัพย์และหนี้สินของสหกรณ์ได้มุ่งเน้นไปที่การปรับ GAP เพื่อเพิ่มรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ โดยมีได้นำความเสี่ยงจากการลงทุนและสภาพคล่องทางการเงิน มาร่วมพิจารณาซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อการทำงานของสหกรณ์ได้

เสาวลักษณ์ วิชัยดิษฐ์ (2549) ศึกษาการวิเคราะห์การเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด เก็บรวบรวมข้อมูลใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากงบการเงิน ได้แก่ งบดุล งบกำไรขาดทุน จากหนังสือรายงานประจำปีของสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคาร

ไทยพาณิชย์ จำกัด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 – 2547 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ CAMELS Analysis ซึ่งเกี่ยวข้องกับทางการเงินใน 4 มิติ คือ ความเพียงพอของเงินทุน คุณภาพสินทรัพย์ ความสามารถในการทำกำไร และสภาพคล่องทางการเงิน จากการศึกษาพบว่า ด้านความเพียงพอของเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด ยังมีทุนไม่เพียงพอ ทั้งทุนเรือนหุ้นและทุนสำรองยังมีค่าต่ำกว่ามาตรฐาน มีการใช้แหล่งเงินทุนจากภายนอกมากกว่าแหล่งเงินทุนภายใน ทำให้ผลตอบแทนที่เกิดขึ้นลดลงจากเดิม เนื่องจากต้องชำระดอกเบี้ยจากการกู้ยืมจากแหล่งภายนอก ถือว่าสหกรณ์ยังไม่สามารถสร้างรายได้จากการลงทุนได้มากนัก และยังถือว่ามีความเสี่ยงอยู่ในด้านของเงินทุน ในด้านคุณภาพของสินทรัพย์ อยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่ามาตรฐาน เนื่องจากมีการปล่อยสินเชื่อให้แก่สมาชิกมาก ส่งผลให้ผลตอบแทนมีค่าลดลง สหกรณ์ไม่สามารถนำสินทรัพย์ที่มีอยู่ไปหาผลประโยชน์ได้ ด้านความสามารถในการทำกำไร อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าระบบสหกรณ์ออมทรัพย์โดยรวมเล็กน้อย เนื่องจากยังไม่สามารถบริหารค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับรายได้ ทำให้กำไรที่เกิดขึ้นมีค่าต่ำ และด้านสภาพคล่องทางการเงินของสหกรณ์อยู่ในเกณฑ์ที่สูงกว่าระบบสหกรณ์ออมทรัพย์โดยรวม ถือว่าสภาพคล่องดี มีความเพียงพอต่อความต้องการใช้เงิน อันเนื่องมาจากแหล่งที่มาของเงินทุนเป็นเงินรับฝากในสัดส่วนที่สูงมาก ถึงแม้จะมีการกู้ยืม สหกรณ์ก็ยังสามารถควบคุมสภาพคล่องทางการเงินได้ดีอยู่

ชมพูนุท ทรัพย์ทองคำ (2549: (3) – (4)) ทำการศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านสินเชื่อของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการกรมที่ดิน จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณภาพการบริหารจัดการธุรกิจสินเชื่อโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์อ้างอิง ศึกษาแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุน และศึกษาดัชนีทุนและผลตอบแทนเงินลงทุนของธุรกิจสินเชื่อ ผลการศึกษาด้านการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการธุรกิจสินเชื่อ พบว่า สหกรณ์มีสภาพคล่องทางการเงินที่ดี ประสิทธิภาพการทำรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน มีคุณภาพสินทรัพย์และการป้องกันความเสี่ยงอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน สำหรับแหล่งที่มาของเงินทุนที่สำคัญคือแหล่งเงินทุนภายในจากทุนเรือนหุ้นและเงินรับฝากจากสมาชิกซึ่งมีอัตราการเพิ่มขึ้นของทุนเรือนหุ้นร้อยละ 7.28 – 8.11 อัตราการเพิ่มขึ้นของเงินรับฝากร้อยละ 6.54- 21.76 ส่วนแหล่งใช้ไปของเงินทุนที่สำคัญคือ ให้สมาชิกกู้ยืมซึ่งมีอัตราการเพิ่มขึ้นของสินเชื่อร้อยละ 5.13 – 28.65 สำหรับต้นทุนผลตอบแทนเงินลงทุน พบว่า มีผลตอบแทนจากการลงทุนสูงกว่าต้นทุนเงินลงทุน โดยมีต้นทุนเงินลงทุนเฉลี่ยร้อยละ 3.52 มีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนเฉลี่ยร้อยละ 7.06 และมีผลต่างในการบริหารจัดการให้มีกำไรสุทธิทางธุรกิจ ร้อยละ 3.54

สกล โหมงาม (2550) ศึกษาเรื่อง การบริหารสินเชื่อจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการในการบริหารสินเชื่อและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารสินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

สาขาแม่วังจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า การที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาแม่วังจังหวัดเชียงใหม่ มีผลการดำเนินงานต่ำกว่าเป้าหมายและมีหนี้ค้างชำระสูงนั้น เนื่องมาจากวิธีการในการบริหารสินเชื่อในขั้นตอนก่อนการให้สินเชื่อและหลังการให้สินเชื่อแก่ลูกค้าของธนาคาร นั้นมีการปฏิบัติงานที่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ธนาคารกำหนด โดยเฉพาะการคัดเลือกลูกค้าใหม่และการวิเคราะห์สินเชื่อ ซึ่งสาเหตุเกิดจากแผนงานประจำปีของสาขามีการปรับปรุงแผนใหม่จากผู้บริหารระดับสูง เพื่อตอบสนองเป้าหมายรวมระดับประเทศในการขยายการเจริญเติบโตทางธุรกิจของธนาคาร โดยไม่ได้คำนึงถึงศักยภาพที่แท้จริงในการปฏิบัติงานของสาขา และหลังจากการให้สินเชื่อไปแล้วทางธนาคารไม่ได้ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้ของลูกค้าอย่างจริงจัง

ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารสินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาแม่วัง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งประกอบไปด้วย 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยทางด้านลูกค้าและปัจจัยทางด้านธนาคาร โดยส่วนของปัจจัยทางด้านลูกค้า พบว่า ประวัติการชำระหนี้ของลูกค้ามีความสำคัญต่อการบริหารสินเชื่อของธนาคาร ซึ่งพบว่ากลุ่มลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระในปัจจุบันจะเคยมีประวัติการเป็นหนี้ค้างชำระในอดีตมาก่อน ส่วนปัจจัยทางด้านวัตถุประสงค์ของการกู้เงินพบว่า กลุ่มลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระจะกู้เงินจากธนาคารเป็นสัญญาเงินกู้ระยะยาวมากกว่าลูกค้าที่กู้เงินเป็นสัญญาเงินกู้ระยะสั้น และปัจจัยทางด้านลักษณะการนำเงินกู้ไปใช้ พบว่า กลุ่มลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระจะไม่ได้นำเงินกู้ไปปฏิบัติตามวัตถุประสงค์การกู้เงิน ส่วนปัจจัยทางด้านความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้า พบว่า กลุ่มลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระจะมีเงินฝากน้อยกว่าหนี้สิน และปัจจัยทางด้านความตั้งใจในการชำระหนี้ของลูกค้า พบว่า กลุ่มลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระจะไม่พยายามที่จะแก้ไขปัญหาด้วยตัวเองหากมีปัญหาไม่สามารถส่งชำระหนี้ได้ตามกำหนด ต้องรอให้ธนาคารมาช่วยแก้ไขให้

ส่วนปัจจัยทางด้านธนาคาร พบว่า ปัจจัยทางด้านนโยบายรัฐบาลที่มุ่งเน้นการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรซึ่งมีความเสี่ยงสูง และการที่ธนาคารจำเป็นต้องรับเกษตรกรที่ไม่มีคุณภาพเข้ามาเป็นลูกค้าตามนโยบายของรัฐบาล รวมทั้งการเร่งจ่ายสินเชื่อให้ได้ตามเป้าหมายตามนโยบายของรัฐบาลซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อการบริหารสินเชื่อของธนาคารก่อให้เกิดหนี้ค้างชำระสูง ส่วนปัจจัยทางด้านคุณสมบัติของพนักงาน พบว่า พนักงานธนาคารไม่ได้รับการอบรมพัฒนาเพิ่มเติมความรู้ด้านสินเชื่ออย่างต่อเนื่อง รวมทั้งขาดการควบคุมและติดตามการใช้จ่ายเงินของลูกค้าอย่างจริงจังมีผลต่อการบริหารสินเชื่อของธนาคารก่อให้เกิดหนี้ค้างชำระสูง และปัจจัยทางด้านการมีข้อมูลรายละเอียดของลูกค้า พบว่า การขาดข้อมูลรายละเอียดของลูกค้าที่เป็นจริงในการพิจารณาสินเชื่อให้กับลูกค้าจะมีผลทำให้เกิดหนี้ค้างชำระสูงตามมา

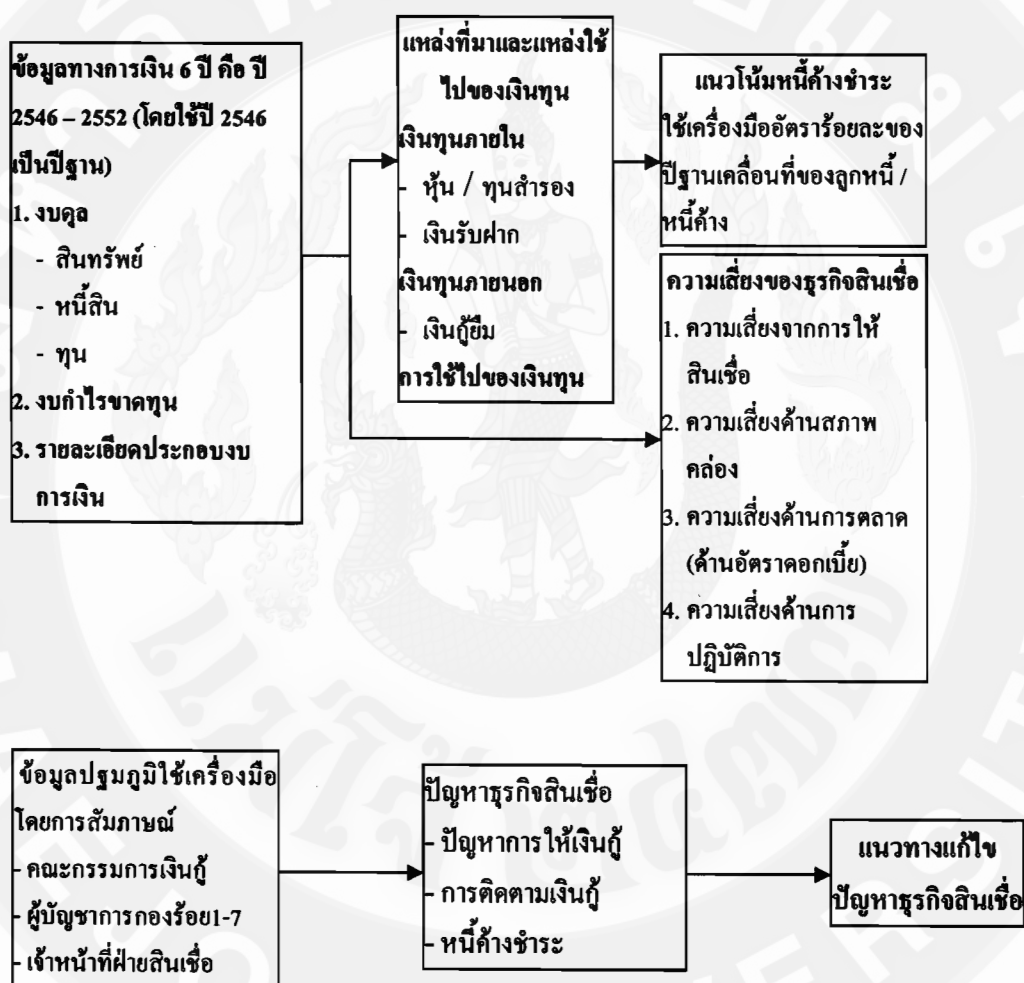
ปิยะนุช นกน้อย (2551: (3)–(4)) ศึกษาการวิเคราะห์ความเสี่ยงของธุรกิจสินเชื่อ และความเพียงพอของเงินทุนสหกรณ์ออมทรัพย์การสื่อสารแห่งประเทศไทย จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเสี่ยงทางการเงิน รวมทั้งศึกษาหาแนวทางในการบริหารจัดการเงินทุน และนโยบายการจัดการธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ออมทรัพย์การสื่อสารแห่งประเทศไทย จำกัด ผลการศึกษาความเสี่ยงทางการเงินพบว่าสหกรณ์มีความเสี่ยงทางการเงินต่ำ โดยมีความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อต่ำ มีความเสี่ยงด้านสภาพคล่องอยู่ในระดับดี มีความเสี่ยงด้านการตลาด (ด้านอัตราดอกเบี้ย) ต่ำ มีความเสี่ยงด้านปฏิบัติการสูง

ภาคสรุป

จากการตรวจเอกสาร ทำให้ผู้ศึกษามีความเข้าใจถึงทฤษฎี และแนวคิด ที่จะนำมาใช้ในการศึกษารั้วนี้ ซึ่งในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ สหกรณ์มีแหล่งที่มาของเงินทุนเพื่อใช้ในการดำเนินธุรกิจ 2 แหล่งที่สำคัญ คือ แหล่งเงินทุนภายในและแหล่งเงินทุนภายนอก แหล่งเงินทุนภายในเกิดจากการระดมเงินทุนในรูปของทุนเรือนหุ้น และเงินฝากจากสมาชิก ส่วนแหล่งเงินทุนภายนอกเกิดจากการกู้ยืมจากสถาบันการเงินอื่น ๆ ซึ่งแหล่งทุนที่สำคัญของสหกรณ์ คือ แหล่งเงินทุนภายใน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทุนเรือนหุ้น รองลงมาคือ เงินรับฝากจากสมาชิก และจากข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์จะเห็นว่า สหกรณ์มีปริมาณของเงินกู้จากแหล่งทุนภายนอกค่อนข้างสูง ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดความเสี่ยงกับสหกรณ์ในอนาคต อีกทั้ง การบริหารจัดการหนี้ค้างชำระของสหกรณ์โดยการปรับโครงสร้างหนี้ที่ไม่เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการสหกรณ์ อาจจะส่งผลกระทบต่อแนวโน้มหนี้ในอนาคตและกระทบต่อรายได้และความมั่นคงของสหกรณ์ในระยะยาวได้ ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้ อาจจะสะท้อนให้เห็นถึงความเสี่ยงทางธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ ดังนั้น ความเข้าใจถึงแหล่งที่มาของเงินทุนสหกรณ์ แนวคิดเกี่ยวกับความเสี่ยง รวมไปถึงอัตราส่วนทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยง และแนวโน้มหนี้ค้างชำระ จะสามารถทำให้วิเคราะห์สถานการณ์ที่แท้จริงของสหกรณ์ได้อย่างชัดเจน ซึ่งอันจะเป็นแนวทางให้สหกรณ์สามารถวางแผนในการบริหารสินเชื่อได้อย่างเหมาะสมกับเศรษฐกิจปัจจุบัน และจากทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ สามารถนำมากำหนดเป็นแนวทางในการศึกษา สรุปได้ดังกรอบแนวคิดของการศึกษาดังแสดงในภาพ 4

กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากการตรวจสอบเอกสารข้อมูลทางการเงินต่าง ๆ ของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจ
ตระเวรชายแดนที่ 24 จำกัด ระหว่างปีบัญชี 2547 – 2551 และผลงานวิจัยต่าง ๆ สามารถนำมา
กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาตามภาพ 4

ภาพ 4 กรอบแนวคิดในการศึกษา

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ความเสี่ยงธุรกิจสินเชื่อจากแนวโน้มหนี้ค้างชำระของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาข้อมูลจากเอกสารทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด ในปีการบัญชี 2547 – 2551

สถานที่ดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้ได้ดำเนินการศึกษาในสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 เลขที่ 187 หมู่ 4 ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

ประชากร

ประชากรที่ใช้ศึกษา คือ คณะกรรมการเงินกู้จำนวน 9 ราย ฝ่ายจัดการและเจ้าหน้าที่สินเชื่อ จำนวน 5 ราย และผู้บัญชาการกองร้อยตชด.241-247 จำนวน 5 ราย รวม 19 ราย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลในการศึกษาประกอบด้วย

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ซึ่งเป็นคำถามปลายปิด และปลายเปิด โดยสัมภาษณ์คณะกรรมการเงินกู้ ฝ่ายจัดการ และผู้บัญชาการกองร้อยตชด. 241-247 โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในสหกรณ์ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์

ตอนที่ 2 ปัญหาการให้สินเชื่อของสหกรณ์ ประกอบด้วย

1) ปัญหาด้านเงินทุนของสหกรณ์ในการให้สินเชื่อ ปัญหาด้านความเพียงพอของเงินทุนภายในและภายนอก (ปริมาณเงินทุนและต้นทุนเงินทุน)

2) ปัญหาด้านระเบียบ/ข้อบังคับการให้สินเชื่อของสหกรณ์ ที่ทำให้เกิดปัญหาการให้สินเชื่อและหนี้ค้างชำระ

3) ปัญหาด้านวงเงินการให้กู้ ได้แก่ วงเงินกู้ระยะสั้น และระยะปานกลาง

4) ปัญหาด้านหลักประกันเงินกู้

5) ปัญหาด้านการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้

6) ปัญหาด้านการหักชำระเงินกู้ยืมจากสหกรณ์

ตอนที่ 3 แนวทางการแก้ไขปัญหาการให้สินเชื่อ ประกอบด้วย ด้านเงินทุน ด้านระเบียบและข้อบังคับในการให้สินเชื่อ ด้านการกำหนดวงเงินให้กู้และอัตราเงินกู้ (3 ประเภท) ด้านหลักประกันเงินกู้ ด้านการหักชำระเงินกู้ และด้านอื่น ๆ

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากงบการเงิน รายงานกิจการประจำปีของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด ในปีทางบัญชี 2547 – 2551 เอกสารทางวิชาการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณ (quantitative method) โดยใช้อัตราส่วนทางการเงินวัดความเสี่ยงของธุรกิจสินเชื่อ และแนวโน้มหนี้ค้างชำระ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด ในปีทางบัญชี 2547 – 2551 ดังนี้

1. ปัญหาธุรกิจสินเชื่อจะรวบรวมจากข้อมูลปฐมภูมิโดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลปัญหาการให้สินเชื่อและการติดตามหนี้ค้างชำระ

2. การวิเคราะห์แนวโน้มหนี้ค้างชำระ ใช้เครื่องมือการวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้มโดยวิธีอัตราร้อยละของปีฐานคงที่ โดยใช้ข้อมูลงบการเงินในปีบัญชี 2546 เป็นปีฐาน และใช้ข้อมูลงบการเงินในปีบัญชี 2547 – 2551 เทียบกับปีฐาน

$$G_i = \frac{X_{(1,2,3,\dots,n)} - X_{(1,2,3,\dots,n)-1}}{X_i} \times 100$$

โดย G_i คือ อัตราการเพิ่มลดของปีที่ต้องการหา

$X_{(1,2,3,\dots,n)}$ คือ ตัวเลขของรายการตามปีที่ต้องการหาอัตราเพิ่ม (ลด)

X_i คือ ปีฐาน

3. การวิเคราะห์ความเสี่ยงของสหกรณ์ 4 ด้าน ดังนี้

3.1 ความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อ ใช้อัตราส่วนทางการเงินที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.1.1 อัตราส่วนหนี้สูญสุทธิต่อเงินให้สินเชื่อรวม สูตรที่ใช้คำนวณ คือ

$$\text{อัตราส่วนหนี้สูญสุทธิต่อเงินให้สินเชื่อ} = \frac{\text{หนี้สูญสุทธิ}}{\text{เงินให้สินเชื่อ}}$$

3.1.2 อัตราส่วนทุนสำรองต่อเงินให้สินเชื่อรวม

$$\text{อัตราส่วนทุนสำรองต่อเงินให้สินเชื่อ} = \frac{\text{ทุนสำรอง}}{\text{เงินให้สินเชื่อ}}$$

3.1.3 อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อรวม สูตรที่ใช้คำนวณ คือ

$$\text{อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อ} = \frac{\text{ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ}}{\text{เงินให้สินเชื่อ}}$$

3.1.4 อัตราการขยายตัวของสินเชื่อ สูตรที่ใช้คำนวณ คือ

$$\text{อัตราการขยายตัวของสินเชื่อ} = \frac{\text{สินเชื่อรวมสิ้นปี} - \text{สินเชื่อรวมต้นปี}}{\text{สินเชื่อรวมต้นปี}}$$

3.2 ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ใช้อัตราส่วนทางการเงินที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.2.1 อัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวม

$$\text{อัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

3.2.2 อัตราส่วนเงินรับฝากต่อสินทรัพย์รวม

$$\text{อัตราส่วนเงินรับฝากต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{เงินรับฝาก}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

3.2.3 อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

3.2.4 อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

$$\text{อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อสุทธิต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{เงินให้สินเชื่อสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

3.3 ความเสี่ยงด้านการตลาด(ด้านอัตราดอกเบี้ย) ใช้อัตราส่วนทางการเงินที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.3.1 อัตราส่วนดอกเบี้ยรับต่อสินทรัพย์รวม

$$\text{อัตราส่วนดอกเบี้ยรับต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{ดอกเบี้ยรับ}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

3.3.2 อัตราดอกเบี้ยจ่ายต่อสินทรัพย์รวม

$$\text{อัตราส่วนดอกเบี้ยจ่ายต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{ดอกเบี้ยจ่าย}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

3.3.3 ส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่าย

$$\text{ส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่าย} = \text{ดอกเบี้ยรับ} - \text{ดอกเบี้ยจ่าย}$$

3.4 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ ใช้อัตราส่วนทางการเงินที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.4.1 อัตราส่วนสินทรัพย์รวมต่อจำนวนพนักงาน

$$\text{อัตราส่วนสินทรัพย์รวมต่อจำนวนพนักงาน} = \frac{\text{สินทรัพย์รวม}}{\text{จำนวนพนักงาน}}$$

3.4.2 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายของพนักงานต่อจำนวนของพนักงาน

$$\text{อัตราส่วนค่าใช้จ่ายพนักงานต่อจำนวนของพนักงาน} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายของพนักงาน}}{\text{จำนวนพนักงาน}}$$

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ความเสี่ยงธุรกิจสินเชื่อจากแนวโน้มหนี้ค้างชำระของ
สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาของธุรกิจ
สินเชื่อและแนวทางแก้ไขปัญหาธุรกิจสินเชื่อ แนวโน้มหนี้ค้างชำระ และความเสี่ยงของธุรกิจ
สินเชื่อของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด ผลการศึกษาแบ่งเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ปัญหาของธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่
24 จำกัด แบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ส่วนที่ 2 ปัญหาการให้สินเชื่อของสหกรณ์

ตอนที่ 2 แนวโน้มหนี้ค้างชำระของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่
24 จำกัด

ตอนที่ 3 ความเสี่ยงของธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวน
ชายแดนที่ 24 จำกัด

ตอนที่ 4 แนวทางแก้ไขปัญหาธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวน
ชายแดนที่ 24 จำกัด

ตอนที่ 1 ปัญหาของธุรกิจสินค้าของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การดำรงตำแหน่งในสหกรณ์ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งในสหกรณ์ และระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์

จากตาราง 4 พบว่า

เพศ ผู้ให้ข้อมูลเป็นเพศชายร้อยละ 63.2 เป็นเพศหญิงร้อยละ 36.8

อายุ ผู้ให้ข้อมูลมีอายุ 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.1 รองลงมาคือ 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.6 มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.1 และ ไม่เกิน 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.3 ซึ่งเฉลี่ยแล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุ 44.79 ปี สูงสุด 55 ปี และต่ำสุด 25 ปี

ระดับการศึกษา ผู้ให้ข้อมูลมีการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 63.2 รองลงมาคือ สูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 15.8 ที่เหลือมีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรืออนุปริญญา เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 10.5

การดำรงตำแหน่งในปัจจุบันของสหกรณ์ ผู้ให้ข้อมูลดำรงตำแหน่งคณะกรรมการเงินกู้ ร้อยละ 47.4 เป็นเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ร้อยละ 26.3 และ เป็นผู้บัญชาการกองร้อย ดชด. ร้อยละ 26.3

ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งในปัจจุบันมาแล้ว 4 ปี ไม่เกิน 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.3 รองลงมาคือ 1 ปี ไม่เกิน 2 ปี ดำรงตำแหน่งมาแล้ว 3 ปี ไม่เกิน 4 ปี และ 5 ปีขึ้นไป เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 21.1 และ ดำรงตำแหน่งมาแล้ว 2 ปี ไม่เกิน 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.2 ซึ่งเฉลี่ยแล้วอยู่ในตำแหน่งปัจจุบันมาแล้ว 4.25 ปี สูงสุด 21.83 ปี และต่ำสุด 0.67 ปี

ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ ผู้ให้ข้อมูลที่ไม่ใช่พนักงานหรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ เป็นสมาชิกสหกรณ์มาแล้ว เกินกว่า 16 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 31.6 รองลงมาคือ ไม่เกิน 5 ปี และคิดเป็นร้อยละ 26.3 รองลงมาคือ 11 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.5 และ 6 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.3 ซึ่งเฉลี่ยแล้วเป็นสมาชิกสหกรณ์มาแล้ว 13.10 ปี สูงสุด 32 ปี และต่ำสุด 0.50 ปี

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล	จำนวน (n=19)	ร้อยละ	ค่าสถิติ
เพศ			
ชาย	12	63.2	
หญิง	7	36.8	
อายุ (ปี)			
ไม่เกิน 30	1	5.3	$\bar{X}$ = 44.79 ปี
31 - 40	4	21.1	S.D. = 8.148
41 - 50	8	42.1	Min. = 25 ปี
51 - 60	6	31.6	Max. = 55 ปี
ระดับการศึกษา			
ม.6/ปวช.	2	10.5	
ปวส./อนุปริญญา	2	10.5	
ปริญญาตรี	12	63.2	
สูงกว่าปริญญาตรี	3	15.8	
การดำรงตำแหน่งปัจจุบันในสหกรณ์			
คณะกรรมการเงินกู้	9	47.4	
ฝ่ายจัดการ	5	26.3	
ผู้บัญชาการกองร้อย ดชค.	5	26.3	
ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน (ปี)			
ไม่เกิน 1	1	5.2	$\bar{X}$ = 4.25 ปี
1 ไม่เกิน 2	4	21.1	S.D. = 4.513
2 ไม่เกิน 3	1	5.2	Min. = 0.67 ปี
3 ไม่เกิน 4	4	21.1	Max. = 21.83 ปี
4 ไม่เกิน 5	5	26.3	
6 ขึ้นไป	4	21.1	
ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ (ปี)			
เป็นพนักงานสหกรณ์	5	26.3	
ไม่เกิน 5	5	26.3	$\bar{X}$ = 13.10 ปี
6 - 10	1	5.3	S.D. = 10.455
11 - 15	2	10.5	Min. = 0.50 ปี
16 ขึ้นไป	6	31.6	Max. = 32.00 ปี

ส่วนที่ 2 ปัญหาการให้สินเชื่อของสหกรณ์

เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการให้สินเชื่อของสหกรณ์ 6 ด้าน ประกอบด้วย ปัญหาด้านเงินทุน ปัญหาด้านระเบียบ/ข้อบังคับการให้สินเชื่อของสหกรณ์ ปัญหาด้านวงเงินให้กู้ ปัญหาด้านหลักประกันเงินกู้ ปัญหาด้านการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และปัญหาด้านการหักชำระเงินกู้ยืมจากสหกรณ์

ปัญหาด้านเงินทุน

จากตาราง 5 พบว่า

ความเพียงพอของเงินรับฝาก ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่าการระดมทุนจากเงินรับฝากของสหกรณ์ไม่เพียงพอต่อการใช้เป็นเงินทุนในการให้สินเชื่อแก่สมาชิก คิดเป็นร้อยละ 73.7 มีเพียงร้อยละ 26.3 เท่านั้นที่เห็นว่าเพียงพอ ซึ่งสาเหตุที่ไม่เพียงพอ ได้แก่ สมาชิกกู้เงินมากกว่าออมเงิน ร้อยละ 42.1 ความต้องการเงินกู้มีมาก ร้อยละ 26.3 และสหกรณ์ให้วงเงินสินเชื่อสูง ร้อยละ 5.3

ความเพียงพอของทุนเรือนหุ้น ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าการระดมทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์ไม่เพียงพอต่อการใช้เป็นเงินทุนในการให้สินเชื่อแก่สมาชิก คิดเป็นร้อยละ 63.2 มีเพียงร้อยละ 36.8 เท่านั้นที่เห็นว่าเพียงพอ ซึ่งสาเหตุที่ไม่เพียงพอ ได้แก่ เจตนาของสมาชิกไม่ใช่สมัครเพื่อออม แต่สมัครเพื่อประสงค์ขอกู้จึงถือหุ้นน้อย ร้อยละ 31.6 การระดมเงินทุนจากสมาชิก หุ้น เงินฝาก ทำได้ยาก และสมาชิกสะสมหุ้นน้อย ร้อยละ 10.5 และสหกรณ์ขยายวงเงินกู้ให้กับสมาชิกมากเกินไปเกินกว่าหุ้นที่มี ร้อยละ 21.1

การกู้ยืมจากแหล่งทุนภายนอก ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดตอบว่าสหกรณ์ต้องกู้ยืมจากแหล่งทุนภายนอก เพราะ เงินทุนไม่เพียงพอต่อการกู้ยืมของสมาชิก ร้อยละ 47.4 ดอกเบี้ยสูงกว่าธนาคาร ร้อยละ 26.3 สหกรณ์จะได้อำนาจแข็งแกร่ง ต้องสนับสนุนกิจการสหกรณ์ด้วยกัน ร้อยละ 15.8 และต้องระดมทุนเพื่อให้เกิดสภาพคล่อง ร้อยละ 10.5 โดยกู้จากสหกรณ์ออมทรัพย์อื่น เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์ สหกรณ์ออมทรัพย์การบินไทย สหกรณ์ออมทรัพย์กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จำกัด เป็นต้น ร้อยละ 52.6 ธนาคารพาณิชย์อื่น ร้อยละ 42.1 และธนาคารกรุงไทย ร้อยละ 5.3

หากพิจารณาในแต่ละตำแหน่งจะเห็นว่าทั้งคณะกรรมการเงินกู้ เจ้าหน้าที่สินเชื่อ และผู้บัญชาการกองร้อย คชด. ต่างมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ เงินรับฝาก และทุนเรือนหุ้นไม่เพียงพอในการดำเนินงาน เนื่องจากความต้องการสินเชื่อมีมากกว่าเงินทุนที่สหกรณ์ระดมได้ ซึ่งทั้ง 3 กลุ่มเห็นว่าสหกรณ์ต้องกู้จากแหล่งทุนภายนอก เพราะเงินทุนดำเนินงานไม่เพียงพอ โดย

คณะกรรมการเงินกู้เห็นว่า แหล่งทุนที่เหมาะสม คือ ธนาคารพาณิชย์ ส่วนเจ้าหน้าที่สินเชื่อ และผู้
 บัญชาการกองร้อย ดชด. เห็นว่า แหล่งเงินกู้ภายนอกที่เหมาะสมคือ สหกรณ์ออมทรัพย์อื่น

จากข้อมูลข้างต้นกล่าวได้ว่าสหกรณ์มีปัญหาค่าความไม่เพียงพอของเงินทุน ทั้งเงินทุน
 ที่ระดมได้จากเงินรับฝาก และทุนเรือนหุ้น ซึ่งทำให้สหกรณ์ต้องกู้ยืมจากแหล่งเงินทุนภายนอก
 โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากสหกรณ์ออมทรัพย์อื่น

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของปัญหาด้านเงินทุนจำแนกตามตำแหน่งงานของผู้ให้ข้อมูล

ปัญหาด้านเงินทุน	ตำแหน่ง							
	คณะกรรมการ เงินกู้		ฝ่ายจัดการ/ เจ้าหน้าที่สินเชื่อ		ผู้บัญชาการ กองร้อย ดชด.		รวม	
	(n=9)		(n=5)		(n=5)		(n=19)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความเพียงพอของเงินรับฝากสำหรับ ให้สินเชื่อแก่สมาชิก								
เพียงพอ	2	22.2	1	20.0	2	40.0	5	26.3
ไม่เพียงพอ	7	77.8	4	80.0	3	60.0	14	73.7
สมาชิกกู้เงินมากกว่าออมเงิน	7	77.8			1	20.0	8	42.1
ความต้องการเงินกู้มีมาก			4	80.0	1	20.0	5	26.3
วงเงินให้สินเชื่อสูง					1	20.0	1	5.3
ความเพียงพอของเงินทุนเรือนหุ้น สำหรับให้สินเชื่อแก่สมาชิก								
เพียงพอ	2	22.2	3	60.0	2	40.0	7	36.8
ไม่เพียงพอ	7	66.7	2	60.0	3	60.0	12	63.2
เจตนาของสมาชิกไม่ใช่สมัคร เพื่อออม แต่สมัครเพื่อประสงค์ ขอกู้จึงถือหุ้นน้อย	4	33.3		20.0	2	40.0	6	31.6
การระดมเงินทุนจากสมาชิก หุ้น เงินฝาก ทำได้ยาก และสมาชิก สะสมหุ้นน้อย			2	40.0			2	10.5
สหกรณ์ขายวงเงินกู้ให้กับ สมาชิกมากเกินไปจนเกินกว่าหุ้นที่มี	3	33.3			1	20.0	4	21.1

ตาราง 5 (ต่อ)

ปัญหาด้านเงินทุน	ตำแหน่ง							
	คณะกรรมการ		ฝ่ายจัดการ/		ผู้บัญชาการ		รวม	
	เงินกู้		เจ้าหน้าที่สินเชื่อ		กองร้อย ทชด.			
	(n=9)		(n=5)		(n=5)		(n=19)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การกู้ยืมจากแหล่งทุนภายนอก								
ต้องกู้	9	100.0	5	100.0	5	100.0	19	100.0
ไม่ต้องกู้	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0
แหล่งเงินกู้								
สหกรณ์ออมทรัพย์อื่น เช่น สหกรณ์	2	22.2	4	80.0	4	80.0	10	52.6
ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์ สหกรณ์								
ออมทรัพย์การบินไทย สหกรณ์								
ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย								
การแพทย์ จำกัด เป็นต้น								
ธนาคารพาณิชย์อื่น	6	66.7	1	20.0	1	20.0	8	42.1
ธนาคารกรุงไทย	1	11.1					1	5.3
สาเหตุที่ต้องกู้จากภายนอก								
เงินทุนไม่เพียงพอต่อการกู้ยืมของ	4	44.4	3	60.0	2	40.0	9	47.4
สมาชิก								
ดอกเบี้ยสูงกว่าธนาคาร	2	22.2	2	40.0	1	20.0	5	26.3
สหกรณ์จะได้มีความแข็งแกร่ง ต้อง	1	11.1			2	40.0	3	15.8
สนับสนุนกิจการสหกรณ์ด้วยกัน								
ต้องระดมทุนเพื่อให้เกิดสภาพคล่อง	2	22.2					2	10.5

ปัญหาด้านระเบียบ/ข้อบังคับการให้สินเชื่อของสหกรณ์

จากตาราง 6 พบว่า

ปัญหาการให้สินเชื่อจากความไม่คล่องตัว และการเปิดโอกาสทางด้านระเบียบ/ข้อบังคับ ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่ามีปัญหาจากความไม่คล่องตัว และการเปิดโอกาสทางด้านระเบียบ/ข้อบังคับ ร้อยละ 63.2 เนื่องจาก ระเบียบ/ข้อบังคับมีการขยายวงเงินสินเชื่อสูงขึ้น ไม่สอดคล้องกับ

การค้าประกัน ร้อยละ 57.9 และ ข้อบังคับ ระเบียบมากเกินไปไม่คล่องตัว ร้อยละ 5.3 ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่เห็นว่าไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 36.8 เนื่องจากระเบียบข้อบังคับกำหนดไว้ชัดเจน ผู้เกี่ยวข้องเข้าใจหลักเกณฑ์

เมื่อพิจารณาความเห็นของทั้ง 3 กลุ่ม พบว่าคณะกรรมการเงินกู้ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อส่วนใหญ่เห็นว่ามีปัญหา ส่วนผู้บังคับบัญชาการกองร้อย ดชค. ส่วนใหญ่เห็นว่าไม่มีปัญหา ซึ่งผู้ให้ข้อมูลที่เห็นว่ามีปัญหาส่วนใหญ่เห็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ การขยายวงเงินสินเชื่อ ไม่สอดคล้องกับการค้าประกัน สำหรับผู้ให้ข้อมูลที่เห็นว่าไม่มีปัญหาทั้งหมดเห็นว่าระเบียบข้อบังคับกำหนดไว้ชัดเจน ฉะนั้นผู้เกี่ยวข้องเข้าใจหลักเกณฑ์และยอมรับในหลักเกณฑ์นั้น ๆ ของสหกรณ์

ปัญหาการเพิ่มขึ้นของหนี้ค้างจากกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์ ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่ากฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์ไม่ได้ทำให้หนี้ค้างเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 84.2 เนื่องจาก มีการพิจารณาก่อนให้สินเชื่อแก่สมาชิกอย่างรัดกุมและรอบคอบ ร้อยละ 47.4 ระบบการดำเนินการเป็นการหัก ณ ที่จ่าย ร้อยละ 31.6 และ ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของสมาชิก คิดเป็นร้อยละ 5.3 สำหรับผู้ที่เห็นว่ากฎระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์ ทำให้หนี้ค้างเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 15.8 เนื่องจาก การขยายวงเงินสินเชื่อ ไม่สอดคล้องกับความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิก ร้อยละ 10.5 และระเบียบข้อบังคับการให้สินเชื่อไม่ครอบคลุมกรณีสมาชิกมีหนี้หลายแห่ง คิดเป็นร้อยละ 5.3

เมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่มพบว่าทุกกลุ่มส่วนใหญ่เห็นสอดคล้องกันว่ากฎระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์ไม่ทำให้เกิดปัญหานี้ค้างเพิ่มขึ้น โดยคณะกรรมการเงินกู้ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อให้เหตุผลที่ไม่เพิ่มขึ้นสอดคล้องกันว่าเป็นเพราะในการพิจารณาให้สินเชื่อ คณะกรรมการมีการพิจารณาอย่างรัดกุมและรอบคอบ ในขณะที่ผู้บังคับบัญชาการกองร้อย ดชค. เห็นว่า สาเหตุที่ทำให้ไม่มีหนี้ค้างเพิ่มขึ้น เนื่องจาก ระบบการหักเงินของสหกรณ์ เป็นระบบหัก ณ ที่จ่าย

สำหรับผู้ให้ข้อมูลที่เห็นว่ากฎระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์มีส่วนทำให้เกิดหนี้ค้างเพิ่มขึ้น ซึ่งมีเพียง 2 กลุ่ม คือ คณะกรรมการเงินกู้ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ซึ่งต่างก็เห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าสาเหตุเป็นเพราะการขยายวงเงินสินเชื่อ ไม่สอดคล้องกับความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิก

จากข้อมูลข้างต้น อาจกล่าวได้ว่าสหกรณ์เกิดปัญหาจากระเบียบ/ข้อบังคับการให้สินเชื่อของสหกรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขยายวงเงินสินเชื่อซึ่งไม่สอดคล้องกับการค้าประกัน แต่ระเบียบ/ข้อบังคับการให้สินเชื่อของสหกรณ์มิใช่สาเหตุหรือเป็นปัญหาที่ทำให้เกิดหนี้ค้างเพิ่มขึ้น เนื่องจากในการพิจารณาให้สินเชื่อคณะกรรมการเงินกู้ได้พิจารณาด้วยความรัดกุมและรอบคอบ

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของปัญหาด้านระเบียบ/ข้อบังคับการให้สินเชื่อของสหกรณ์จำแนกตามตำแหน่งของผู้ให้ข้อมูล

ปัญหาด้านระเบียบ/ข้อบังคับการให้ สินเชื่อของสหกรณ์	ตำแหน่ง							
	คณะกรรมการ เงินกู้ (n=8)		ฝ่ายจัดการ/ เจ้าหน้าที่สินเชื่อ (n=6)		ผู้บัญชาการ กองร้อย ทชด. (n=5)		รวม (n=19)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาการให้สินเชื่อจากความไม่ คล่องตัว และการเปิดโอกาสทางด้าน ระเบียบ/ข้อบังคับ								
ไม่มีปัญหา	3	33.3	1	20.0	3	60.0	7	36.8
ระเบียบข้อบังคับกำหนดไว้ ชัดเจน ผู้กู้เข้าใจหลักเกณฑ์ดี	3	33.3	1	20.0	3	60.0	7	36.8
มีปัญหา	6	66.7	4	80.0	2	40.0	12	63.2
ขยายวงเงินสินเชื่อสูงขึ้น ไม่ สอดคล้องกับการค้าประกัน	5	55.6	4	80.0	2	40.0	11	57.9
ข้อบังคับมาก ไม่คล่องตัว	1	11.1					1	5.3
ปัญหาการเพิ่มขึ้นของหนี้ค้างจากกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์								
ไม่เพิ่มขึ้น	8	88.9	3	60.0	5	100.0	16	84.2
มีการพิจารณาให้สินเชื่ออย่าง รัดกุมและรอบคอบ	5	55.6	2	40.0	2	40.0	9	47.4
ระบบหัก ณ ที่จ่าย	2	22.2	1	20.0	3	60.0	6	31.6
ขึ้นกับพฤติกรรมของสมาชิก	1	11.1					1	5.3
เพิ่มขึ้น	1	11.1	2	40.0			3	15.8
การขยายวงเงินสินเชื่อ ไม่ สอดคล้องกับความสามารถใน การชำระหนี้ของสมาชิก	1	11.1	1	20.0			2	10.5
ระเบียบ ข้อบังคับการให้สินเชื่อ ไม่ครอบคลุมกรณีสมาชิกมีหนี้ หลายแห่ง								
			1	20.0			1	5.3

ปัญหาด้านวงเงินให้กู้

จากตาราง 7 พบว่า

ความเหมาะสมในการกำหนดวงเงินกู้ระยะสั้น ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่าวงเงินกู้ระยะสั้นมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 94.7 เนื่องจากสอดคล้องกับรายได้ และความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิก ร้อยละ 68.4 สหกรณ์มีเงินเพียงพอให้สมาชิกกู้ยืม ร้อยละ 15.8 และสอดคล้องกับความต้องการสินเชื่อของสมาชิกในปัจจุบัน ร้อยละ 10.5 ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่เห็นว่าวงเงินกู้ระยะสั้นไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 5.3 เนื่องจาก วงเงินกูน้อยเกินไปไม่สอดคล้องกับภาวะความต้องการสินเชื่อของสมาชิกในปัจจุบัน

เมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่มจะเห็นว่าทุกกลุ่มมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าการกำหนดวงเงินกู้ระยะสั้นมีความเหมาะสม เพราะสอดคล้องกับรายได้ และความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิก ส่วนกลุ่มที่เห็นว่าไม่เหมาะสมมีเพียงกลุ่มเดียวคือ คณะกรรมการเงินกู้ เนื่องจากน้อยเกินไปไม่สอดคล้องกับภาวะปัจจุบัน

ความเหมาะสมในการกำหนดวงเงินกู้ระยะปานกลาง ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่าวงเงินกู้ระยะปานกลาง มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 84.2 เนื่องจากสอดคล้องกับรายได้ และความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิก ร้อยละ 57.9 เป็นการขยายเวลาการชำระหนี้ให้สมาชิก ร้อยละ 15.8 และสอดคล้องกับแหล่งที่มาของเงินกู้ ร้อยละ 10.5 ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่เห็นว่าวงเงินกู้ระยะปานกลางไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 15.8 เนื่องจากไม่สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ และความต้องการสินเชื่อของสมาชิก (น้อยไป) ร้อยละ 10.5 และไม่สอดคล้องกับรายจ่าย และความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิก ร้อยละ 5.3

เมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่มจะเห็นว่าทุกกลุ่มมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าการกำหนดวงเงินกู้ระยะปานกลางมีความเหมาะสม เพราะสอดคล้องกับรายได้ และความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิก

จากข้อมูลข้างต้นอาจกล่าวได้ว่า สหกรณ์ไม่มีปัญหาด้านวงเงินให้กู้ เนื่องจากสหกรณ์กำหนดวงเงินกู้ระยะสั้น และระยะปานกลางเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจของสมาชิก

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของปัญหาด้านวงเงินให้กู้จำแนกตามตำแหน่งของผู้ให้ข้อมูล

ปัญหาด้านวงเงินให้กู้	ตำแหน่ง							
	คณะกรรมการ เงินกู้				ฝ่ายจัดการ/ เจ้าหน้าที่สินเชื่อ			
	(n=9)				(n=5)			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความเหมาะสมในการกำหนดวงเงินกู้								
ระยะสั้น								
เหมาะสม	8	88.9	5	100.0	5	100.0	18	94.7
สอดคล้องกับรายได้ความสามารถชำระหนี้ของสมาชิก	5	55.6	4	80.0	4	80.0	13	68.4
สหกรณ์มีเงินเพียงพอให้กู้ยืม	1	11.1	1	20.0	1	20.0	3	15.8
สอดคล้องกับความต้องการสินเชื่อของสมาชิกในปัจจุบัน	2	22.2					2	10.5
ไม่เหมาะสม	1	11.1					1	5.3
ไม่สอดคล้องกับภาวะปัจจุบัน (น้อยเกินไป)	1	11.1					1	5.3
ความเหมาะสมในการกำหนดวงเงินกู้ระยะปานกลาง								
เหมาะสม	8	88.9	4	80.0	4	80.0	16	84.2
สอดคล้องกับรายได้ความสามารถชำระหนี้ของสมาชิก	6	66.7	3	60.0	2	40.0	11	57.9
ขยายเวลาชำระหนี้ให้สมาชิก	2	22.2			1	20.0	3	15.8
สอดคล้องกับแหล่งที่มาของเงินกู้			1	20.0	1	20.0	2	10.5
ไม่เหมาะสม	1	11.1	1	20.0	1	20.0	3	15.8
ไม่สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและความต้องการของสมาชิก	1	11.1	1	20.0			2	10.5
ไม่สอดคล้องกับรายจ่ายและความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิก					1	20.0	1	5.3

ปัญหาด้านหลักประกันเงินกู้

จากตาราง 8 พบว่า

การกำหนดหลักประกันการกู้ยืมของสมาชิกเมื่อต้องการขอสินเชื่อ โดยภาพรวมจะเห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่าการกำหนดหลักประกันการกู้ยืมของสมาชิกที่เหมาะสมมากที่สุด คือ การใช้หุ้นและบุคคลค้ำประกัน (ร้อยละ 94.7) รองลงมาคือ การใช้อัตราเงินเดือน (ร้อยละ 89.5) และการใช้มูลค่าหุ้นกำหนดวงเงินกู้ยืม (ร้อยละ 78.9) ตามลำดับ โดย

การใช้หุ้นค้ำประกัน ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่าการใช้หุ้นค้ำประกันมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 94.7 ที่เหลือร้อยละ 5.3 เห็นว่าไม่เหมาะสม

การใช้มูลค่าหุ้นกำหนดวงเงินกู้ยืม ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่าการใช้มูลค่าหุ้นกำหนดวงเงินกู้ยืม มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 78.9 ที่เหลือร้อยละ 21.1 เห็นว่าไม่เหมาะสม

การใช้อัตราเงินเดือน ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่าการใช้อัตราเงินเดือน มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 89.5 ที่เหลือร้อยละ 10.5 เห็นว่าไม่เหมาะสม

การใช้บุคคลค้ำประกัน ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่าการใช้บุคคลค้ำประกันมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 94.7 ที่เหลือร้อยละ 5.3 เห็นว่าไม่เหมาะสม

หากพิจารณาในแต่ละกลุ่ม จะเห็นว่าทั้ง 3 กลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกัน กล่าวคือ ทุกกลุ่มเห็นว่าการใช้หุ้นค้ำประกัน การใช้มูลค่าหุ้นกำหนดวงเงินกู้ยืม การใช้อัตราเงินเดือนค้ำประกัน และการใช้บุคคลค้ำประกันมีความเหมาะสม โดย

คณะกรรมการเงินกู้เห็นว่าการใช้บุคคลค้ำประกัน มีความเหมาะสมมากที่สุด รองลงมาคือ การใช้หุ้นค้ำประกัน และการใช้อัตราเงินเดือนเป็นตัวกำหนดหลักประกันการกู้ยืม สุดท้าย คือ การใช้มูลค่าหุ้นกำหนดวงเงินกู้ยืม

เจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นว่าการใช้หุ้นและบุคคลค้ำประกัน มีความเหมาะสมมากที่สุด รองลงมาคือ การใช้มูลค่าหุ้นกำหนดวงเงินกู้ยืม และการใช้อัตราเงินเดือน

ผู้บัญชาการกองร้อย ดชค.เห็นว่าการใช้หุ้นค้ำประกันและการใช้อัตราเงินเดือน มีความเหมาะสมมากที่สุด รองลงมาคือ การใช้มูลค่าหุ้นกำหนดวงเงินกู้ยืม และการใช้บุคคลค้ำประกัน

ปัญหาด้านหลักประกันเงินกู้ของสมาชิกที่มีอยู่ในปัจจุบัน ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าปัญหาเรื่องการค้ำประกัน ได้แก่ การย้ายที่ทำงาน หรือลาออกของสมาชิกผู้ค้ำประกัน ร้อยละ 52.6 มีหลักทรัพย์ที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ แต่ไม่สามารถนำมาค้ำประกันเงินกู้ได้ ร้อยละ 15.8 การประกันชีวิต ผู้ค้ำมากไปควรเหลือ 1 คน และหุ้นมากเกินไป เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 5.3

จากข้อมูลข้างต้น อาจกล่าวได้ว่าสหกรณ์ไม่มีปัญหาด้านหลักประกันเงินกู้ เนื่องจากสหกรณ์มีการกำหนดให้ใช้ทั้งเงินหุ้น และบุคคลในการค้ำประกัน ซึ่งเหมาะสมกับลักษณะการดำเนินงานของสหกรณ์ นอกจากนี้ ในการกำหนดวงเงินกู้ยืมสหกรณ์ยังพิจารณาจากมูลค่าหุ้น และอัตราเงินเดือน ซึ่งมีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก สำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการค้ำประกันเงินกู้ส่วนใหญ่จะเนื่องมาจาก ผู้ค้ำประกันลาออก หรือย้ายที่ทำงาน

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของปัญหาด้านหลักประกันเงินกู้จำแนกตามตำแหน่งในปัจจุบันของผู้ให้ข้อมูล

ปัญหาด้านหลักประกันเงินกู้	ตำแหน่ง							
	คณะกรรมการเงินกู้		ฝ่ายจัดการ/เจ้าหน้าที่สินเชื่อ		ผู้บัญชาการกองร้อย คชด.		รวม	
	(n=9)		(n=5)		(n=5)		(n=19)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การกำหนดหลักประกันการกู้ยืมของสมาชิกเมื่อต้องการขอสินเชื่อ								
การใช้หุ้นค้ำประกัน								
เหมาะสม	8	88.9	5	100.0	5	100.0	18	94.7
ไม่เหมาะสม	1	11.1					1	5.3
การใช้มูลค่าหุ้นกำหนดวงเงินกู้ยืม								
เหมาะสม	7	77.8	4	80.0	4	80.0	15	78.9
ไม่เหมาะสม	2	22.2	1	20.0	1	20.0	4	21.1
การใช้อัตราเงินเดือน								
เหมาะสม	8	88.9	4	80.0	5	100.0	17	89.5
ไม่เหมาะสม	1	11.1	1	20.0			2	10.5
การใช้บุคคลค้ำประกัน								
เหมาะสม	9	100.0	5	100.0	4	80.0	18	94.7
ไม่เหมาะสม					1	20.0	1	5.3

ตาราง 8 (ต่อ)

ปัญหาด้านหลักประกันเงินกู้	ตำแหน่ง							
	คณะกรรมการ		ฝ่ายจัดการ/		ผู้บัญชาการ		รวม	
	เงินกู้		เจ้าหน้าที่สินเชื่อ		กองร้อย ทชด.			
	(n=9)		(n=5)		(n=5)		(n=19)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาหลักประกันเงินกู้ของสมาชิกที่มีอยู่ในปัจจุบัน								
การย้ายที่ทำงาน หรือลาออกของสมาชิกผู้ค้ำประกัน	5	55.6	4	80.0	1	20.0	10	52.6
คืออยู่แล้ว มีผู้ค้ำประกัน 2 คน	2	22.2			1	20.0	3	15.8
เหมาะสมแล้ว								
มีหลักทรัพย์ที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ แต่ไม่สามารถนำมาค้ำประกันเงินกู้ได้			1	20.0	2	40.0	3	15.8
การประกันชีวิต	1	11.1					1	5.3
ผู้ค้ำมากไปควรเหลือ 1 คน					1	20.0	1	5.3
หุ้นมากเกินไป	1	11.1					1	5.3

ปัญหาด้านการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้

จากตาราง 9 พบว่า

ความเหมาะสมในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระยะสั้น ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระยะสั้นมีความเหมาะสมแล้ว คิดเป็นร้อยละ 84.2 เนื่องจากต่ำกว่าดอกเบี้ยธนาคาร ร้อยละ 73.7 และ สอดคล้องกับธนาคาร ร้อยละ 10.5 ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่เห็นว่าไม่เหมาะสม มีร้อยละ 15.8 โดยให้เห็นผลว่า สูงกว่าสถาบันการเงินอื่น ๆ ร้อยละ 10.5 และกำหนดไม่เท่ากันในทุกประเภทเงินกู้ ร้อยละ 5.3 และเมื่อพิจารณาแต่ละตำแหน่งพบว่าทั้ง 3 ฝ่ายเห็นสอดคล้องกันว่าการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระยะสั้นของสหกรณ์มีความเหมาะสม

ความเหมาะสมในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระยะปานกลาง ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระยะปานกลางมีความเหมาะสมแล้ว คิดเป็นร้อยละ 73.7 ซึ่งทั้งหมดให้เหตุผลว่าอัตราดอกเบี้ยของสหกรณ์ต่ำกว่าดอกเบี้ยธนาคาร ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่เห็นว่าไม่เหมาะสม

มีร้อยละ 26.3 โดยให้เห็นผลว่า สูงกว่าสถาบันการเงินอื่น ๆ ร้อยละ 21.1 และกำหนดไม่เท่ากันในทุกประเภทเงินกู้ ร้อยละ 5.3 เมื่อพิจารณาในแต่ละตำแหน่งพบว่า

คณะกรรมการเงินกู้ และผู้บัญชาการกองร้อย คชค. มีความเห็นสอดคล้องกันว่าการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระยะปานกลางมีความเหมาะสม ส่วนเจ้าหน้าที่สินเชื่อส่วนใหญ่เห็นว่าการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระยะปานกลางไม่เหมาะสม

ปัญหานี้ค้างของสหกรณ์เนื่องจากการกำหนดอัตราดอกเบี้ย ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่า ไม่เกิดปัญหานี้ค้างเนื่องจากการกำหนดอัตราดอกเบี้ย คิดเป็นร้อยละ 89.5 มีเพียงร้อยละ 10.5 เท่านั้นที่เห็นว่าเกิดปัญหานี้ค้างจากการกำหนดอัตราดอกเบี้ย โดยผู้ให้ข้อมูลที่เห็นว่าเกิดปัญหาทั้งหมดเห็นว่าการดอกเบี้ยสูง รายได้สมาชิกไม่พอหักเงินต้น สำหรับผู้ให้ข้อมูลที่เห็นว่าไม่เกิดปัญหาให้เหตุผลว่าเป็นเพราะอัตราดอกเบี้ยไม่สูงกว่าธนาคารมากและต่ำกว่าบางสหกรณ์ ร้อยละ 42.1 รองลงมาคือ สหกรณ์ใช้ระบบหัก ณ ที่จ่าย ร้อยละ 31.6 และหนี้ค้างเกิดจากวินัยการใช้จ่ายของสมาชิกมากกว่า ร้อยละ 15.8 เมื่อพิจารณาในแต่ละตำแหน่ง พบว่าทั้ง 3 ฝ่ายมีความเห็นสอดคล้องกันคือ เห็นว่า ปัญหานี้ค้างชำระของสหกรณ์ไม่ได้เกิดจากการกำหนดอัตราดอกเบี้ย

จากข้อมูลข้างต้น อาจกล่าวได้ว่าสหกรณ์ไม่เกิดปัญหาด้านการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เนื่องจาก การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของสหกรณ์มีความเหมาะสมแล้ว ทั้งเงินกู้ระยะสั้น และระยะปานกลาง โดยอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ไม่สูงกว่าธนาคาร ซึ่งการกำหนดอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวไม่เป็นสาเหตุที่ทำให้สหกรณ์เกิดหนี้ค้าง

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของปัญหาด้านการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้จำแนกตามตำแหน่งในปัจจุบันของผู้ให้ข้อมูล

ปัญหาด้านการกำหนด อัตราดอกเบี้ยเงินกู้	ตำแหน่ง							
	คณะกรรมการ เงินกู้		ฝ่ายจัดการ/ เจ้าหน้าที่สินเชื่อ		ผู้บัญชาการ กองร้อย ทชด.		รวม	
	(n=9)		(n=5)		(n=5)		(n=19)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความเหมาะสมในการกำหนดอัตรา ดอกเบี้ยเงินกู้ระยะสั้น								
เหมาะสม	7	77.8	4	80.0	5	100.0	16	84.2
ต่ำกว่าดอกเบี้ยธนาคาร	5	55.6	4	80.0	5	100.0	14	73.7
สอดคล้องกับธนาคาร	2	22.2					2	10.5
ไม่เหมาะสม	2	22.2	1	20.0			3	15.8
สูงกว่าสถาบันการเงินอื่น ๆ	2	22.2					2	10.5
กำหนดไม่เท่ากันทุกประเภท			1	20.0			1	5.3
ความเหมาะสมในการกำหนดอัตรา ดอกเบี้ยเงินกู้ระยะปานกลาง								
เหมาะสม	8	88.9	1	20.0	5	100.0	14	73.7
ต่ำกว่าดอกเบี้ยธนาคาร	8	88.9	1	20.0	5	100.0	14	73.7
ไม่เหมาะสม	1	11.1	4	80.0			5	26.3
สูงกว่าสถาบันการเงินอื่น ๆ	1	11.1	3	60.0			4	21.1
กำหนดไม่เท่ากันทุกประเภท			1	20.0			1	5.3
ปัญหานี้ค้างของสหกรณ์เนื่องจาก การกำหนดอัตราดอกเบี้ย								
เกิดปัญหา	1	11.1	1	20.0			2	10.5
ดอกเบี้ยสูง ไม่พอหักเงินต้น	1	11.1	1	20.0			2	10.5
ไม่เกิดปัญหา	8	88.9	4	80.0	5	100.0	17	89.5
อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าธนาคารและ ต่ำกว่าบางสหกรณ์	2	22.2	3	60.0	3	60.0	8	42.1
สหกรณ์ใช้ระบบหัก ณ ที่จ่าย	4	44.4	1	20.0	1	20.0	6	31.6
หนี้ค้างเกิดจากวินัยการใช้จ่าย ของสมาชิก	2	22.2			1	20.0	3	15.8

ปัญหาด้านการหักชำระหนี้เงินกู้ยืมจากสหกรณ์

จากตาราง 10 พบว่า

ความเหมาะสมในการกำหนดวิธีการหักชำระหนี้เงินกู้ยืม ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดเห็นว่า สหกรณ์ใช้วิธีการหักชำระหนี้เงินกู้ยืมในปัจจุบันมีความเหมาะสมดีแล้ว โดยให้เหตุผลว่า การหัก ณ ที่จ่ายทำให้สหกรณ์ได้รับการชำระหนี้ ร้อยละ 84.2 และเป็นการสะดวกสำหรับสมาชิกไม่ต้องมาชำระเอง ร้อยละ 15.8

ปัญหาในทางปฏิบัติเนื่องจากการหักชำระหนี้เงินกู้ของสหกรณ์ ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่า การหักชำระหนี้เงินกู้ของสหกรณ์ในวิธีปัจจุบันมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 57.9 เนื่องจาก วิธีดังกล่าวเป็นการหัก ณ ที่จ่าย ซึ่งสมาชิกบางรายเงินเดือนไม่พอหักเพราะต้องหักชำระหนี้ให้แก่สถาบันการเงินอื่นก่อน เช่น ธนาคารกรุงไทย หรือ ธนาคารออมสิน เป็น จึงไม่สามารถหักชำระหนี้ได้ คิดเป็นร้อยละ 47.4 รองลงมาคือ สมาชิกกู้เงินหลายช่องทาง และการหักชำระหนี้สหกรณ์สูง ทำให้รายได้สมาชิกเหลือน้อยไม่เพียงพอในการใช้จ่าย เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 5.3 สำหรับผู้ให้ข้อมูลที่เห็นว่าไม่มีปัญหาเนื่องจาก สามารถเรียกเก็บหนี้จากสมาชิกได้ หากพิจารณาในแต่ละตำแหน่งพบว่า

คณะกรรมการเงินกู้ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ มีความเห็นสอดคล้องกันซึ่งต่างก็เห็นว่า การหักชำระหนี้เงินกู้ในวิธีหัก ณ ที่จ่าย มีปัญหาเกิดขึ้น โดยปัญหาที่เกิดขึ้นคือสมาชิกบางรายไม่สามารถหักชำระหนี้ได้เนื่องจากเงินเดือนไม่พอหัก ส่วนผู้บังคับบัญชากองร้อย ดชค. ส่วนใหญ่เห็นว่าไม่มีปัญหาเกิดขึ้น เพราะสหกรณ์สามารถเรียกเก็บเงินจากสมาชิกได้

จากข้อมูลข้างต้นอาจกล่าวได้ว่า สหกรณ์เกิดปัญหาด้านการหักชำระหนี้เงินกู้ยืม แม้ว่าสหกรณ์จะใช้ระบบการหัก ณ ที่จ่าย แต่สมาชิกมีหนี้สินหลายแห่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มีหนี้เงินกู้กับธนาคารกรุงไทย หรือธนาคารออมสิน ซึ่งธนาคารมีสิทธิที่จะหักชำระหนี้ก่อนสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์เกิดปัญหาไม่สามารถหักชำระหนี้จากสมาชิกได้

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของปัญหาด้านการหักชำระเงินกู้ยืมจากสหกรณ์จำแนกตามตำแหน่งในปัจจุบันของผู้ให้ข้อมูล

ปัญหาด้านการหักชำระเงินกู้ยืม จากสหกรณ์	ตำแหน่ง							
	คณะกรรมการ เงินกู้ (n=9)		ฝ่ายจัดการ/ เจ้าหน้าที่สินเชื่อ (n=5)		ผู้บัญชาการ กองร้อย ทชด. (n=5)		รวม (n=19)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความเหมาะสมในการกำหนดวิธีการ หักชำระเงินกู้ยืม								
เหมาะสม	9	100.0	5	100.0	5	100.0	19	100.0
หัก ณ ที่จ่ายทำให้สหกรณ์ ได้รับการชำระหนี้	7	77.8	5	100.0	4	80.0	16	84.2
สะดวกสำหรับสมาชิกไม่ต้อง มาชำระเอง	2	22.2			1	20.0	3	15.8
ปัญหาในทางปฏิบัติเนื่องจากการหัก ชำระเงินกู้ของสหกรณ์								
มีปัญหา	5	55.6	4	80.0	2	40.0	11	57.9
บางส่วนจะหักชำระหนี้สถาบัน การเงินอื่นก่อนหักให้ สหกรณ์ทำให้ได้รับไม่ ครบถ้วนหรือไม่สามารถ หักหนี้ได้	5	55.6	3	60.0	1	20.0	9	47.4
สมาชิกกู้เงินหลายช่องทาง การหักชำระหนี้สหกรณ์สูง ทำ ให้รายได้สมาชิกเหลือน้อย ไม่เพียงพอในการใช้จ่าย					1	20.0	1	5.3
			1	20.0			1	5.3
ไม่มีปัญหา	4	44.4	1	20.0	3	60.0	8	42.1
สามารถเรียกเก็บหนี้จาก สมาชิกได้	4	44.4	1	20.0	3	60.0	8	42.1

ตอนที่ 2 แนวโน้มหนี้ค้างชำระของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด

ข้อมูลตอนที่ 2 จะศึกษาแนวโน้มหนี้ค้างชำระของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด ในช่วงปี พ.ศ. 2547 – 2551 ใช้ข้อมูลใน ปี พ.ศ. 2546 เป็นปีฐานวิเคราะห์โดยวิธีอัตราร้อยละของปีฐานคงที่ ซึ่งในส่วนนี้จะวิเคราะห์ธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ (สินเชื่อระยะสั้น และสินเชื่อระยะยาว) ผลการศึกษามีดังนี้

จากตาราง 11 และภาพ 5 – 8 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับมูลค่า และแนวโน้มลูกหนี้เงินกู้ ทุนเรือนหุ้น และเงินรับฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด ในช่วงปี พ.ศ. 2546 – 2551 พบว่า

1. ลูกหนี้เงินกู้ของสหกรณ์โดยเฉลี่ย 5 ปี (พ.ศ. 2547 – 2551) สหกรณ์มีลูกหนี้เงินกู้ 612.18 ล้านบาท แบ่งเป็นหนี้ระยะสั้น 134.28 ล้านบาท และหนี้ระยะยาว 477.90 ล้านบาท โดยปี 2547 มีลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมด 553.24 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 626.38 ล้านบาทในปี 2551 โดย

ลูกหนี้ระยะสั้นของสหกรณ์ โดยเฉลี่ย 5 ปี (พ.ศ. 2547 – 2551) สหกรณ์มีลูกหนี้ระยะสั้น 134.28 ล้านบาท โดยปี 2547 มีลูกหนี้ระยะสั้น 89.38 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 110.92 ล้านบาทในปี 2551

ลูกหนี้ระยะยาวของสหกรณ์ โดยเฉลี่ย 5 ปี (พ.ศ. 2547 – 2551) สหกรณ์มีลูกหนี้ระยะยาว 477.90 ล้านบาท โดยปี 2547 มีลูกหนี้ระยะยาว 463.86 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 515.46 ล้านบาทในปี 2551

2. ทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์ โดยเฉลี่ย 5 ปี (พ.ศ. 2547 – 2551) สหกรณ์มีทุนเรือนหุ้น 279.69 ล้านบาท โดยปี 2547 มีทุนเรือนหุ้น 233.69 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 312.12 ล้านบาทในปี 2551

3. เงินรับฝากของสหกรณ์ โดยเฉลี่ย 5 ปี (พ.ศ. 2547 – 2551) สหกรณ์มีเงินรับฝาก 61.90 ล้านบาท โดยปี 2547 มีเงินรับฝาก 65.41 ล้านบาท ลดลงเหลือ 64.66 ล้านบาทในปี 2551

4. จำนวนสมาชิกสหกรณ์ โดยเฉลี่ย 5 ปี (พ.ศ. 2547 – 2551) สหกรณ์มีจำนวนสมาชิก 1,802 คน โดยปี 2547 มีจำนวนสมาชิก 1,875 คน ลดลงเหลือ 1,732 คนในปี 2551 โดย

จำนวนสมาชิกมีหนี้กับสหกรณ์ โดยเฉลี่ย 5 ปี (พ.ศ. 2547 – 2551) สหกรณ์มีจำนวนสมาชิกมีหนี้กับสหกรณ์ 1,694 คน โดยปี 2547 มีจำนวนสมาชิกมีหนี้กับสหกรณ์ 1,754 คน ลดลงเหลือ 1,631 คนในปี 2551

จำนวนสมาชิกไม่มีหนี้กับสหกรณ์ โดยเฉลี่ย 5 ปี (พ.ศ. 2547 – 2551) สหกรณ์มีจำนวนสมาชิกไม่มีหนี้กับสหกรณ์ 108 คน โดยปี 2547 มีจำนวนสมาชิกไม่มีหนี้กับสหกรณ์ 121 คน ลดลงเหลือ 101 คนในปี 2551

5. หนี้สินรวมเฉลี่ยต่อสมาชิก โดยเฉลี่ย 5 ปี (พ.ศ. 2547 – 2551) สหกรณ์มีหนี้สินรวมเฉลี่ยต่อสมาชิก 0.34 ล้านบาท โดยปี 2547 มีหนี้สินรวมเฉลี่ยต่อสมาชิก 0.26 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 0.39 ล้านบาทในปี 2551

6. แนวโน้มลูกหนี้เงินกู้โดยเฉลี่ย 5 ปี พบว่า สหกรณ์มีลูกหนี้เงินกู้รวมเพิ่มขึ้นจากปี 2546 ในอัตราร้อยละ 17.78 เป็นลูกหนี้ระยะสั้นเพิ่มขึ้นอัตราร้อยละ 67.17 และลูกหนี้ระยะยาวเพิ่มขึ้นอัตราร้อยละ 8.75

7. ทุนเรือนหุ้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2546 โดยเฉลี่ยร้อยละ 29.67 เมื่อพิจารณาเป็นรายปีจะเห็นว่า ทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี

8. เงินรับฝากเพิ่มขึ้นจากปี 2546 โดยเฉลี่ยร้อยละ 4.34 เมื่อพิจารณาเป็นรายปีจะเห็นว่า เงินรับฝากสหกรณ์เพิ่มขึ้นสูงสุดในปี 2548 ร้อยละ 12.64 และมีอัตราลดลงในปี 2549 และ 2550 แต่ในปี 2551 เงินรับฝากของสหกรณ์มีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.98

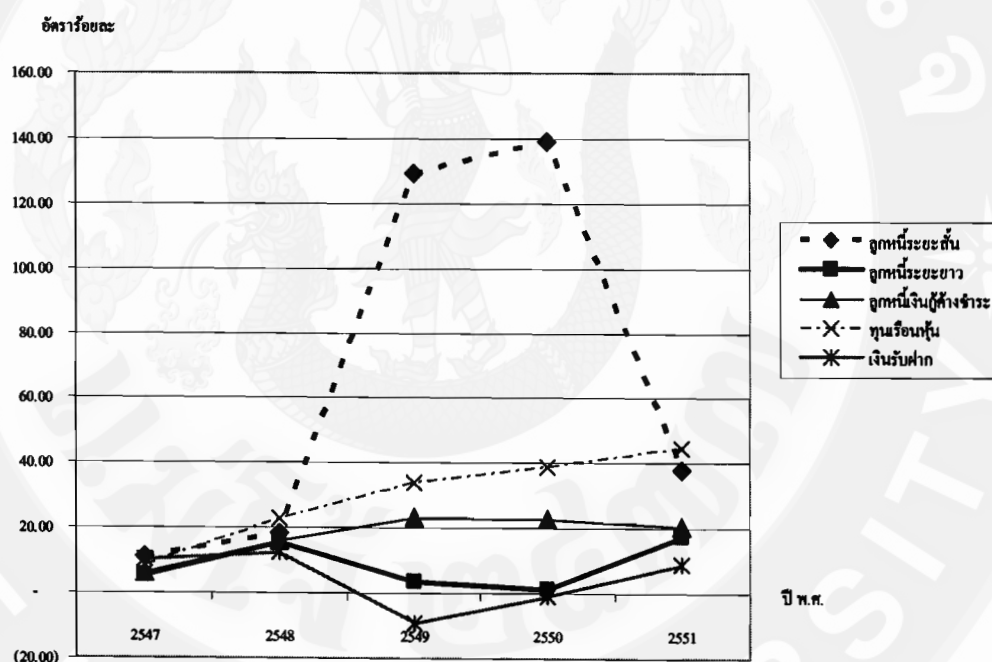
9. สมาชิกมีอัตราลดลงจากปี 2546 โดยเฉลี่ยร้อยละ 12.59 เมื่อพิจารณาเป็นรายปีจะเห็นว่า จำนวนสมาชิกของสหกรณ์มีอัตราลดลงอย่างต่อเนื่องทุกปี โดย

สมาชิกที่มีหนี้กับสหกรณ์มีอัตราลดลงจากปี 2546 เฉลี่ยร้อยละ 12.57 สมาชิกที่ไม่มีหนี้กับสหกรณ์มีอัตราลดลงจากปี 2546 เฉลี่ยร้อยละ 12.90 เมื่อพิจารณาเป็นรายปีจะพบว่า สมาชิกที่มีหนี้กับสหกรณ์ และสมาชิกที่ไม่มีหนี้กับสหกรณ์มีอัตราลดลงทุกปี

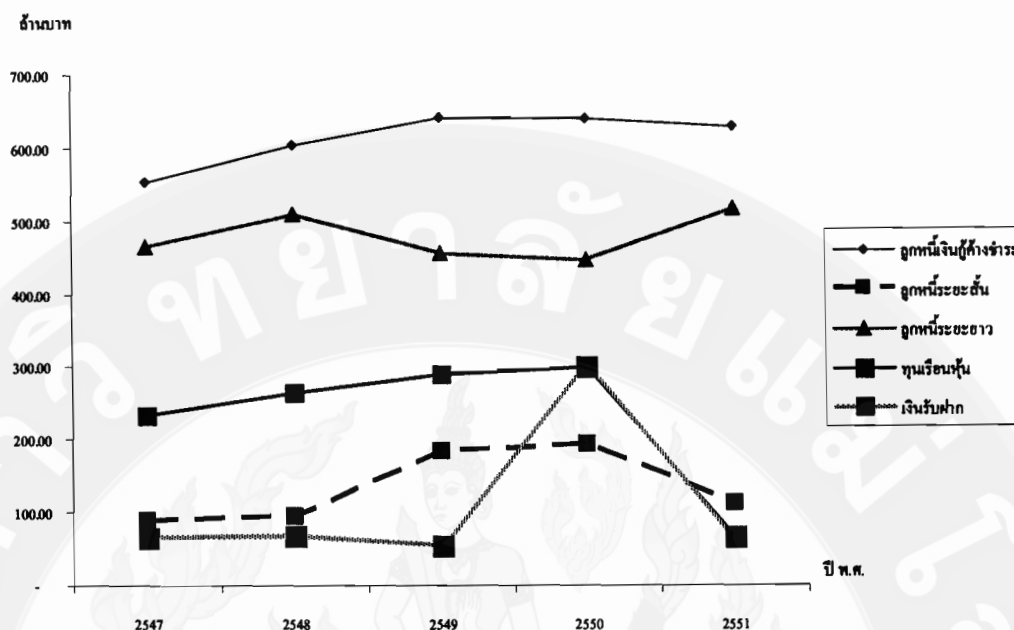
10. หนี้สินรวมเฉลี่ยต่อสมาชิกมีอัตราเพิ่มขึ้นจากปี 2546 เฉลี่ยร้อยละ 27.12 และเมื่อพิจารณารายปี จะพบว่า มีเพียงปี 2547 ปีเดียวที่มีอัตราลดลง แต่หลังจากปี 2547 หนี้สินรวมเฉลี่ยต่อสมาชิกมีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี

ในปี 2548 สหกรณ์ได้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย ทำให้รายการหนี้ค้างชำระไม่ปรากฏในรายงานงบการเงินของสหกรณ์ แต่เมื่อพิจารณาโครงสร้างของลูกหนี้เงินกู้จะพบว่า อัตราร้อยละแนวโน้มของลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นที่ผิดปกติ กล่าวคือ ก่อนปรับโครงสร้างหนี้ แนวโน้มลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นมีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 89.39 – 95.07 แต่หลังปรับโครงสร้างหนี้ ตั้งแต่ปี 2549 อัตราแนวโน้มลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นมีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 129.15 และ 138.97 ในปี 2549 และ 2550 ส่วนในปี 2551 อัตราแนวโน้มลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นมีอัตราเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 38.09 แต่หากพิจารณาลูกหนี้ระยะยาวในปีเดียวกัน กลับพบว่า มีอัตราแนวโน้มลูกหนี้เงินกู้ระยะยาวเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.29 ซึ่งเป็นอัตราแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นสูงสุดในช่วงปี 2547 – 2551

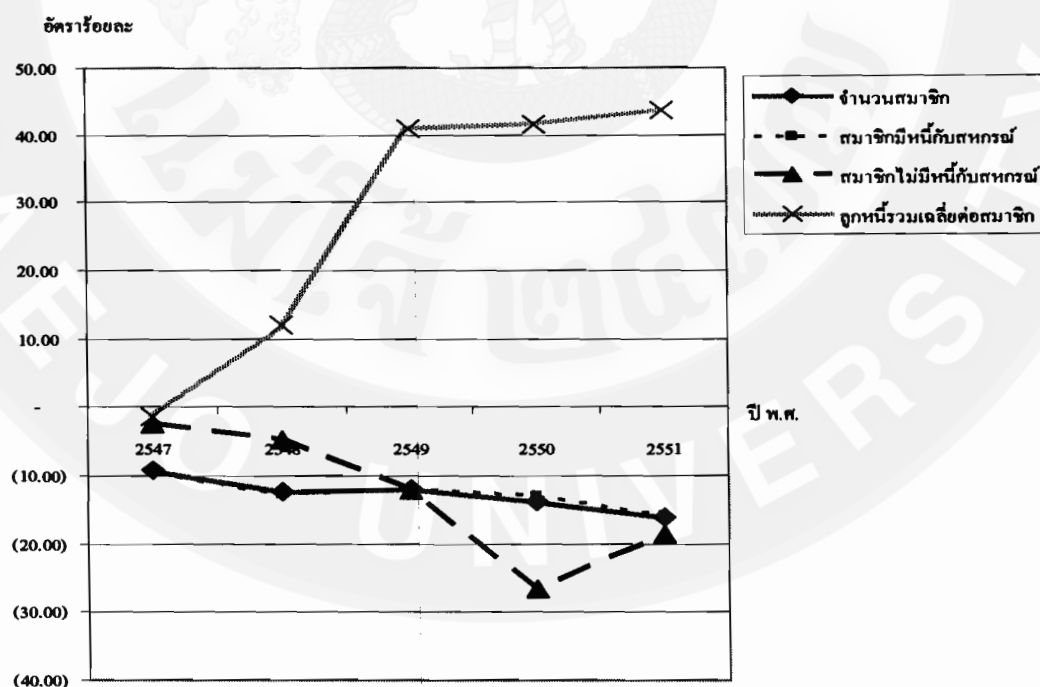
จากอัตราร้อยละแนวโน้มข้างต้น หากพิจารณาเฉพาะรายการใดรายการหนึ่งจะเห็นว่าสหกรณ์มีการดำเนินงานที่ดี เพราะแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของทุนภายใน (ทุนเรือนหุ้น และเงินรับฝาก) สูงกว่าแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของลูกหนี้เงินกู้ แต่เมื่อพิจารณาอัตราร้อยละแนวโน้มของลูกหนี้เงินกู้ของสหกรณ์ตามที่กล่าวมาข้างต้น และพิจารณาสมาชิกจะเห็นว่า แนวโน้มการลดลงของจำนวนสมาชิก กับแนวโน้มการลดลงของสมาชิกที่มีหนี้กับสหกรณ์ มีอัตราการลดลงใกล้เคียงกัน ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่า การลดลงของสมาชิกดังกล่าวเกิดจากการลาออกของสมาชิกที่มีหนี้กับสหกรณ์ และเมื่อพิจารณาลูกหนี้เงินกู้ กลับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ดังนั้น หากพิจารณาโดยเฉลี่ยหนี้สินต่อสมาชิกแล้ว สมาชิกมีอัตราการเพิ่มขึ้นของหนี้สินเฉลี่ยร้อยละ 27.12 ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความเสี่ยงของสหกรณ์หากสมาชิกไม่สามารถชำระหนี้ได้

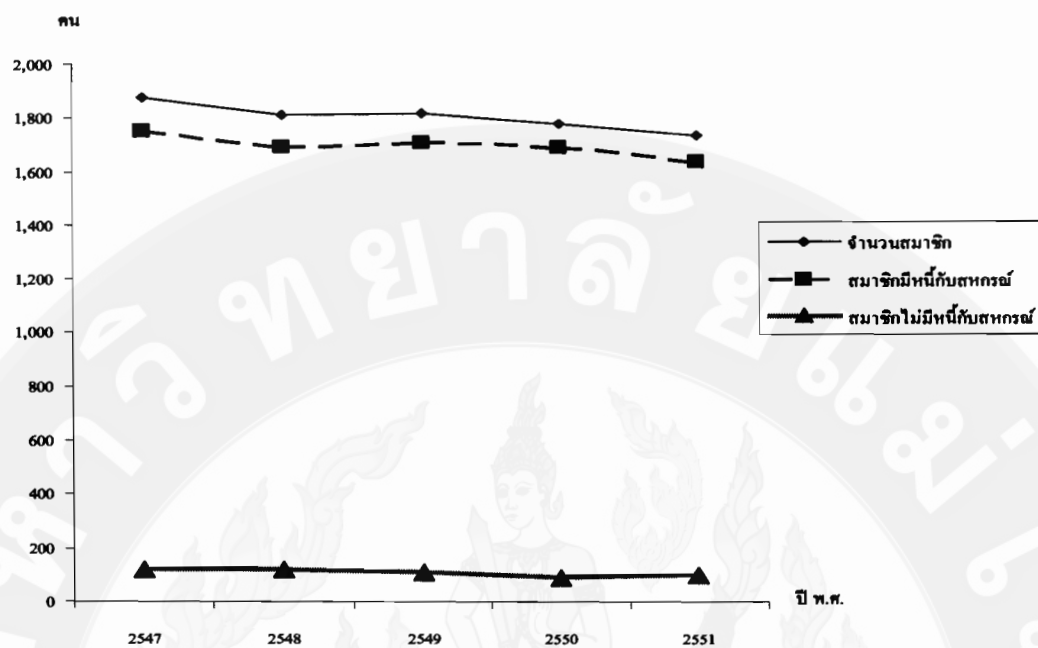
ภาพ 5 อัตราร้อยละของแนวโน้มลูกหนี้เงินกู้ ทุนเรือนหุ้น และเงินรับฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด ในช่วงปี พ.ศ. 2547 – 2551

ภาพ 6 มูลค่าของลูกหนี้เงินกู้ ทุนเรือนหุ้น และเงินรับฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด ในช่วงปี พ.ศ. 2547 – 2551

ภาพ 7 อัตราร้อยละของแนวโน้มจำนวนสมาชิกทั้งหมด สมาชิกที่มีหุ้นกับสหกรณ์ สมาชิกไม่มีหุ้นกับสหกรณ์และลูกหนี้รวมเฉลี่ยต่อสมาชิก ของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด ในช่วงปี พ.ศ. 2547 – 2551

ภาพ 8 จำนวนสมาชิกทั้งหมด สมาชิกที่มีหนังสือกับสหกรณ์ และสมาชิกไม่มีหนังสือสหกรณ์ ของสหกรณ์
ออมทรัพย์ดำรงจระเขยนาคนันท์ 24 จำกัด ในช่วงปี พ.ศ. 2547 – 2551

ตาราง 11 แนวโน้มลูกหนี้เงินกู้ ทุนเรือนหุ้น และเงินรับฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจระยองในช่วงปี พ.ศ. 2546 – 2551 (โดยวิธีอัตราร้อยละของปีฐานคงที่)

รายการ	2546		2547		2548		2549		2550		2551		เฉลี่ย	
	(ปีฐาน)	มูลค่า	ร้อยละของ แนวโน้ม	มูลค่า	ร้อยละของ แนวโน้ม	มูลค่า	ร้อยละของ แนวโน้ม	มูลค่า	ร้อยละของ แนวโน้ม	มูลค่า	ร้อยละของ แนวโน้ม	มูลค่า	ร้อยละของ แนวโน้ม	มูลค่า
ลูกหนี้เงินกู้	519.79	553.24	6.44	603.89	16.18	639.60	23.05	637.79	22.70	626.38	20.51	612.18	17.78	
- ระยะสั้น	80.32	89.38	11.27	95.07	18.36	184.06	129.15	191.95	138.97	110.92	38.09	134.28	67.17	
- ระยะยาว	439.46	463.86	5.55	508.82	15.78	455.53	3.66	445.84	1.45	515.46	17.29	477.90	8.75	
ทุนเรือนหุ้น	215.69	233.69	8.34	264.45	22.60	288.45	33.73	299.76	38.97	312.12	44.71	279.69	29.67	
เงินรับฝาก	59.33	65.41	10.25	66.83	12.64	53.80	(9.32)	58.81	(0.87)	64.66	8.98	61.90	4.34	
จำนวนสมาชิก(คน)	2,062	1,875	(9.07)	1,810	(12.22)	1,816	(11.93)	1,779	(13.72)	1,732	(16.00)	1,802.40	(12.59)	
สมาชิกมีหนี้กับ	1,938	1,754	(9.49)	1,692	(12.69)	1,707	(11.92)	1,688	(12.90)	1,631	(15.84)	1,694.40	(12.57)	
สหกรณ์(คน)														
สมาชิกไม่มีหนี้กับ	124	121	(2.42)	118	(4.84)	109	(12.10)	91	(26.61)	101	(18.55)	108.00	(12.90)	
สหกรณ์(คน)														
หนี้สินรวมเฉลี่ยต่อ	0.27	0.26	(1.40)	0.30	12.12	0.38	41.06	0.38	41.61	0.39	43.75	0.34	27.12	
สมาชิก														

หมายเหตุ () ค่าติดลบ

ตอนที่ 3 ความเสี่ยงของธุรกิจของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด

เป็นการวิเคราะห์ความเสี่ยงของธุรกิจของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด 4 ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อ (ประกอบด้วย อัตราส่วนหนี้สูญ สุทธิต่อเงินให้สินเชื่อรวม อัตราส่วนทุนสำรองต่อเงินให้สินเชื่อรวม และอัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อรวม) ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (ประกอบด้วย อัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนเงินรับฝากต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อสุทธิต่อสินทรัพย์รวม) ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย (ประกอบด้วย อัตราส่วนดอกเบี้ยรับต่อสินทรัพย์รวม อัตราดอกเบี้ยจ่ายต่อสินทรัพย์รวม และส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่าย) และความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ (ประกอบด้วย อัตราส่วนสินทรัพย์รวมต่อจำนวนพนักงาน และอัตราส่วนค่าใช้จ่ายของพนักงานต่อจำนวนของพนักงาน)

ความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อ

ธุรกิจสินเชื่อเป็นธุรกิจหลักของสหกรณ์ ผลตอบแทนของการดำเนินธุรกิจอยู่ในรูปของดอกเบี้ย ซึ่งอาจจะมีความเสี่ยงจากหนี้สูญ หรือการผิดนัดชำระหนี้จากลูกหนี้ ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อของสหกรณ์ วิเคราะห์จากอัตราส่วนต่อไปนี้ คือ อัตราส่วนหนี้สูญสุทธิต่อสินเชื่อรวม อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินเชื่อรวม อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อสินเชื่อรวม และอัตราการขยายตัวของสินเชื่อ

จากข้อมูลในช่วงปี 2547 – 2551 วิเคราะห์ความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อ ได้ดังนี้

1. อัตราส่วนทุนสำรองต่อเงินให้สินเชื่อรวม ในช่วงปี 2547 – 2551 สหกรณ์มีทุนสำรองเฉลี่ย 39.23 ล้านบาท ในขณะที่ปล่อยสินเชื่อแก่สมาชิก 577.68 ล้านบาท ซึ่งสูงมาก จากตัวเลขที่ได้คือ 0.07 หมายความว่า สหกรณ์มีทุนสำรองเพื่อรองรับความเสี่ยงจากการปล่อยสินเชื่อเพียง 0.07 เท่า เท่านั้น ตัวเลขดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นต่อเจ้าของแหล่งทุน ซึ่งส่วนหนึ่งคือสมาชิกผู้ฝากเงิน ฉะนั้นสหกรณ์ควรเพิ่มทุนสำรองให้มากขึ้น แต่ไม่ควรเพิ่มมากเกินไป ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของสหกรณ์ได้

2. อัตราหนี้สูญต่อสินเชื่อรวม ในช่วงปี 2547 – 2551 การทำธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์มิได้เกิดปัญหาหนี้สูญ จึงอาจกล่าวได้ว่า การให้สินเชื่อแก่สมาชิกใน 5 ปีที่ผ่านมามิได้มีความเสี่ยงเกิดขึ้น

3. อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ในช่วงปี 2547 – 2551 สหกรณ์ให้สินเชื่อรวมมูลค่า 577.68 ล้านบาท แต่สหกรณ์ได้รับการชำระหนี้คืนจากสมาชิก ซึ่งหมายความว่าลูกหนี้เงินกู้ของสหกรณ์มิได้มีปัญหาการค้างชำระหนี้แก่สหกรณ์ หรืออาจกล่าวได้ว่า สินทรัพย์ของสหกรณ์เป็นสินทรัพย์ที่มีคุณภาพ และมีความเสี่ยงทางด้านสินเชื่อต่ำ

4. อัตราการขยายตัวของสินเชื่อ สหกรณ์มีการปรับนโยบายด้านสินเชื่อโดยการขยายวงเงินสินเชื่อแก่สมาชิก และปรับโครงสร้างหนี้ใหม่ ทำให้อัตราการขยายตัวของสินเชื่อเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 20.98 ในปี 2551 นอกจากนี้หากพิจารณาประกอบภาพ 6 จะเห็นว่าในช่วงปี 2550 – 2551 แนวโน้มหนี้ระยะสั้นลดลงมาก ในขณะที่แนวโน้มหนี้ระยะยาวเพิ่มขึ้น

จากอัตราส่วนข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า ในช่วง 5 ปี (ปี 2547 – 2551) สหกรณ์มีการขยายสินเชื่อ 13.22% จากปี 2547 ซึ่งค่าตัวเลขที่ได้สะท้อนว่าสหกรณ์ไม่มีความเสี่ยงในการให้สินเชื่อ เนื่องจากไม่มีหนี้สูญ หรือมีรายได้จากหนี้สูญรับคืน อีกทั้งสหกรณ์มีอัตราทุนสำรองร้อยละ 7 ของสินเชื่อรวม

สรุปแต่เมื่อพิจารณาอัตราร้อยละของแนวโน้มของลูกหนี้เงินกู้ของสหกรณ์ ทั้งลูกหนี้ระยะสั้น และลูกหนี้ระยะยาวหลังการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ แม้ว่า สหกรณ์จะไม่มีอัตราค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญเมื่อเทียบกับการให้สินทรัพย์แต่ยังคงมีความเสี่ยงในการให้สินเชื่อ อันเกิดจากทุนสำรองของสหกรณ์มีสัดส่วนต่ำ ฉะนั้น แม้ว่าอัตราส่วนในการวัดความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อของสหกรณ์มีค่าตัวเลขที่อาจจะไม่ทำให้สหกรณ์เกิดความเสี่ยง แต่สหกรณ์ต้องพิจารณาสภาพแวดล้อมอื่น ๆ อย่างรอบคอบด้วย

ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง

ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องเป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวกับความสมดุลระหว่างสินทรัพย์และหนี้สิน หากสหกรณ์มีสภาพคล่องดี แสดงว่าสหกรณ์มีความน่าเชื่อถือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับสมาชิกผู้ฝากเงินกับสหกรณ์ และเจ้าหนี้ผู้ให้กู้ยืมแก่สหกรณ์ อัตราส่วนที่ใช้ คือ อัตราส่วนทุนเรือนหุ้นต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนเงินรับฝากต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อสินทรัพย์รวม

จากข้อมูลในช่วงปี 2547 – 2551 วิเคราะห์ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ได้ดังนี้

1. อัตราส่วนของทุนเรือนหุ้นต่อสินทรัพย์รวม มีค่าเท่ากับ 0.44 เท่า หมายความว่า สหกรณ์มีทุนเรือนหุ้น 0.44 เท่าของสินทรัพย์รวมของสหกรณ์ (มูลค่า 629.86 ล้านบาท) ซึ่งอัตราส่วนต่ำ แสดงว่า สหกรณ์มีความสามารถในการเปลี่ยนสินทรัพย์ให้เป็นเงินสดเพื่อชำระหนี้ที่

ถึงกำหนดชำระค่า สะท้อนให้เห็นว่าสหกรณ์มีความเสี่ยงด้านสภาพคล่องสูง (มีสภาพคล่องต่ำ มีความเสี่ยงสูง)

2. อัตราส่วนเงินรับฝากต่อสินทรัพย์รวม มีค่าเท่ากับ 0.10 เท่า หมายความว่าในการดำเนินธุรกิจเงินรับฝากของสหกรณ์ สหกรณ์มีเงินรับฝากเป็น 0.10 เท่าของสินทรัพย์รวมของสหกรณ์ และจากตัวเลขที่ได้ หมายความว่า สหกรณ์จะต้องชำระคืนเงินฝากให้แก่สมาชิก ร้อยละ 10 ของสินทรัพย์รวม ซึ่งเป็นค่าที่ค่อนข้างต่ำ สะท้อนให้เห็นว่าทุนการดำเนินงานจากภายในของสหกรณ์ส่วนใหญ่มาจากทุนเรือนหุ้นซึ่งถือว่าเป็นเงินทุนระยะยาว

3. อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม มีค่าเท่ากับ 0.21 เท่า หมายความว่า สหกรณ์มีภาระหนี้สินที่ต้องชำระคืนต่อสินทรัพย์ที่สหกรณ์มีอยู่จำนวน 0.21 เท่า อัตราส่วนนี้หากมีค่าน้อยภาระที่สหกรณ์จะต้องจ่ายชำระหนี้ก็จะมีน้อย ความเสี่ยงที่สหกรณ์จะขาดสภาพคล่องก็จะต่ำ

4. อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อสินทรัพย์รวม มีค่าเท่ากับ 0.92 เท่า หมายความว่า เงินทุนที่สหกรณ์ให้สินเชื่อแก่สมาชิกมีจำนวน 0.92 เท่าของสินทรัพย์รวมของสหกรณ์ ซึ่งมีค่าสูงมาก แสดงถึงความเสี่ยงด้านสภาพคล่องค่อนข้างสูง นอกจากนี้หากพิจารณาสัดส่วนการให้สินเชื่อของสหกรณ์จะเห็นว่า สหกรณ์ให้สินเชื่อระยะยาวมากกว่าระยะสั้น (ลูกหนี้เงินกู้ระยะยาว 24.22 ล้านบาท ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น 8.75 ล้านบาท) ฉะนั้น การชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกจึงส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของสหกรณ์ด้วย เนื่องจากลูกหนี้ระยะยาวย่อมจะใช้ระยะเวลาในการชำระคืนนานกว่าลูกหนี้ระยะสั้น ซึ่งการชำระคืนของลูกหนี้ย่อมจะทำให้สหกรณ์เกิดสภาพคล่องในธุรกิจ ดังนั้นการบริหารความเสี่ยงทางด้านสภาพคล่องจึงต้องมีประสิทธิภาพสูง จึงจะทำให้สหกรณ์ไม่ประสบปัญหาในการชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ของสหกรณ์

สรุป จากอัตราส่วนข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า ในช่วง 5 ปี (ปี 2547 – 2551) สหกรณ์มีความเสี่ยงจากสภาพคล่อง พิจารณาจากอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อสินทรัพย์รวมซึ่งมีค่า 0.97 เท่า แสดงว่าสินทรัพย์ของสหกรณ์ทั้งหมด สหกรณ์นำไปให้สินเชื่อแก่สมาชิกร้อยละ 97 มีสินทรัพย์ที่จะให้สภาพคล่องเพียงร้อยละ 3 อีกทั้งส่วนใหญ่เป็นการให้สินเชื่อระยะปานกลาง รวมทั้งการได้มาของสินทรัพย์ของสหกรณ์มาจากการระดมทุนจากสมาชิกร้อยละ 44 และเงินรับฝากจากสมาชิก ร้อยละ 10 ที่เหลืออีก ร้อยละ 36 มาจากแหล่งเงินทุนภายนอก ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า สหกรณ์มีความมั่นคง แต่ทั้งนี้สหกรณ์ต้องคำนึงถึงหนี้สินหมุนเวียนที่มีถึงร้อยละ 21 ของสินทรัพย์รวม

ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย

ที่มาของแหล่งเงินทุนของสหกรณ์มาจากทั้งภายในและภายนอก ซึ่งการได้มาของแหล่งทุนต่าง ๆ จะมีต้นทุนที่แตกต่างกัน ซึ่งต้นทุนเงินทุนเหล่านี้ ก็คือ อัตราดอกเบี้ย ดังนั้น หากมีการเปลี่ยนแปลงอันเกิดจากอัตราดอกเบี้ยย่อมส่งผลกระทบต่อสหกรณ์ ฉะนั้น หากสหกรณ์สามารถบริหารความเสี่ยงทางด้านอัตราดอกเบี้ยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมจะทำให้ผลการดำเนินงานของสหกรณ์มีประสิทธิภาพตามไปด้วย การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย ได้แก่ อัตราส่วนดอกเบี้ยรับต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนดอกเบี้ยจ่ายต่อสินทรัพย์รวม และส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่าย

จากข้อมูลในช่วงปี 2547 – 2551 วิเคราะห์ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย ได้ดังนี้

1. อัตราส่วนดอกเบี้ยรับต่อสินทรัพย์รวม มีค่าเท่ากับร้อยละ 0.08 แสดงว่าสหกรณ์มีรายได้จากดอกเบี้ยรับเงินให้กู้ยืม และผลตอบแทนการลงทุน (ภายนอก) คิดเป็นร้อยละ 0.08 ของสินทรัพย์รวม ซึ่งค่อนข้างต่ำ สะท้อนให้เห็นถึงการขาดประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ (ซึ่งส่วนใหญ่ คือ ลูกหนี้ และเงินลงทุน) จากค่าที่ได้ อาจกล่าวได้ว่า สหกรณ์มีความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยรับค่อนข้างสูง
2. อัตราส่วนดอกเบี้ยจ่ายต่อสินทรัพย์รวม มีค่าเท่ากับร้อยละ 0.02 แสดงว่าสหกรณ์มีภาระที่จะต้องจ่ายดอกเบี้ยแก่เจ้าหนี้ ซึ่งส่วนใหญ่คือสมาชิกผู้ฝากเงินไว้กับสหกรณ์ และเจ้าหนี้เงินกู้ภายนอก คิดเป็นร้อยละ 0.02 ของสินทรัพย์รวมของสหกรณ์ จะเห็นได้ว่า ความเสี่ยงทางด้านอัตราส่วนดอกเบี้ยจ่ายของสหกรณ์ค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้เพราะทางได้มาของสินทรัพย์ของสหกรณ์มาจากส่วนของทุนของสหกรณ์มากกว่าหนี้สินของสหกรณ์ ภาระจ่ายดอกเบี้ยจึงมีอัตราส่วนค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวมของสหกรณ์
3. ส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่าย มีค่าเท่ากับร้อยละ 5.42 (อัตราส่วนดอกเบี้ยรับ เท่ากับ 7.70 และ อัตราส่วนดอกเบี้ยจ่าย เท่ากับ 2.28 ของสินทรัพย์รวม) แสดงว่า สหกรณ์มีส่วนต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยรับ และอัตราดอกเบี้ยจ่ายค่อนข้างต่ำ ซึ่งอัตราดอกเบี้ยจ่ายนี้ยังไม่รวมอัตราเงินปันผลจากหุ้นที่ต้องจ่ายให้กับสมาชิก ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่า สหกรณ์มีความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างสูงซึ่งส่งผลต่อกำไรของสหกรณ์ในระยะยาว

สรุปจากอัตราส่วนดังกล่าวข้างต้น กล่าวได้ว่า สหกรณ์มีความเสี่ยงด้านการตลาด (ด้านอัตราดอกเบี้ย) แม้ว่าสหกรณ์มีส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยรับ และดอกเบี้ยจ่ายของสินทรัพย์รวม ร้อยละ 5.42 ซึ่งอาจจะเป็นอัตราที่ค่อนข้างสูงแต่เมื่อพิจารณาอัตราปันผล (ซึ่งเฉลี่ย 5 ปี สหกรณ์จ่ายอัตราปันผลให้แก่สมาชิก ร้อยละ 6.25) ที่สหกรณ์จ่ายให้สมาชิก สหกรณ์จะมีส่วนต่าง

ระหว่างอัตราดอกเบี้ยรับ และอัตราดอกเบี้ยจ่าย เหลือเพียง (0.83) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์จ่ายอัตราปันผลให้แก่สมาชิกเกินกว่ารายได้จริงที่สหกรณ์ได้รับ ทั้งนี้ ยังไม่คำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่สหกรณ์ต้องจ่ายในการบริหารงานทุกปี

ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ

ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการเป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในธุรกิจของสหกรณ์ ดังนั้น ความผิดพลาดของบุคลากรระหว่างการปฏิบัติงาน ความเสี่ยงจากการทุจริต รวมถึงความเสี่ยงจากเหตุต่าง ๆ อันเนื่องมาจากการปฏิบัติงานของบุคลากร จะวิเคราะห์โดยใช้ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน คือ อัตราส่วนสินทรัพย์รวมต่อจำนวนพนักงาน และอัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อจำนวนของพนักงาน

จากข้อมูลในช่วงปี 2547 – 2551 วิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ ได้ดังนี้

1. อัตราส่วนสินทรัพย์รวมต่อจำนวนพนักงาน มีค่าเท่ากับ 89.98 ล้านบาทต่อคน แสดงว่า พนักงาน 1 คน ใช้สินทรัพย์ของสหกรณ์ในการปฏิบัติงาน 89.98 ล้านบาท ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่ค่อนข้างสูง สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถของพนักงานสหกรณ์ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพการใช้สินทรัพย์ได้สูง แต่ก็มีความเสี่ยงในด้านการปฏิบัติงานของพนักงานสูงด้วย หากขาดมาตรการในการควบคุม และขาดการบริหารที่มีประสิทธิภาพ อาจเกิดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติหน้าที่ที่ส่งผลเสียหายต่อธุรกิจของสหกรณ์ได้
2. อัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อจำนวนของพนักงาน มีค่าเท่ากับ 0.24 ล้านบาทต่อปี แสดงว่า ในช่วงปี 2547 – 2551 สหกรณ์มีค่าใช้จ่ายในส่วนของพนักงานและเจ้าหน้าที่จำนวน 7 คน คิดเป็นมูลค่า 0.24 ล้านบาทต่อปี ซึ่งการที่สหกรณ์มีภาระค่าใช้จ่ายต่อพนักงานสูงย่อมแสดงให้เห็นว่า พนักงานมีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบที่สูง คู้มค่าต่อค่าใช้จ่าย พนักงานย่อมปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ การว่าจ้างพนักงานที่มีความรู้ความสามารถย่อมมีความเสี่ยงต่อความผิดพลาดในการปฏิบัติงานน้อย เพราะเป็นแรงงานที่มีทักษะและความรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหกรณ์ที่มีระบบฐานข้อมูล ระบบคอมพิวเตอร์ และ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ แต่ทั้งนี้สหกรณ์จะต้องมีมาตรการการควบคุม และการตรวจสอบการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพร่วมด้วย จึงจะสามารถลดความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานได้

สรุปจากอัตราส่วนข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า สหกรณ์มีความเสี่ยงด้านปฏิบัติการหากมีการควบคุมภายในที่ไม่มีประสิทธิภาพดีพอแม้อาจจะพิจารณาได้ว่าพนักงานมีศักยภาพในการดูแลทรัพย์สินของสหกรณ์ แต่หากมองในฐานะสหกรณ์ อาจกล่าวได้ว่า สหกรณ์มีความเสี่ยงใน

ด้านการปฏิบัติการ เนื่องจาก พนักงาน 1 คนต้องดูแลบริหารจัดการสินทรัพย์ของสหกรณ์สูงถึง 89.98 ล้านบาท

ตาราง 12 ความเสี่ยงทางการเงิน และตัวชี้วัดความเสี่ยงทางการเงิน ความเสี่ยงของธุรกิจของ สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด

ความเสี่ยง/ตัวชี้วัด	อัตราส่วน	ความหมาย
ความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อ		
1. อัตราส่วนหนี้สูญสุทธิต่อสินเชื่อรวม (เท่า)	$\frac{0.00}{612.18} = 0.00$	การปล่อยสินเชื่อของสหกรณ์ไม่เกิดหนี้สูญ
2. อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินเชื่อรวม (เท่า)	$\frac{39.23}{612.18} = 0.06$	ในช่วงปี 2547 – 2551 สหกรณ์มีทุนสำรองสำหรับป้องกันความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นจากการให้กู้เพียง 0.06 เท่าของสินเชื่อ
3. อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อสินเชื่อรวม (เท่า)	$\frac{(0.04)}{612.18} = (0.00)$	การตั้งสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในช่วงปี 2547 - 2551 เหลือตั้งไว้เกินกว่าความเสี่ยง และทำเป็นรายได้ขึ้นมา
4. อัตราการขยายตัวของสินเชื่อ (%)	$\frac{626.38-553.24}{553.24} \times 100 = 13.22$	สหกรณ์ขยายธุรกิจสินเชื่อเพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 13.22 (ของสินเชื่อปี 2551)
ความเสี่ยงจากสภาพคล่อง		
1. อัตราส่วนทุนเรือนหุ้นต่อสินทรัพย์รวม (เท่า)	$\frac{279.69}{629.86} = 0.44$	กิจการของสหกรณ์มีส่วนของสมาชิกคิดเป็น 0.44 เท่าของสินทรัพย์รวมของสหกรณ์
2. อัตราส่วนเงินรับฝากต่อสินทรัพย์รวม (เท่า)	$\frac{61.9}{629.89} = 0.10$	ในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ สหกรณ์มีส่วนของเงินฝากของสมาชิกคิดเป็น 0.10 เท่าของสินทรัพย์รวมของสหกรณ์
3. อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม (เท่า)	$\frac{130.97}{629.89} = 0.21$	กิจการของสหกรณ์มีภาระที่จะต้องชำระหนี้คืนเป็นสัดส่วน 0.21 ของสินทรัพย์รวมเฉลี่ย 5 ปี

ตาราง 12 (ต่อ)

ความเสี่ยง/ตัวชี้วัด	อัตราส่วน	ความหมาย
4. อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อสินทรัพย์รวม (เท่า)	$\frac{612.18}{629.89} = 0.97$	สหกรณ์ได้ให้สินเชื่อแก่สมาชิกเป็นสัดส่วน 0.97 เท่าของสินทรัพย์รวมของสหกรณ์
ความเสี่ยงด้านการตลาด		
ด้านอัตราดอกเบี้ย		
1. อัตราส่วนดอกเบี้ยรับต่อสินทรัพย์รวม (%)	$\frac{48.50}{629.89} \times 100 = 7.70$	สหกรณ์มีรายได้จากดอกเบี้ยรับและผลตอบแทนจากการลงทุนคิดเป็นร้อยละ 7.70 ของสินทรัพย์รวม
2. อัตราส่วนดอกเบี้ยจ่ายต่อสินทรัพย์รวม (%)	$\frac{14.33}{629.89} \times 100 = 2.28$	สหกรณ์มีภาระที่จะต้องจ่ายดอกเบี้ยแก่เงินฝากของสมาชิกคิดเป็นร้อยละ 2.28 ของสินทรัพย์รวม
3. ส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่าย (%)	$7.70 - 2.28 = 5.42$	สหกรณ์มีส่วนต่างของดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่ายคิดเป็นร้อยละ 5.42 ของสินทรัพย์รวม
ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ		
1. อัตราส่วนสินทรัพย์รวมต่อจำนวนพนักงาน (ล้านบาทต่อคน)	$\frac{629.89}{7} = 89.98$	ความสามารถของพนักงานของสหกรณ์ในการปฏิบัติงานในการดูแลและบริหารสินทรัพย์ของสหกรณ์ เท่ากับ 89.98 ล้านบาทต่อคน แสดงว่า มีศักยภาพในการปฏิบัติงานแต่อาจมีความเสี่ยงหากขาดระบบการควบคุมภายในที่ีระบบธรรมาภิบาลที่โปร่งใส
2. อัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อจำนวนของพนักงาน (ล้านบาทต่อคน)	$\frac{1.65}{7} = 0.24$	สหกรณ์มีค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานคนละ 0.24 ล้านบาทต่อคน แสดงว่าพนักงานมีค่าตอบแทนและแรงจูงใจในการดูแลสินทรัพย์ที่อาจจะไม่สูงนัก

ที่มา: สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด (2547; 2548; 2549; 2550; 2551)

ตอนที่ 4 แนวทางการแก้ไขปัญหการให้สินเชื่ของสหกรณ์ออมทรัพย์

ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด

เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการแก้ไขปัญหการให้สินเชื่ 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านเงินทุน ด้านระเบียบและข้อบังคับในการให้สินเชื่ ด้านการกำหนดวงเงินให้กู้และอัตราเงินกู้ (3 ประเภท) ด้านหลักประกันเงินกู้ ด้านการหักชำระเงินกู้ และด้านอื่น ๆ

ด้านเงินทุน

จากตาราง 13 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลให้แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านเงินทุน ดังนี้

1. จัดหาเงินทุนให้เพียงพอกับความต้องการของสมาชิก กู้เงินจากแหล่งเงินกู้ภายนอก ร้อยละ 42.1
2. ระดมเงินฝากของสมาชิกให้เพิ่มขึ้น โดยเพิ่มดอกเบี้ยเงินฝากเพื่อเป็นการชักจูงสมาชิกให้ฝากเพิ่มขึ้น ร้อยละ 21.1
3. ส่งเสริม ปลุกฝังจิตสำนึกให้รู้ถึงคุณค่าการออม จูงใจสมาชิกฝากทุนเรือนหุ้นให้มากขึ้น และเพิ่มการหักหุ้นรายเดือนของสมาชิก ร้อยละ 15.8
4. จัดสรรให้แก่สมาชิกให้เพียงพอตามสิทธิ และเป็นไปตามคิวเท่าที่สหกรณ์มีเงินทุน และไม่ต้องกู้ยืมจากภายนอก เพราะจะทำให้สหกรณ์มีภาระหนี้สินมาก คิดเป็นร้อยละ 10.5
5. แก้ไขระเบียบข้อบังคับให้มีความคล่องตัว และให้สิทธิสมาชิกสามารถกู้ได้ทุกคน เช่น ระเบียบข้อบังคับการกู้เงินเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เหมือนเป็นการจำกัดสิทธิของสมาชิก เช่น ถ้าอายุราชการไม่เหลือหรือข้าราชการบำนาญก็ไม่มีสิทธิกู้ ควรให้สมาชิกทุกคนกู้ได้ และยืมจากสหกรณ์ด้วยกัน เพราะแต่ละสหกรณ์มีเงินคงเหลือ อัตราดอกเบี้ยต่ำ เท่ากัน ร้อยละ 5.3

หากพิจารณาในแต่ละฝ่ายพบว่า

1. คณะกรรมการร้อยละ 55.6 เห็นว่าควรจัดหาเงินทุนให้เพียงพอกับความต้องการของสมาชิก กู้เงินจากแหล่งเงินกู้ภายนอก
2. เจ้าหน้าที่สินเชื่ร้อยละ 40.0 เห็นว่า ควรส่งเสริม ปลุกฝังจิตสำนึกให้รู้ถึงคุณค่าการออม จูงใจสมาชิกฝากทุนเรือนหุ้นให้มากขึ้น เพิ่มการหักหุ้นรายเดือนแก่สมาชิก
3. ผู้บัญชาการกองร้อย ดชด. ร้อยละ 80.0 เห็นว่า ควรจัดหาเงินทุนให้เพียงพอ กับความต้องการของสมาชิก โดยการกู้เงินจากแหล่งเงินกู้ภายนอก รวมทั้งระดมเงินฝากของสมาชิกให้เพิ่มขึ้น โดยเพิ่มดอกเบี้ยเงินฝากเพื่อเป็นการชักจูงสมาชิกให้ฝากเพิ่มขึ้น

ตาราง 13 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหการให้สินเชื่อด้าน
เงินทุนจำแนกตามตำแหน่งของผู้ให้ข้อมูล

แนวทางการแก้ไขปัญหาการให้สินเชื่อ ด้านเงินทุน	ตำแหน่ง							
	คณะกรรมการ		ฝ่ายจัดการ/ เจ้าหน้าที่สินเชื่อ		ผู้บัญชาการ กองร้อย ตรค.		รวม	
	เงินกู้							
	(n=9)		(n=5)		(n=5)		(n=19)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จัดหาเงินทุนให้เพียงพอกับความ	5	55.6	1	20.0	2	40.0	8	42.1
ต้องการของสมาชิก กู้เงินจากแหล่ง เงินกู้ภายนอก								
ระดมเงินฝากของสมาชิกให้เพิ่มขึ้นโดย	1	11.1	1	20.0	2	40.0	4	21.1
เพิ่มดอกเบี้ยเงินฝากเพื่อเป็นการชักจูง สมาชิกใช้ฝากเพิ่มขึ้น								
ส่งเสริม ปลุกฝังจิตสำนึกให้รู้ถึงคุณค่า			2	40.0	1	20.0	3	15.8
การออม รูงใจสมาชิกฝากทุนเรือน หุ้นให้มากขึ้น เพิ่มการหักหุ้นราย เดือนแก่สมาชิก								
จัดสรรให้แก่สมาชิกให้เพียงพอตาม	2	22.2					2	10.5
สิทธิ และเป็นตามคิวเท่าที่สหกรณ์มี เงินทุน ไม่ต้องกู้จากภายนอก								
แก้ไขระเบียบข้อบังคับให้มีความ	1	11.1					1	5.3
คล่องตัว และให้สิทธิสมาชิกสามารถ กู้ได้ทุกคน เช่น ระเบียบข้อบังคับการ กู้เงินเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เหมือน เป็นการจำกัดสิทธิของสมาชิก เช่นถ้า อาชราขการ ไม่เหลือหรือข้าราชการ บำนาญก็ไม่มีสิทธิกู้ ควรให้สมาชิก ทุกคนกู้ได้								
ยืมจากสหกรณ์ด้วยกัน เพราะแต่ละ			1	20.0			1	5.3
สหกรณ์มีเงินคงเหลือ อัตราดอกเบี้ย ต่ำ								

ด้านระเบียบและข้อบังคับในการให้สินเชื่อ

จากตาราง 14 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลให้แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านระเบียบและข้อบังคับในการให้สินเชื่อ ดังนี้

1. ปรับปรุงแก้ไขระเบียบที่ล้าสมัย ให้ยืดหยุ่นในการปฏิบัติ เหมาะสมและทันสมัยต่อสถานการณ์ ร้อยละ 63.2
2. ปรับเปลี่ยนระเบียบโดยการขยายเวลาการชำระหนี้สมาชิกให้ยาวขึ้น และมีการหักหุ้นเพิ่มขึ้น ควรยึดถือระเบียบของสหกรณ์ หรือหลักการของสันนิบาตสหกรณ์ มากกว่าของสถาบันการเงินอื่น เท่ากัน ร้อยละ 10.5
3. แก้ไขระเบียบข้อบังคับให้สินเชื่อแก่สมาชิกตามรายได้ที่เป็นจริง เพิ่มช่องทางและลดระเบียบที่ยุ่งยากให้มีขั้นตอนที่สะดวกเหมือนธนาคาร และเปิดกว้างวัตถุประสงค์การกู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกเพื่อให้สมาชิกใช้เงินกู้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่แท้จริง เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 5.3

หากพิจารณาในแต่ละฝ่ายพบว่า ทั้งคณะกรรมการเงินกู้ เจ้าหน้าที่สินเชื่อ และผู้บัญชาการกองร้อย ดชค. ส่วนใหญ่เห็นว่าควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบที่ล้าสมัย ให้ยืดหยุ่นในการปฏิบัติ เหมาะสมและทันสมัยต่อสถานการณ์

ตาราง 14 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาค่าเงินเชื่อด้าน
ด้านระเบียบและข้อบังคับในการให้สินเชื่อจำแนกตามตำแหน่งในปัจจุบันของผู้ให้
ข้อมูล

แนวทางการแก้ไขปัญหาการให้สินเชื่อ ด้านระเบียบและข้อบังคับในการให้ สินเชื่อ	ตำแหน่งในปัจจุบัน							
	คณะกรรมการ		ฝ่ายจัดการ/ เจ้าหน้าที่สินเชื่อ		ผู้บัญชาการ กองร้อย ดชด.		รวม	
	เงินกู้							
	(n=9)		(n=5)		(n=5)		(n=19)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปรับปรุงแก้ไขระเบียบที่ล้าสมัย ให้ ยืดหยุ่นในการปฏิบัติ เหมาะสมและ ทันสมัยต่อสถานการณ์	6	66.7	3	60.0	3	60.0	12	63.2
ปรับเปลี่ยนระเบียบโดยการขยายเวลา การชำระหนี้สมาชิกให้ยาวขึ้น และ มีการหักหุ้นเพิ่มขึ้น	1	11.1	1	20.0			2	10.5
ควรมีการตรวจสอบของสหกรณ์ หรือ หลักการของสันนิบาตสหกรณ์ มากกว่าของสถาบันการเงินอื่น	2	22.2					2	10.5
แก้ไขระเบียบข้อบังคับให้สินเชื่อแก่ สมาชิกตามรายได้ที่เป็นจริง					1	20.0	1	5.3
เพิ่มช่องทางและระเบียบที่ยุ่งยาก ให้มีขั้นตอนที่สะดวกเหมือน ธนาคาร					1	20.0	1	5.3
เปิดกว้างวัตถุประสงค์การกู้ให้ สอดคล้องกับความต้องการของ สมาชิกเพื่อให้สมาชิกใช้เงินกู้ได้ ตรงตามวัตถุประสงค์ที่แท้จริง			1	20.0			1	5.3

ด้านการกำหนดวงเงินให้กู้และอัตราเงินกู้ (3 ประเภท)

จากตาราง 15 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลให้แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านการกำหนดวงเงินให้กู้และอัตราเงินกู้ (3 ประเภท) ดังนี้

1. เหมาะสมดีแล้ว แต่ควรขยายระยะเวลาในการผ่อนชำระให้ยาวขึ้น ร้อยละ 84.2
 2. ควรกำหนดวงเงินหุ้นกู้ให้สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถในการชำระหนี้ ร้อยละ 10.5
 3. ควรกำหนดวงเงินหุ้นกู้ให้สอดคล้องกับตามฐานเงินเดือนของผู้กู้ ร้อยละ 5.3
- เมื่อพิจารณาในแต่ละฝ่ายพบว่าส่วนใหญ่ทุกฝ่ายเห็นการกำหนดวงเงินให้กู้และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้มีความเหมาะสมดีแล้ว แต่ควรขยายระยะเวลาในการผ่อนชำระให้ยาวขึ้น

ตาราง 15 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหการให้สินเชื่อด้านการกำหนดวงเงินให้กู้และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (3 ประเภท) จำแนกตามตำแหน่งในปัจจุบันของผู้ให้ข้อมูล

แนวทางการแก้ไขปัญหการให้สินเชื่อ ด้านการกำหนดวงเงินให้กู้และอัตรา ดอกเบี้ยเงินกู้ (3 ประเภท)	ตำแหน่ง							
	คณะกรรมการ เงินกู้		ฝ่ายจัดการ/ เจ้าหน้าที่สินเชื่อ		ผู้บัญชาการ กองร้อย ดชค.		รวม	
	(n=9)		(n=5)		(n=5)		(n=19)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เหมาะสมดีแล้ว แต่ควรขยาย ระยะเวลาในการผ่อนชำระให้ยาว ขึ้น	8	88.9	4	80.0	4	80.0	16	84.2
ควรกำหนดวงเงินหุ้นกู้ให้สอดคล้อง กับความต้องการและความสามารถ ในการชำระหนี้			1	20.0	1	20.0	2	10.5
ควรกำหนดวงเงินหุ้นกู้ให้สอดคล้อง กับตามฐานเงินเดือนของผู้กู้	1	11.1					1	5.3

ด้านหลักประกันเงินกู้

จากตาราง 16 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลให้แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านหลักประกันเงินกู้ ดังนี้

1. ควรมีการใช้หลักประกันอื่นได้ หรือจัดให้มีสินทรัพย์เพิ่มเติมนอกเหนือจากบุคคล คิดเป็นร้อยละ 42.1
2. มีการทำประกันชีวิตค่าประกันที่เหมาะสมไม่ทำให้สมาชิกผู้ค้าเดือดร้อน คิดเป็นร้อยละ 31.5
3. ผู้ค้าประกัน 2 ราย ต่อผู้กู้ 1 คน หรือใช้หุ้นสมาชิกค่าประกัน ร้อยละ 15.9
4. ควรมีกองทุนเพื่อช่วยเหลือผู้ค้าประกัน ร้อยละ 10.5

หากพิจารณาในแต่ละฝ่ายพบว่า คณะกรรมการเงินกู้ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นว่า ควรมีการใช้หลักประกันอื่นได้ หรือจัดให้มีสินทรัพย์เพิ่มเติมนอกเหนือจากบุคคล สำหรับผู้บัญชาการกองร้อย ตชด. ร้อยละ 60.0 เห็นว่าควรมีการทำประกันชีวิตค่าประกันที่เหมาะสมไม่ทำให้สมาชิกผู้ค้าเดือดร้อน

ตาราง 16 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาค่าประกันเงินกู้ให้สินเชื่อด้านหลักประกันเงินกู้จำแนกตามตำแหน่งในปัจจุบันของผู้ให้ข้อมูล

แนวทางการแก้ไขปัญหาค่าประกันเงินกู้ให้สินเชื่อ ด้านหลักประกันเงินกู้	ตำแหน่งในปัจจุบัน							
	คณะกรรมการเงินกู้		ฝ่ายจัดการ/เจ้าหน้าที่สินเชื่อ		ผู้บัญชาการกองร้อย ตชด.		รวม	
	(n=9)		(n=5)		(n=5)		(n=19)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ควรมีการใช้หลักประกันอื่นได้ หรือจัดให้มีสินทรัพย์เพิ่มเติมนอกเหนือจากบุคคล	4	44.5	3	60.0	1	20.0	8	42.1
มีการทำประกันชีวิตค่าประกันที่เหมาะสมไม่ทำให้สมาชิกผู้ค้าเดือดร้อน	2	22.2	1	20.0	3	60.0	6	31.5
ผู้ค้าประกัน 2 ราย ต่อผู้กู้ 1 คน หรือใช้หุ้นสมาชิกค่าประกัน	2	22.2			1	20.0	3	15.9
ควรมีกองทุนเพื่อช่วยเหลือผู้ค้าประกัน	1	11.1	1	20.0			2	10.5

ด้านการหักชำระเงินกู้

จากตาราง 17 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลให้แนวทางการแก้ไขปัญหาดังนี้

1. ควรขยายวงดการส่งชำระให้สมาชิกผ่อนชำระได้ไม่เดือดร้อน ร้อยละ 73.7
 2. ควรให้มีช่องทางอื่นนอกจากหักเงินเดือนประจำ เช่นหักจากบัญชี ออมทรัพย์ สหกรณ์ของผู้กู้ ร้อยละ 10.5
 3. ควรหักชำระหนี้สหกรณ์ก่อนการหักหนี้อื่น มีมาตรการหักให้เหมาะสม ปัจจุบันไม่เคร่งครัดในการปฏิบัติ ใช้การประนอมหนี้มากกว่า และใช้ระเบียบวิธีบังคับและมอบให้เจ้าหน้าที่การเงินแต่ละกองกำกับรวมถึงหัวหน้าหน่วยมีหนังสือแจ้งให้ชำระหนี้ เท่ากัน ร้อยละ 5.3
- หากพิจารณาในแต่ละฝ่ายพบว่า ทั้ง 3 ฝ่ายเห็นควรขยายวงดให้การส่งชำระเพื่อให้สมาชิกได้ผ่อนชำระได้ไม่เดือดร้อน

ตาราง 17 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาค่าเงินเชื่อด้านการหักชำระเงินกู้จำแนกตามตำแหน่งในปัจจุบันของผู้ให้ข้อมูล

แนวทางการแก้ไขปัญหาค่าเงินเชื่อ ด้านการหักชำระเงินกู้	ตำแหน่ง							
	คณะกรรมการ เงินกู้		ฝ่ายจัดการ/ เจ้าหน้าที่เงินเชื่อ		ผู้บัญชาการ กองร้อย ดชด.		รวม	
	(n=9)		(n=5)		(n=5)		(n=19)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ควรขยายวงดการส่งชำระให้สมาชิก ได้ผ่อนชำระได้ไม่เดือดร้อน	7	77.8	3	60.0	4	80.0	14	73.7
ควรให้มีช่องทางอื่นนอกจากหัก เงินเดือนประจำ เช่นหักจากบัญชี ออมทรัพย์สหกรณ์ของผู้กู้			1	20.0	1	20.0	2	10.5
ควรหักชำระหนี้สหกรณ์ก่อนหนี้อื่น			1	20.0			1	5.3
มีมาตรการหักให้เหมาะสม เคร่งครัด ในการปฏิบัติ	1	11.1					1	5.3
ใช้ระเบียบวิธีบังคับและมอบให้ เจ้าหน้าที่การเงินแต่ละกองกำกับ รวมถึงหัวหน้าหน่วยมีหนังสือแจ้ง ให้ชำระหนี้	1	11.1					1	5.3

ด้านอื่น ๆ

จากตาราง 18 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่แสดงความคิดเห็น เสนอแนะในด้านอื่น ๆ คือ การพิจารณาอนุมัติให้รวดเร็ว ยกเลิกระเบียบที่อ้างอิงกับธนาคารเพื่อให้สมาชิกเข้าใจระบบการอนุมัติ ร้อยละ 15.8 ที่เหลือได้แก่ การจัดการสหกรณ์ไม่ควรอิงระบบราชการมากเกินไป ขอให้สมาชิกมีโอกาสเสนอแนะ คณะกรรมการเงินกู้ควรจัดประชุมแล้วปล่อยกู้ให้เร็วที่สุด ควรประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกทราบอย่างทั่วถึง ขยายวงเงินกู้ให้มากขึ้น และสหกรณ์ออมทรัพย์ต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของ สอ. มิใช่มุ่งหวังผลกำไร เท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 5.3

ตาราง 18 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาการให้สินเชื่อด้านอื่น ๆ จำแนกตามตำแหน่งในปัจจุบันของผู้ให้ข้อมูล

แนวทางการแก้ไขปัญหาการให้สินเชื่อ ด้านอื่น ๆ	ตำแหน่ง							
	คณะกรรมการ เงินกู้		ฝ่ายจัดการ/ เจ้าหน้าที่สินเชื่อ		ผู้บัญชาการ กองร้อย คชด.		รวม	
	(n=9)		(n=5)		(n=5)		(n=19)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่แสดงความคิดเห็น	4	44.4	3	60.0	3	60.0	10	52.6
การพิจารณาอนุมัติควรรวดเร็ว ยกเลิก ระเบียบที่อ้างอิงกับธนาคารเพื่อให้ สมาชิกเข้าใจระบบการอนุมัติ	2	22.2			1	20.0	3	15.8
การจัดการสหกรณ์ไม่ควรอิงระบบ ราชการมากเกินไป					1	20.0	1	5.3
ให้สมาชิกมีโอกาสเสนอแนะ			1	20.0			1	5.3
คณะกรรมการเงินกู้ควรจัดประชุม แล้วปล่อยกู้ให้เร็วที่สุด	1	11.1					1	5.3
มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง			1	20.0			1	5.3
ขยายวงเงินกู้ให้มากขึ้น	1	11.1					1	5.3
สหกรณ์ออมทรัพย์ต้องดำเนินการตาม วัตถุประสงค์ของ สอ. มิใช่มุ่งหวัง ผลกำไร	1	11.1					1	5.3

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ความเสี่ยงธุรกิจสินเชื่อจากแนวโน้มหนี้ค้างชำระของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาของธุรกิจสินเชื่อและแนวทางแก้ไขปัญหาธุรกิจสินเชื่อ แนวโน้มหนี้ค้างชำระ และความเสี่ยงของธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด

สรุปผลการศึกษา

ตอนที่ 1 ปัญหาของธุรกิจสินเชื่อและแนวทางแก้ไขปัญหาธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลเป็นเพศชายร้อยละ 63.2 อายุเฉลี่ย 44.79 ปี สูงสุด 55 ปี และต่ำสุด 25 ปี มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 63.2 ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการเงินกู้ ร้อยละ 47.4 ฝ่ายจัดการ ร้อยละ 26.3 และ เป็นผู้บัญชาการกองร้อย ตร. ร้อยละ 26.3 เฉลี่ยแล้วอยู่ในตำแหน่งปัจจุบันมาแล้ว 4.25 ปี สูงสุด 21.83 ปี และต่ำสุด 0.67 ปี สำหรับผู้ให้ข้อมูลที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ เป็นสมาชิกมาแล้ว เฉลี่ย 13.10 ปี สูงสุด 32 ปี และต่ำสุด 0.50 ปี

ปัญหาการให้สินเชื่อของสหกรณ์ 6 ด้าน

1. ปัญหาด้านเงินทุน

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่าการระดมทุนจากเงินรับฝากของสหกรณ์ไม่เพียงพอต่อการใช้เป็นเงินทุนในการให้สินเชื่อแก่สมาชิก ร้อยละ 73.7 เนื่องจากสมาชิกกู้เงินมากกว่าออมเงิน ร้อยละ 42.1 นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลยังเห็นว่าการระดมทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์ไม่เพียงพอต่อการใช้เป็นเงินทุนในการให้สินเชื่อแก่สมาชิก ร้อยละ 63.2 เนื่องจาก เจตนาของสมาชิก ไม่ใช่สมัครเพื่อออม แต่สมัครเพื่อประสงค์ขอกู้จึงถือหุ้นน้อย ร้อยละ 31.6 ฉะนั้น ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดจึงเห็นว่า สหกรณ์ ต้องกู้ยืมจากแหล่งทุนภายนอก เพราะ เงินทุนไม่เพียงพอต่อการกู้ยืมของสมาชิก ร้อยละ 47.4 และ เห็นว่าควรกู้ยืมจากสหกรณ์ออมทรัพย์อื่น เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด

สหกรณ์ออมทรัพย์การบินไทย จำกัด สหกรณ์ออมทรัพย์กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จำกัด เป็นต้น ร้อยละ 52.6

2. ปัญหาด้านระเบียบ/ข้อบังคับการให้สินเชื่อของสหกรณ์

ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่ามีปัญหาจากความไม่คล่องตัว และการเปิดโอกาสทางด้าน ระเบียบ/ข้อบังคับ ร้อยละ 63.2 เนื่องจากระเบียบ/ข้อบังคับมีการขยายวงเงินสินเชื่อสูงขึ้น ไม่ สอดคล้องกับการค้าประกัน ร้อยละ 57.9 แต่ทั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่ากฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์ ไม่ได้ทำให้หนี้ค้างเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 84.2 เนื่องจาก มีการพิจารณาก่อนให้สินเชื่อแก่สมาชิกอย่าง รัดกุมและรอบคอบ ร้อยละ 47.4

3. ปัญหาด้านวงเงินให้กู้

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่าวงเงินกู้ระยะสั้นมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 94.7 เนื่องจากสอดคล้องกับรายได้ และความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิก ร้อยละ 68.4 นอกจากนี้ ยังเห็นว่าวงเงินกู้ระยะปานกลาง มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 84.2 เนื่องจากสอดคล้องกับรายได้ และความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิก ร้อยละ 57.9

4. ปัญหาด้านหลักประกันเงินกู้

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่ากำหนดหลักประกันการกู้ยืมของสมาชิกที่ เหมาะสมมากที่สุด คือ การใช้หุ้นและบุคคลค้ำประกัน (ร้อยละ 94.7) รองลงมาคือ การใช้อัตรา เงินเดือน (ร้อยละ 89.5) และการใช้มูลค่าหุ้นกำหนดวงเงินกู้ยืม (ร้อยละ 78.9) นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลยัง เห็นว่าการค้ำประกันมีปัญหาในเรื่อง การย้ายที่ทำงาน หรือลาออกของสมาชิกผู้ค้ำประกัน ร้อยละ 52.6

5. ปัญหาด้านการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้

ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่ากำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระยะสั้นมีความเหมาะสมแล้ว คิดเป็นร้อยละ 84.2 เนื่องจากต่ำกว่าดอกเบี้ยธนาคาร ร้อยละ 73.7 นอกจากนี้ยังเห็นว่ากำหนดอัตรา ดอกเบี้ยเงินกู้ระยะปานกลางมีความเหมาะสมแล้ว คิดเป็นร้อยละ 73.7 ซึ่งทั้งหมดให้เหตุผลว่าอัตรา ดอกเบี้ยของสหกรณ์ต่ำกว่าดอกเบี้ยธนาคาร ส่วนปัญหานี้ค้างของสหกรณ์อันเนื่องจากการกำหนด อัตราดอกเบี้ยนั้น ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่าอัตราดอกเบี้ยไม่มีส่วนทำให้เกิดปัญหานี้ค้างร้อยละ 89.5 เพราะอัตราดอกเบี้ยไม่สูงกว่าธนาคารมากและต่ำกว่าบางสหกรณ์ ร้อยละ 42.1

6. ปัญหาด้านการหักชำระเงินกู้ยืมจากสหกรณ์

ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดเห็นว่าสหกรณ์ใช้วิธีการหักชำระเงินกู้ยืมในปัจจุบันมีความ เหมาะสมดีแล้ว โดยให้เหตุผลว่า การหัก ณ ที่จ่ายทำให้สหกรณ์ได้รับการชำระหนี้ ร้อยละ 84.2 สำหรับปัญหาในทางปฏิบัติอันเนื่องจากการหักชำระเงินกู้ของสหกรณ์นั้น ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่ามีผลทำ ให้เกิดปัญหา ร้อยละ 57.9 เนื่องจาก วิธีดังกล่าวเป็นการหัก ณ ที่จ่าย ซึ่งสมาชิกบางรายเงินเดือนไม่พอ

หักเพราะต้องหักชำระหนี้ให้แก่สถาบันการเงินอื่นก่อน เช่น ธนาคารกรุงไทย หรือ ธนาคารออมสิน เป็น จึงไม่สามารถหักชำระหนี้ได้ คิดเป็นร้อยละ 47.4

ตอนที่ 2 แนวโน้มหนี้ค้างชำระของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด

ในปี 2548 สหกรณ์ได้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย ทำให้รายการหนี้ค้างชำระไม่ปรากฏในรายงานงบการเงินของสหกรณ์ แต่เมื่อพิจารณาโครงสร้างของลูกหนี้เงินกู้จะพบว่า อัตราร้อยละแนวโน้มของลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นที่ผิดปกติ กล่าวคือ ก่อนปรับโครงสร้างหนี้ แนวโน้มลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นมีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 89.39 – 95.07 แต่หลังปรับโครงสร้างหนี้ ตั้งแต่ปี 2549 อัตราแนวโน้มลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นมีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 129.15 และ 138.97 ในปี 2549 และ 2550 ส่วนในปี 2551 อัตราแนวโน้มลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นมีอัตราเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 38.09 แต่หากพิจารณาลูกหนี้ระยะยาวในปีเดียวกัน กลับพบว่า มีอัตราแนวโน้มลูกหนี้เงินกู้ระยะยาวเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.29 ซึ่งเป็นอัตราแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นสูงสุดในช่วงปี 2547 – 2551

แนวโน้มลูกหนี้เงินกู้โดยเฉลี่ย 5 ปี พบว่า สหกรณ์มีลูกหนี้เงินกู้รวมเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 11.14 เป็นลูกหนี้ระยะสั้นเพิ่มขึ้นอัตราร้อยละ 24.22 และลูกหนี้ระยะยาวเพิ่มขึ้นอัตราร้อยละ 8.75 ทุนเรือนหุ้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 29.67 เงินรับฝากเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 4.34 สมาชิกมีอัตราลดลงเฉลี่ยร้อยละ 12.59 โดยสมาชิกที่มีหนี้กับสหกรณ์มีอัตราลดลงเฉลี่ยร้อยละ 12.57 สมาชิกที่ไม่มีหนี้กับสหกรณ์มีอัตราลดลงเฉลี่ยร้อยละ 12.90 ลูกหนี้เฉลี่ยต่อสมาชิกมีอัตราเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 27.12

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นอาจจะกล่าวได้ว่า การลดลงของสมาชิกเกิดจากการลาออกของสมาชิกที่มีหนี้กับสหกรณ์ และเมื่อพิจารณาลูกหนี้เงินกู้ กลับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ดังนั้นหากพิจารณาโดยเฉลี่ยหนี้สินต่อสมาชิกแล้ว สมาชิกมีอัตราการเพิ่มขึ้นของหนี้สินเฉลี่ยร้อยละ 27.12 ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความเสี่ยงของสหกรณ์หากสมาชิกไม่สามารถชำระหนี้ได้

ตอนที่ 3 ความเสี่ยงของธุรกิจของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด

ความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อ จากค่าตัวเลขที่ได้กล่าวมาแล้วว่า ในระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมาสหกรณ์มีความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อต่ำ เนื่องจาก อัตราหนี้สูญต่อสินเชื่อ (0.00) และ อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ (0.00) มีค่าต่ำ นอกจากนี้อัตราการขยายตัวของสินเชื่อยังไม่สูงกว่า

อัตราการขายตัวของทุนเรือนหุ้นและเงินรับฝาก แต่ทั้งนี้สหกรณ์อาจมีความเสี่ยงในเรื่องของความเชื่อมั่นต่อสมาชิกเนื่องจากค่าอัตราส่วนทุนสำรองต่อเงินให้สินเชื่อรวมมีค่าเพียง 0.06 เท่า แสดงว่า สหกรณ์มีทุนสำรองเพื่อรองรับความเสี่ยงจากการปล่อยสินเชื่อเพียง 0.06 เท่า

ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง จากค่าตัวเลขที่ได้กล่าวมาแล้วว่า ในระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมาสหกรณ์มีความเสี่ยงด้านสภาพคล่องสูง พิจารณาจากอัตราส่วนของทุนเรือนหุ้นต่อสินทรัพย์รวมมีค่าต่ำ (เท่ากับ 0.44 เท่า) และอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อสินทรัพย์รวมมีค่าสูง (เท่ากับ 0.97) ซึ่งหมายความว่าสหกรณ์มีความสามารถในการเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสดเพื่อชำระหนี้ถึงกำหนดต่ำ อีกทั้งสินทรัพย์ส่วนใหญ่ของสหกรณ์ใช้ในการค้ำเงินธุรกิจสินเชื่อ ทำให้สหกรณ์มีความเสี่ยงด้านสภาพคล่องสูง แม้ว่าหนี้สินที่สหกรณ์ต้องคืนให้แก่เจ้าของมีอัตราส่วนค่อนข้างต่ำก็ตาม (พิจารณาจากอัตราส่วนเงินรับฝากต่อสินทรัพย์รวม (เท่ากับ 0.10 เท่า) และอัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม (เท่ากับ 0.21 เท่า) มีค่าต่ำ)

ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย จากค่าตัวเลขที่ได้กล่าวมาแล้วว่า ในระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมาสหกรณ์มีความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างสูง พิจารณาจากส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่าย มีค่าเท่ากับ 5.42 (อัตราส่วนดอกเบี้ยรับ เท่ากับ 7.70 และ อัตราส่วนดอกเบี้ยจ่าย เท่ากับ 2.28 ของสินทรัพย์รวม) ซึ่งอัตราส่วนดอกเบี้ยจ่ายยังไม่ได้รวมอัตราเงินปันผลที่สหกรณ์ต้องจ่ายคืนให้แก่สมาชิก และค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ซึ่งอาจส่งผลต่อกำไรสุทธิของสหกรณ์ในระยะยาว

ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ จากค่าตัวเลขที่ได้กล่าวมาแล้วว่า ในระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมาสหกรณ์มีความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการต่ำ พิจารณาจากอัตราส่วนสินทรัพย์รวมต่อจำนวนพนักงาน มีค่าเท่ากับ 62.15 ล้านบาทต่อคน และอัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อจำนวนของพนักงาน มีค่าเท่ากับ 0.24 ล้านบาทต่อคน ซึ่งหมายความว่าพนักงาน 1 คนต้องบริหารสินทรัพย์ของสหกรณ์มูลค่า 62.15 ล้านบาท ในขณะที่สหกรณ์มีค่าใช้จ่ายเพียง 0.24 ล้านบาทต่อคน แสดงให้เห็นถึงความสามารถของพนักงานในการปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบที่สูง คู่มาต่อค่าใช้จ่าย

ตอนที่ 4 แนวทางแก้ไขปัญหาระบบการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด

1. ด้านเงินทุน แก้ไขโดยการจัดหาเงินทุนให้เพียงพอกับความต้องการของสมาชิก กู้เงินจากแหล่งเงินกู้ภายนอก ระดมเงินฝากของสมาชิกให้เพิ่มขึ้น รวมทั้งส่งเสริม ปลุกฝัง

จิตสำนึกให้รู้ถึงคุณค่าการออม จูงใจสมาชิกฝากทุนเรือนหุ้นให้มากขึ้นหรือเพิ่มการหักหุ้นรายเดือนแก่สมาชิก แก้อักระเบียบข้อบังคับให้มีความคล่องตัว และให้สิทธิสมาชิกสามารถกู้ได้ทุกคน

2. ด้านระเบียบและข้อบังคับในการให้สินเชื่อ แก้อัปเดตปรับปรุงแก้อักระเบียบที่ล้าสมัย ให้ยืดหยุ่นในการปฏิบัติ เหมาะสมและทันสมัยต่อสถานการณ์ รวมทั้งเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและความต้องการของสมาชิก และขยายเวลาการชำระหนี้สมาชิกให้ยาวขึ้น

3. ด้านการกำหนดวงเงินให้กู้และอัตราเงินกู้ (3 ประเภท) ควรกำหนดวงเงินกู้ให้สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถในการชำระหนี้ สอดคล้องกับตามฐานเงินเดือนของสมาชิก

4. ด้านหลักประกันเงินกู้ ให้มีการทำประกันชีวิตค้ำประกันที่เหมาะสมไม่ทำให้สมาชิกผู้ค้ำเดือดร้อน และควรมีการใช้หลักประกันอื่นได้ หรือจัดให้มีสินทรัพย์เพิ่มเติม นอกเหนือจากบุคคล รวมทั้งมีกองทุนเพื่อช่วยเหลือผู้ค้ำประกัน

5. ด้านการหักชำระเงินกู้ ควรขยายวงเวลาการส่งชำระให้ยาวขึ้น เพิ่มช่องทางในการรับชำระหนี้ มีมาตรการที่เคร่งครัดในการติดตามหนี้และมีแนวทางให้สหกรณ์เป็นหน่วยงานแรกที่สามารถหักหนี้จากสมาชิกก่อน

6. ด้านอื่น ๆ ควรพัฒนาการพิจารณาอนุมัติให้สะดวก รวดเร็วและเหมาะสมกับลักษณะการบริหารงานแบบสหกรณ์

อภิปรายผล

สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด มีการปรับนโยบายการให้สินเชื่อโดยปี 2548 ทำการแก้อักระเบียบการให้กู้โดยการขยายวงเงินกู้ยืมให้แก่สมาชิก และปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เพื่อแก้อัปัญหาหนี้ค้างชำระ และในปี 2551 ทำการปรับหนี้ค้างชำระของลูกหนี้ที่มีปัญหาหักชำระหนี้ไม่ได้ ให้เป็นลูกหนี้ปรับโครงสร้างโดยการโอนหุ้นชำระหนี้ หนี้คงเหลือให้ผ่อนชำระกับสหกรณ์แต่สมาชิกได้หมดสถานสภาพการเป็นสมาชิกแล้ว ซึ่งแนวทางการปรับเปลี่ยนนโยบายการให้สินเชื่อดังกล่าวมิได้เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการที่เหมาะสมตามแนวทางของสหกรณ์ทั่วไป และก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อสหกรณ์ในระยะยาว ซึ่งจากการสอบถามความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง 3 ฝ่าย คือ คณะกรรมการ ฝ่ายจัดการ และผู้บัญชาการกองร้อยตชด. 241-247 พบว่าเกิดปัญหาในธุรกิจสินเชื่อ ได้แก่ ปัญหาด้านเงินทุน ปัญหาด้านระเบียบ/ข้อบังคับการให้สินเชื่อ ปัญหาด้านหลักประกันเงินกู้ และปัญหาด้านการหักชำระเงินกู้ยืมจากสหกรณ์ ส่วนด้านที่มีความเหมาะสมไม่เกิดปัญหา คือ ด้านวงเงินให้กู้ และด้านการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ โดย

ปัญหาด้านเงินทุนที่เกิดขึ้นคือ การระดมทุนทั้งจากเงินรับฝาก และจากทุนเรือนหุ้นไม่เพียงพอต่อการใช้เป็นเงินทุนในการให้สินเชื่อแก่สมาชิก เนื่องจากสมาชิกมีความต้องการกู้เงินมากกว่าออมเงิน ซึ่งแนวทางแก้ไข คือ กู้ยืมจากแหล่งทุนภายนอกโดยเฉพาะอย่างยิ่งสหกรณ์ออมทรัพย์อื่น รวมทั้งระดมเงินฝาก และส่งเสริมให้สมาชิกเพิ่มค่าหุ้น เพื่อให้มีเงินทุนเพียงพอต่อความต้องการของสมาชิก ปัญหาด้านระเบียบ/ข้อบังคับการให้สินเชื่อของสหกรณ์ คือ ความไม่คล่องตัว และการเปิดโอกาสทางด้านระเบียบ/ข้อบังคับ เนื่องจากระเบียบ/ข้อบังคับมีการขยายวงเงินสินเชื่อสูงขึ้น ไม่สอดคล้องกับการค้าประกัน ฉะนั้นควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบที่ล้าสมัย ให้ยืดหยุ่นในการปฏิบัติ เหมาะสมและทันสมัยต่อสถานการณ์ รวมทั้งเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและความต้องการของสมาชิก และขยายเวลาการชำระหนี้สมาชิกให้ยาวขึ้น แต่ทั้งนี้ปัญหาด้านระเบียบ/ข้อบังคับการให้สินเชื่อไม่ได้ทำให้หนี้ค้างเพิ่มขึ้น เนื่องจาก มีการพิจารณาก่อนให้สินเชื่อแก่สมาชิกอย่างรัดกุมและรอบคอบ ปัญหาด้านหลักประกันเงินกู้ คือ การย้ายที่ทำงาน หรือลาออกของสมาชิกผู้ค้ำประกัน ฉะนั้นควรให้มีการทำประกันชีวิตค้ำประกันที่เหมาะสมไม่ทำให้สมาชิกผู้ค้ำเดือดร้อน และควรมีการใช้หลักประกันอื่นได้ หรือจัดให้มีสินทรัพย์เพิ่มเติมนอกเหนือจากบุคคล รวมทั้งมีกองทุนเพื่อช่วยเหลือผู้ค้ำประกัน

ปัญหาด้านการหักชำระเงินกู้ยืมจากสหกรณ์ เป็นปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติอันเนื่องจากการหักชำระเงินกู้ของสหกรณ์ เนื่องจากวิธีหักเงิน ณ ที่จ่าย สมาชิกบางรายเงินเดือนไม่พอหักเพราะต้องหักชำระหนี้ให้แก่สถาบันการเงินอื่นก่อน เช่น ธนาคารกรุงไทย หรือ ธนาคารออมสิน เป็น จึงไม่สามารถหักชำระหนี้ได้ ฉะนั้นควรขยายวงผลการส่งชำระให้ยาวขึ้น เพิ่มช่องทางในการรับชำระหนี้ มีมาตรการที่เคร่งครัดในการติดตามหนี้และมีแนวทางให้สหกรณ์เป็นหน่วยงานแรกที่สามารถหักหนี้จากสมาชิกก่อน ซึ่งผลการศึกษายัดแย้งกับไพโรพนา ฉ่ำเย็นอุรา (2548) ที่ศึกษาปัญหาและแนวทางในการพัฒนารูทกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร กรมศึกษา: สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด พบว่า สาเหตุของปัญหาด้านสินเชื่อ คือ คณะกรรมการดำเนินการไม่เคยตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีสมาชิกผิดนัดชำระหนี้ ไม่เคยติดตามการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกให้เป็นไปตามกำหนด และไม่เคยพิจารณาประเมินหลักทรัพย์ นอกจากนี้ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่ไม่มีการวิเคราะห์แผนการกู้เงินของสมาชิกเพื่อใช้ประกอบพิจารณาของคณะกรรมการดำเนินการ และไม่ตรวจสอบการใช้เงินกู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ สำหรับแนวทางการพัฒนารูทกิจสินเชื่อ คือ จัดทำโครงการแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระประชาสัมพันธ์รูกิจสหกรณ์ในหลายช่องทาง จัดทำข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกเป็นรายบุคคล ส่งเสริมอาชีพแก่สมาชิกควบคู่กับการให้สินเชื่อ และดำเนินการฟ้องร้องสมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระ โดยไม่มีเหตุผลอันควร นอกจากนี้ผลการศึกษายังสอดคล้องกับเสาวลักษณ์ วิรัชดิษฐ์ (2549) ที่วิเคราะห์การเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด พบว่า สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด ยังมีทุนไม่เพียงพอ ทุนเรือนหุ้นและทุนสำรอง แต่ผลการศึกษายัดแย้ง

ในเรื่องของแหล่งทุนโดยการศึกษาของเสาวลักษณ์ วิชัยดิษฐ์ พบว่ามีการใช้แหล่งเงินทุนจากภายนอกมากกว่าแหล่งเงินทุนภายใน ในขณะที่การศึกษาครั้งนี้มีการใช้แหล่งเงินทุนภายในมากกว่าแหล่งเงินทุนภายนอก

สำหรับผลการศึกษาแนวโน้มหนี้ค้างชำระของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด พบว่า โดยเฉลี่ย 5 ปี สหกรณ์มีลูกหนี้เงินกู้รวมเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 11.14 เป็นลูกหนี้ระยะสั้นเพิ่มขึ้นอัตราร้อยละ 24.22 และลูกหนี้ระยะยาวเพิ่มขึ้นอัตราร้อยละ 8.75 ทุนเรือนหุ้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 29.67 เงินรับฝากเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 4.34 จำนวนสมาชิกมีอัตราลดลงเฉลี่ยร้อยละ 12.59 โดยสมาชิกที่มีหนี้กับสหกรณ์มีอัตราลดลงเฉลี่ยร้อยละ 12.57 สมาชิกที่ไม่มีหนี้กับสหกรณ์มีอัตราลดลงเฉลี่ยร้อยละ 12.90 และลูกหนี้เฉลี่ยต่อสมาชิกมีอัตราเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 27.12 จากข้อมูลการลดลงของสมาชิกเกิดจากการลาออกของสมาชิกที่มีหนี้กับสหกรณ์ และเมื่อพิจารณาจากหนี้เงินกู้กลับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ดังนั้น หากพิจารณาโดยเฉลี่ยหนี้สินต่อสมาชิกแล้ว สมาชิกมีอัตราการเพิ่มขึ้นของหนี้สินเฉลี่ยร้อยละ 27.12 ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความเสี่ยงของสหกรณ์หากสมาชิกไม่สามารถชำระหนี้ได้ แม้ตัวเลขลูกหนี้ค้างชำระของสหกรณ์มิได้ปรากฏในรายงานงบการเงิน เนื่องจากในปี 2548 มีการปรับโครงสร้างหนี้ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย แต่เมื่อพิจารณาโครงสร้างของลูกหนี้เงินกู้ก็จะเห็นได้ว่า มีอัตราร้อยละของแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างมากทั้งหนี้ระยะสั้น และระยะยาว โดยจะเห็นได้ชัดในช่วงปี 2549 – 2550 มีอัตราการเพิ่มขึ้นของลูกหนี้ระยะสั้น ในอัตราร้อยละ 129.15 - 138.97 และเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลงเหลือร้อยละ 38.09 ในปี 2551 แต่หากพิจารณาจากลูกหนี้ระยะยาวในปี 2551 จะพบว่า มีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.29 ซึ่งเป็นอัตราที่เพิ่มสูงสุดในช่วง 5 ปี จากตัวเลขดังกล่าวจึงกล่าวได้ว่า สหกรณ์มีความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อ

ผลการศึกษา ความเสี่ยงของธุรกิจของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด พบว่า สหกรณ์มีความเสี่ยงในด้านสภาพคล่องแต่ไม่สูงนัก (พิจารณาจากอัตราส่วนของทุนเรือนหุ้นต่อสินทรัพย์รวมมีค่าต่ำ และอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อสินทรัพย์รวมมีค่าสูง ซึ่งทำให้สหกรณ์มีความเสี่ยงสูงในด้านสภาพคล่องเนื่องจากความสามารถในการเปลี่ยนสินทรัพย์ให้เป็นเงินสดเพื่อชำระหนี้ที่ถึงกำหนดชำระต่ำ แต่อัตราส่วนเงินรับฝากต่อสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวมมีค่าต่ำ ซึ่งทำให้สหกรณ์มีภาระในการชำระหนี้สินต่ำ) สอดคล้องกับผลการศึกษาของเสาวลักษณ์ วิชัยดิษฐ์ (2549) ที่ทำการวิเคราะห์การเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด ซึ่งพบว่า ด้านสภาพคล่องทางการเงินของสหกรณ์อยู่ในเกณฑ์ดี มีความเพียงพอต่อความต้องการใช้เงิน สอดคล้องกับผลการศึกษาของปิยะนุช นกน้อย (2551) ศึกษาการวิเคราะห์ความเสี่ยงของธุรกิจสินเชื่อและความเพียงพอของเงินทุนสหกรณ์ออมทรัพย์

การสื่อสารแห่งประเทศไทย จำกัด พบว่า สหกรณ์มีความเสี่ยงด้านสภาพคล่องอยู่ในระดับดี จัดแข่งกับผลการศึกษาของเรื่องอุไร เศษสูงเนิน (2546) ที่ศึกษาความเสี่ยงทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ พบว่าความเสี่ยงด้านสภาพคล่องมีแนวโน้มลดลง จัดแข่งกับผลการศึกษาของชมพูนุท ทรัพย์ทองคำ (2549) ทำการศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านสินเชื่อของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการกรมที่ดิน จำกัด พบว่า สหกรณ์มีสภาพคล่องทางการเงินที่ดี

สหกรณ์มีความเสี่ยงสูงในด้านอัตราดอกเบี้ย (พิจารณาจากส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่าย มีค่าต่ำมาก ซึ่งส่วนต่างดังกล่าวยังไม่รวมอัตราเงินปันผลที่สหกรณ์ต้องจ่ายให้กับสมาชิก) สอดคล้องกับผลการศึกษาของเสาวลักษณ์ วิรัชศิษฐ์ (2549) ที่ทำการวิเคราะห์การเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด ซึ่งพบว่าคุณภาพของสินทรัพย์ อยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่ามาตรฐาน เนื่องจากมีการปล่อยสินเชื่อให้แก่สมาชิกมาก ส่งผลให้ผลตอบแทนมีค่าลดลง สหกรณ์ไม่สามารถนำสินทรัพย์ที่มีอยู่ไปหาผลประโยชน์ได้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของชมพูนุท ทรัพย์ทองคำ พบว่า สหกรณ์มีประสิทธิภาพการทำได้ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน สอดคล้องกับเรื่องอุไร เศษสูงเนิน (2546) ที่ศึกษาความเสี่ยงทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ พบว่า ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยมีแนวโน้มสูงขึ้น จัดแข่งกับผลการศึกษาของปิยะนุช นกน้อย (2551) พบว่า สหกรณ์มีความเสี่ยงด้านการตลาด (ด้านอัตราดอกเบี้ย) ต่ำ

ส่วนด้านที่มีความเสี่ยงค่อนข้างต่ำ ได้แก่ ด้านการให้สินเชื่อ (พิจารณาจากอัตราหนี้สูญต่อสินเชื่อ และอัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญมีค่าต่ำ อัตราการขยายตัวของสินเชื่อยังไม่สูงกว่าอัตราการขยายตัวของทุนเรือนหุ้นและเงินรับฝาก แต่มีความเสี่ยงต่อความเชื่อมั่นของสมาชิก เนื่องจากอัตราส่วนทุนสำรองต่อเงินให้สินเชื่อรวมมีค่าต่ำ) สอดคล้องกับผลการศึกษาของปิยะนุช นกน้อย (2551) ศึกษาการวิเคราะห์ความเสี่ยงของธุรกิจสินเชื่อและความเพียงพอของเงินทุน สหกรณ์ออมทรัพย์การสื่อสารแห่งประเทศไทย จำกัด พบว่าสหกรณ์มีความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อต่ำ แต่จัดแข่งกับผลการศึกษาของอุไร เศษสูงเนินซึ่งพบว่าความเสี่ยงด้านสินเชื่อซึ่งมีแนวโน้มสูงขึ้น จัดแข่งกับผลการศึกษาของชมพูนุท ทรัพย์ทองคำ พบว่าสหกรณ์มีคุณภาพสินทรัพย์และการป้องกันความเสี่ยงอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานค่อนข้างต่ำ (พิจารณาจากอัตราส่วนสินทรัพย์รวมต่อจำนวนพนักงาน และอัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อจำนวนของพนักงาน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถของพนักงานในการปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบที่สูง ค่าต่อค่าใช้จ่าย) จัดแข่งกับผลการศึกษาของปิยะนุช นกน้อย (2551) ซึ่งพบว่าสหกรณ์มีความเสี่ยงด้านปฏิบัติการสูง

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. ควรจัดหาเงินทุนให้เพียงพอกับความต้องการของสมาชิก โดยส่งเสริมปลูกฝังจิตสำนึกให้รู้ถึงคุณค่าการออม จูงใจสมาชิกฝากทุนเรือนหุ้นให้มากขึ้น เพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินฝากให้สูงขึ้นเพื่อจูงใจสมาชิกให้ฝากเงินมากขึ้น รวมทั้งกู้เงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ด้วยกัน และลดการให้เงินกู้ระยะยาว
2. จัดทำโครงการระดมหุ้นพิเศษ ระดมเงินฝากจากสมาชิก และโครงการลดหนี้ชำระหนี้ รวมทั้งเร่งทำการประชาสัมพันธ์อย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง
3. ควรพิจารณาแก้ไขปรับปรุงระเบียบให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ และสภาพเศรษฐกิจและความต้องการของสมาชิก โดยเฉพาะอย่างยิ่งระยะเวลาในการชำระหนี้ ทั้งนี้ในการปรับปรุงระเบียบว่าด้วยเงินกู้ ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับสหกรณ์ในอนาคต เนื่องจาก สหกรณ์ยังต้องกู้ยืมจากแหล่งเงินทุนภายนอก
4. ควรกำหนดวงเงินกู้ให้สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถในการชำระหนี้ สอดคล้องกับตามฐานเงินเดือนของสมาชิก
5. ควรมีสวัสดิการ หรือกองทุนเกี่ยวกับการค้ำประกันเงินกู้เพื่อมิให้ผู้ค้ำประกันได้รับความเดือดร้อน โดยการศึกษาจากหน่วยงานอื่นที่มีการจัดสวัสดิการการค้ำประกันเงินกู้ เช่น สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน เป็นต้น และควรมีการพิจารณาให้ใช้หลักประกันอื่น เช่น เงินฝาก หรือเงินทุนเรือนหุ้นค้ำประกัน หรือจัดให้มีสินทรัพย์เพิ่มเติมนอกเหนือจากบุคคล
6. ควรขยายวงการส่งชำระให้ยาวขึ้นโดยพิจารณาควบคู่ไปกับความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิก เพิ่มช่องทางในการรับชำระหนี้ มีมาตรการที่เคร่งครัดในการติดตามหนี้ และมีแนวทางให้สหกรณ์เป็นหน่วยงานแรกที่สามารถหักหนี้จากสมาชิกก่อน
7. ควรพัฒนาการพิจารณาอนุมัติให้สะดวก รวดเร็วและเหมาะสมกับลักษณะการบริหารงานแบบสหกรณ์
8. ควรมีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และอัตราดอกเบี้ยฝากในแต่ละประเภทให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และเหมาะสมกับสถานการณ์ของสหกรณ์ ซึ่งส่วนต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่ายค่อนข้างต่ำ ในขณะที่การให้สินเชื่อค่อนข้างสูง แต่เงินรับฝากต่ำ นอกจากนี้ ควรกำหนดอัตราเงินปันผลที่สอดคล้องกับรายได้และค่าใช้จ่ายที่แท้จริงของสหกรณ์
9. ควรเพิ่มผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ของ ประเภทของเงินฝาก เพื่อจูงใจให้สมาชิกมีนิสัยการออมเพิ่มขึ้น และสหกรณ์ สามารถนำไปบริหารจัดการได้ง่าย เช่น เงินฝากเกษียณอายุ เงิน

ฝากเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่มีอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าเงินฝากออมทรัพย์ หรือสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยของธนาคาร เพื่อจูงใจให้สมาชิกการออมมากขึ้น

10. ถึงแม้ว่าความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อของสหกรณ์ค่อนข้างต่ำ แต่สหกรณ์ควรให้ความสำคัญและเข้มงวดต่อการวางมาตรการในการให้สินเชื่อ รวมทั้งมีการติดตามสินเชื่อของสหกรณ์อย่างเข้มงวด

11. สหกรณ์ ควรมีการจัดสรรเงินทุนสำรองให้มากขึ้นเพื่อลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด กับสหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดเดียวกัน รวมทั้งศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด

2. ควรศึกษาระบบการควบคุมภายในและธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการสหกรณ์ที่มีความเสี่ยงในการให้สินเชื่อ อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ควรศึกษาแนวทางการบริหารความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีหนี้ค้างชำระเพื่อให้สหกรณ์มีแนวทางในการลดความเสี่ยงทั้งความเสี่ยงจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

4. ควรศึกษาแนวนโยบายการระดมเงินทุนภายในและภายนอกให้สอดคล้องกับแนวโน้มสินเชื่อของสหกรณ์ เพื่อลดต้นทุนเงินทุนของสหกรณ์

บรรณานุกรม

- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2548. การประยุกต์ใช้ CAMELS ANALYSIS วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจ
ทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร. กรุงเทพฯ: แอร์บอร์น พรินต์ จำกัด.
- _____. 2552. “ระบบทะเบียน สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร: รายงานจำนวนสหกรณ์
และกลุ่มเกษตรกร ณ วันที่ 28 มีนาคม 2552”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา
http://203.154.183.12/cad2005/cad_coop/ (28 มีนาคม 2552).
- กัลยา คุณมี. 2538. สถิติสำหรับเศรษฐศาสตร์และธุรกิจ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิตติภูมิ ทองเจริญ. 2546. การวิเคราะห์พัฒนาการและความมั่นคงของสหกรณ์ออมทรัพย์
กรณีศึกษา สหกรณ์ออมทรัพย์ 17 รามอินทรา จำกัด. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จ่านง สมประสงค์. 2531. คู่มือการปฏิบัติงานสหกรณ์ออมทรัพย์. กรุงเทพฯ: ชุมชุมสหกรณ์
ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด.
- เฉลิมพล ดุลสัมพันธ์. 2544. ประมวลบทความเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์. กรุงเทพฯ: พิมพ์
อักษร.
- ชมพูนุท ทรัพย์ทองคำ. 2549. การศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านสินเชื่อของสหกรณ์
ออมทรัพย์ข้าราชการกรมที่ดิน จำกัด. เชียงใหม่: ปัญหาพิเศษปริญญาโท, มหาวิทยาลัย
แม่โจ้.
- ชุมชุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย. ม.ป.ท. “การสหกรณ์: สหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.fsct.com/fsct_main.php?f1=fsct_menu1.1.html (4 เมษายน 2552).
- เต็มใจ สุวรรณชาติ. 2536. การประเมินค่าสหกรณ์จากงบการเงินและบัญชี. เอกสารประกอบการ
ประชุมสัมมนาเรื่อง เทคนิคการควบคุมภายในสหกรณ์ออมทรัพย์. กรุงเทพฯ: ชุมชุม
สหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด.
- ทัศนีย์ สราวีฒนากร. 2543. การศึกษาอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการลงทุนใน
หลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ: การศึกษา
ค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปิยะนุช นกน้อย. 2551. การวิเคราะห์ความเสี่ยงของธุรกิจสินเชื่อและความเพียงพอของเงินทุน
สหกรณ์ออมทรัพย์การสื่อสารแห่งประเทศไทย จำกัด. เชียงใหม่: ปัญหาพิเศษปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

- พสุ สัตถาภรณ์. 2533. การบริหารงานสหกรณ์. กรุงเทพฯ: โอเคเอ็นสโตร์.
- พันทิพา โลจายะ. 2543. การปรับโครงสร้างทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทยภายหลังวิกฤตการณ์ทางการเงิน กรณีศึกษา: ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน). กรุงเทพฯ: การค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เพชร ชุมทรัพย์. 2532. หลักการบริหารการเงิน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไพโรพนา จำเริญอุรา. 2548. ศึกษาปัญหาและแนวทางในการพัฒนารัฐกิจสินเชื่อบริษัทของการเกษตร กรณีศึกษา: สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ไพเราะ ไพโรจน์. 2534. การบริหารการเงินและนโยบายการเงินสหกรณ์ออมทรัพย์ประมวลบทความเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์, เล่ม 5. กรุงเทพฯ: พิมพ์อักษร.
- ไพศาล เตียวงษ์สุวรรณ. 2544. ประมวลบทความเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์ เล่ม 15: ความเสี่ยงกับการบริหารเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2538. การเงินการบัญชี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เรืองอุไร เศษสูงเนิน. 2546. ความเสี่ยงทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ถลิตนา คลังทรัพย์. 2544. การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน. กรุงเทพฯ: การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศิริพร กิตติการกุล. 2547. บัญชีสหกรณ์เพื่อการจัดการ ศส 612. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ศิริลักษณ์ สุวรรณวงศ์. 2535. การวิเคราะห์อนุกรมเวลา. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สกล โฉมงาม. 2550. การบริหารสินเชื่อบริษัทเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด. 2546. รายงานกิจการประจำปี 2546. อุตรธานี: สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด.
- _____. 2547. รายงานกิจการประจำปี 2547. อุตรธานี: สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด.
- _____. 2548. รายงานกิจการประจำปี 2548. อุตรธานี: สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด.

_____. 2549. รายงานกิจการประจำปี 2549. อุดรธานี: สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจ
ตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด.

_____. 2550. รายงานกิจการประจำปี 2550. อุดรธานี: สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจ
ตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด.

_____. 2551. รายงานกิจการประจำปี 2551. อุดรธานี: สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจ
ตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด.

สาโรช อังสุมาลิน. 2549. รายงานการวิจัยเรื่องการบริหารสินทรัพย์และหนี้สินของสหกรณ์
ออมทรัพย์ กรณีศึกษา: สหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุพล ศุภกิจวัฒนา. 2537. การพยากรณ์ทางธุรกิจ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์
และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสกสรร ศุภแสง. 2544. ประมวลบทความเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์. กรุงเทพฯ: พิมพ์อักษร.

เสาวลักษณ์ วิชัยดิษฐ์. 2549. การวิเคราะห์การเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคารไทย
พาณิชย์ จำกัด. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Hempel, George H., Simonson, and Alan B. Coleman, 1994. **Bank Management**. New York:
John Wiley and Sons.

Koch, Timothy W. 1995. **Bank Management**. 3rd ed. USA: The Dryden Press.

Morgan, J. P. and Andersen, A. 1997. **Corporate Risk Management**. London: Risk
Publications. อ้างอิงใน ถัดลงมา คลังทรัพย์. 2544. การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน.
กรุงเทพฯ: การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ (แบบมีโครงสร้าง)
การวิเคราะห์ความเสี่ยงธุรกิจสินเชื่อกจากแนวโน้มหนี้ค้างชำระของ
สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด
(คณะกรรมการเงินกู้ เจ้าหน้าที่สินเชื่อ และผู้บัญชาการกองร้อยตชด.241-247)

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิเคราะห์และประกอบการเรียนวิชาปัญหาพิเศษ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาในการตอบคำถามของท่าน แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

แบบสัมภาษณ์มีทั้งหมด 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ส่วนที่ 2 ปัญหาการให้สินเชื่อของสหกรณ์ ประกอบด้วย ปัญหาด้านเงินทุนของสหกรณ์ในการให้สินเชื่อ ปัญหาด้านความเพียงพอของเงินทุนภายในและภายนอก (ปริมาณเงินทุนและต้นทุนเงินทุน) ปัญหาด้านระเบียบ/ข้อบังคับ การให้สินเชื่อของสหกรณ์ ที่ทำให้เกิดปัญหาการให้สินเชื่อและหนี้ค้างชำระ ปัญหาด้านวงเงินการให้กู้ ได้แก่ วงเงินกู้ระยะสั้น และระยะปานกลาง ปัญหาด้านหลักประกันเงินกู้ ปัญหาด้านการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และปัญหาด้านการหักชำระเงินกู้ยืมจากสหกรณ์

ส่วนที่ 3 แนวทางการแก้ไขปัญหาการให้สินเชื่อ ประกอบด้วย ด้านเงินทุน ด้านระเบียบและข้อบังคับในการให้สินเชื่อ ด้านการกำหนดวงเงินให้กู้และอัตราเงินกู้ (3 ประเภท) ด้านหลักประกันเงินกู้ ด้านการหักชำระเงินกู้ และด้านอื่น ๆ

สุรภา บุรณะพิมพ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

1. เพศ

- () 1. ชาย () 2. หญิง

2. อายุ..... ปี

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

- () 1. ต่ำกว่า ม.6 / ปวช. () 2. ม.6/ปวช.
 () 3. ปวส./อนุปริญญา () 4.ปริญญาตรี
 () 5. สูงกว่าปริญญาตรี () 6. อื่น ๆ (ระบุ).....

สาขา.....

4. ตำแหน่งปัจจุบันในสหกรณ์

- () 1. คณะกรรมการเงินกู้ () 2. เจ้าหน้าที่สินเชื่อ () 3. ผู้บัญชาการกองร้อย คชด.

5. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง/ระยะเวลาทำงานในตำแหน่งตามข้อ 4..... ปี..... เดือน

6. ระยะเวลาในการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์..... ปี..... เดือน

ส่วนที่ 2 ปัญหาการให้สินเชื่อของสหกรณ์

1. ปัญหาด้านเงินทุนของสหกรณ์ในการให้สินเชื่อ

- 1.1 เงินทุนภายในจากเงินรับฝากของสหกรณ์สามารถระดมเงินฝากทั้ง 3 ประเภทได้เพียงพอ
สำหรับการใช้เงินทุนเพื่อการให้สินเชื่อแก่สมาชิกหรือไม่

- () เพียงพอ
 () ไม่เพียงพอ เพราะ.....

- 1.2 เงินทุนภายในจากทุนเรือนหุ้น มีเพียงพอสำหรับการใช้เงินทุนเพื่อให้สินเชื่อแก่สมาชิก
หรือไม่

- () เพียงพอ
 () ไม่เพียงพอ เพราะ.....

- 1.3 สหกรณ์ต้องกู้ยืมจากแหล่งเงินทุนภายนอก (เช่น ธนาคารออมสิน ธนาคารไทยพาณิชย์ หรือ
สถาบันการเงินอื่น) หรือไม่

- () ต้องกู้ยืมจาก.....
 เพราะ.....
 () ไม่ต้องกู้ยืมเพราะ.....

2. ปัญหาด้านระเบียบ/ข้อบังคับของสหกรณ์ในธุรกิจสินเชื่อ

2.1 ท่านคิดว่าความไม่คล่องตัวในเรื่องระเบียบ/ข้อบังคับของสหกรณ์ ทำให้เกิดปัญหาการให้สินเชื่อหรือไม่

() ไม่มีปัญหา เพราะ.....

() มีปัญหา เพราะ.....

2.2 กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์มีปัญหานี้ค้างเพิ่มขึ้นหรือไม่

() ไม่เพิ่มขึ้น เพราะ.....

() เพิ่มขึ้น เพราะ.....

3. ปัญหาด้านหลักประกันเงินกู้

3.1 การกำหนดหลักประกันการกู้ยืมของสมาชิกเมื่อต้องการขอสินเชื่อเหมาะสมหรือไม่อย่างไร ในประเด็นต่อไปนี้

ประเด็น	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
1. การใช้หุ้นค้ำประกัน		
2. การใช้มูลค่าหุ้นกำหนดวงเงินกู้ยืม		
3. การใช้อัตราเงินเดือน		
4. การใช้บุคคลค้ำประกัน		
5. อื่น ๆ (ระบุ).....		

3.2 ปัญหาหลักประกันเงินกู้ของสมาชิกที่มีอยู่ในปัจจุบันได้แก่

.....

4. ปัญหาด้านวงเงินการให้กู้

4.1 การกำหนดวงเงินกู้ยืมระยะสั้นของสหกรณ์มีความเหมาะสมหรือไม่

() เหมาะสม เพราะ.....

() ไม่เหมาะสม เพราะ.....

4.2 การกำหนดวงเงินกู้ยืมระยะปานกลางของสหกรณ์มีความเหมาะสมหรือไม่

() เหมาะสม เพราะ.....

() ไม่เหมาะสม เพราะ.....

5. ปัญหาด้านการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้

การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระยะสั้นเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

() เหมาะสม เพราะ.....

() ไม่เหมาะสม เพราะ.....

การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระยะปานกลางเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

() เหมาะสม เพราะ.....

() ไม่เหมาะสม เพราะ.....

ท่านคิดว่าการกำหนดอัตราดอกเบี้ยในปัจจุบันนี้ ทำให้เกิดปัญหาหนี้ค้างของสหกรณ์หรือไม่ เพราะเหตุใด

() เกิดปัญหา เพราะ.....

() ไม่เกิดปัญหา เพราะ.....

6. ปัญหาด้านการหักชำระเงินกู้ยืมจากสหกรณ์

ท่านคิดว่าสหกรณ์กำหนดวิธีการหักชำระเงินกู้ยืมสมาชิกเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

() เหมาะสม เพราะ.....

() ไม่เหมาะสม เพราะ.....

ท่านคิดว่าการหักชำระเงินกู้ยืมของสหกรณ์ในปัจจุบัน มีปัญหาในทางปฏิบัติแก่สมาชิกหรือไม่ อย่างไร

() มีปัญหา เพราะ.....

() ไม่มีปัญหา เพราะ.....

ส่วนที่ 3 แนวทางการแก้ไขปัญหาการให้สินเชื่อ

ท่านคิดว่าจะมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาการให้สินเชื่อของสหกรณ์อย่างไรในประเด็นต่อไปนี้

1. ด้านเงินทุน

.....
.....

2. ด้านระเบียบและข้อบังคับในการให้สินเชื่อ

.....
.....

3. ด้านการกำหนดวงเงินให้กู้และอัตราเงินกู้ (3 ประเภท)

.....
.....

4. ด้านหลักประกันเงินกู้

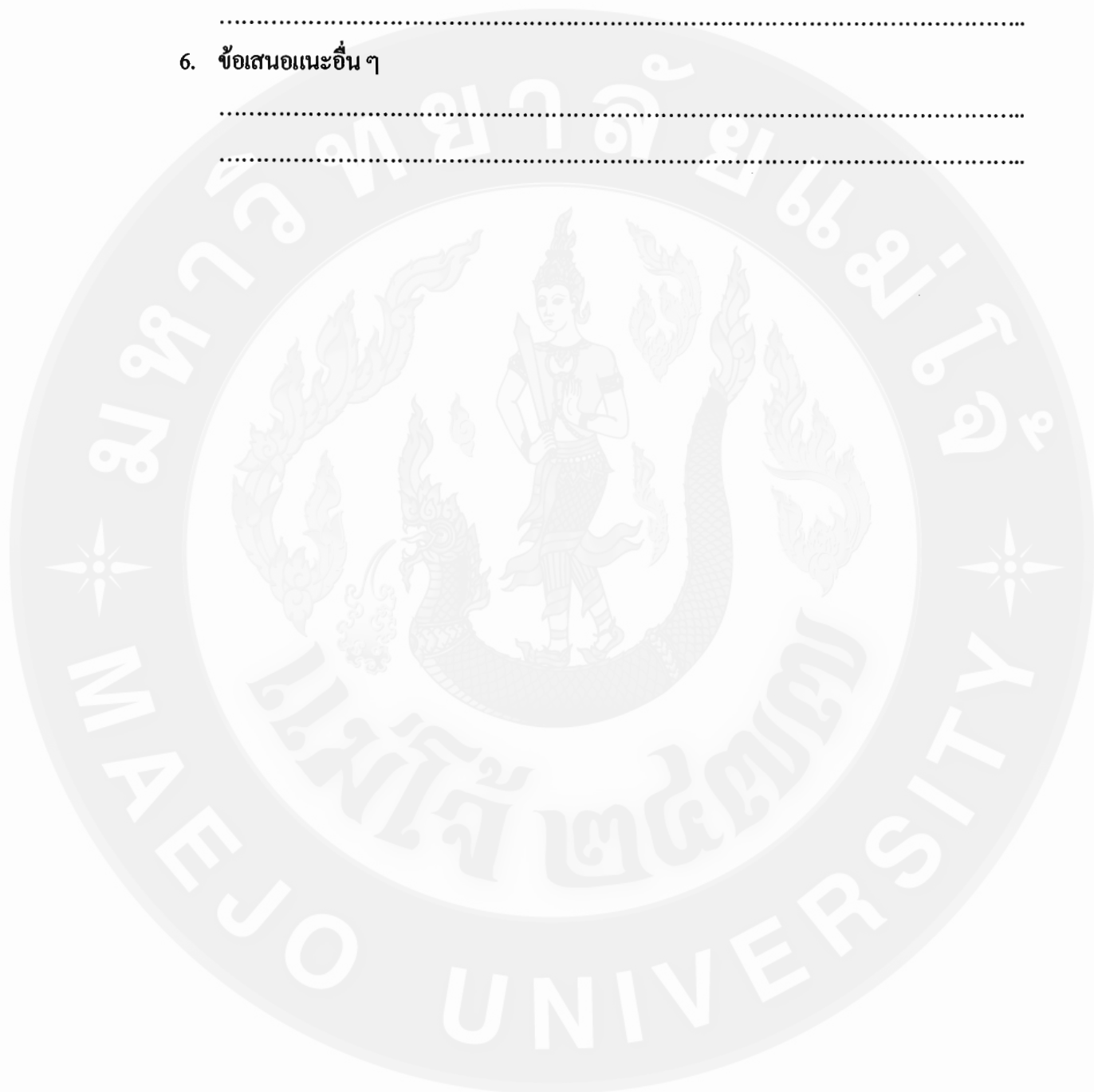
.....
.....

5. ด้านการหักชำระเงินกู้

.....
.....

6. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....
.....

ภาคผนวก ข
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสุรภา บุรณะพิมพ์	
เกิดเมื่อ	1 พฤษภาคม 2514	
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2522 — 2528	ประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบ้านหนองบัว จังหวัดอุดรธานี
	พ.ศ. 2529 — 2534	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร จังหวัดอุดรธานี
	พ.ศ. 2535 — 2538	ปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) สถาบันราชภัฏ จังหวัดอุดรธานี
	พ.ศ. 2536 — 2538	เจ้าหน้าที่ธุรการ สถาบันราชภัฏ จังหวัดอุดรธานี
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2539 — 2550	ผู้ช่วยผู้จัดการ สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด จังหวัดอุดรธานี
	พ.ศ. 2551 — ปัจจุบัน	ผู้จัดการ สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำกัด จังหวัดอุดรธานี